

Bu kitaba sığmayan
daha neler var!

eba
www.eba.gov.tr

Karekodu okut, bu kitapla
ilgili EBA içeriklerine ulaş!

Teknoloji Yolculuğumuz

**BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA
ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.**

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin
İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşınması Zorunlu Değildir.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ORTAÖĞRETİM

DERS KİTABI

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

KUR'AN-I KERİM

HAZIRLIK SINIFI

ORTAÖĞRETİM

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

KUR'AN-I KERİM HAZIRLIK SINIFI

DERS KİTABI

KUR'AN-I KERİM

HAZIRLIK SINIFI

Ders Kitabı

Yazarlar

Büşra DALFİDAN
Hatice KALENCİ
Merve KAZANCI
Sadettin NARMAN
Suheyly Nur YILMAZ
Süleyman EMİROĞLU

Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları No: : 11049
Ders Kitapları Dizisi No: : 2575

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

HAZIRLAYANLAR

Editör

Doç. Dr. Mustafa KILIÇ

Dil Uzmanı

Serdar ÇAKIROĞLU

Görsel Tasarımcı

Erkam UĞUR

Çoklu Ortam Tasarımcısı

Mehmet Fatih BÜTÜN

Murat ÖZBEY

Program Geliştirme Uzmanı

Sinan SEÇKİN

Talip AYDEMİR

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Sami KAYA

Rehberlik Uzmanı

Kenan PINARBAŞI

ISBN 978-975-11-9254-7

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 03.07.2026 tarih ve 163678484 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir. Kurulca bu kitabın kabul edilmiş olması ders kitabından yayınevi ve yazarın/yazarların sorumluluğunu kaldırmaz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

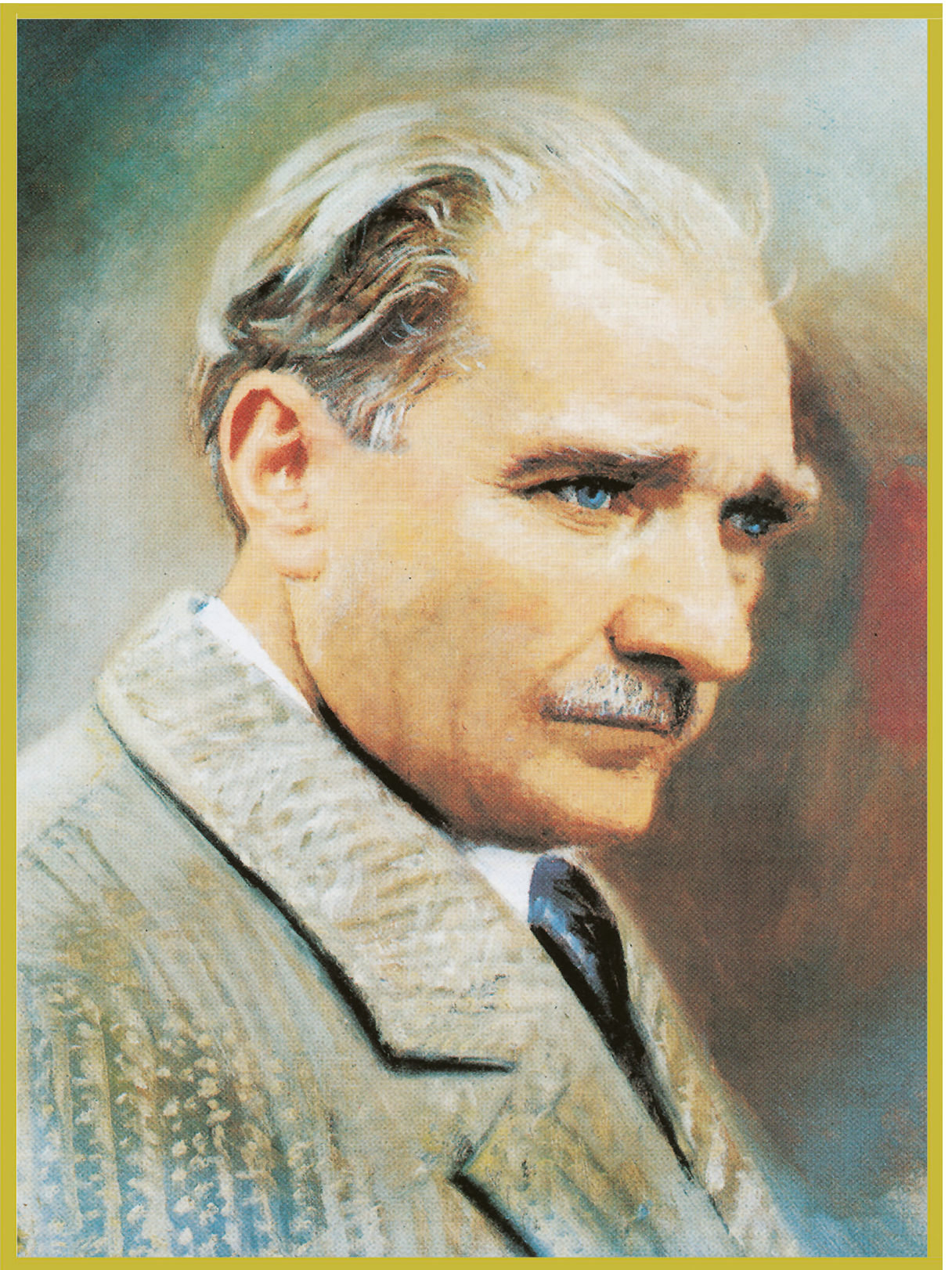
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

Kitabın dijital kopyalarında "İçindekiler" bölümünde bulunan başlıklar üzerine tıklayarak ilgili sayfalara, iç sayfalarda ise ünite isimleri üzerine tıklayarak "İçindekiler" sayfasına ulaşabilirsiniz.

İçindekiler

Kitabın Tanıtımı	8	3. TEMA: YÜZÜNDEN OKUMA	80
1. TEMA: KUR'AN-I KERİM'İ TANIMA	14	3. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	82
1.1. KUR'AN-I KERİM'İ OKUMAYI ÖĞRENMENİN ÖNEMİ .	16	3.1. FATİHA SURESİ	112
1.2. KUR'AN-I KERİM'İN İÇ DÜZENİ	21	3.2. BAKARA SURESİ	112
1. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	23	4. TEMA: EZBERE OKUMA	114
1. TEMA SONNOTLARI	27	4.1. NAMAZ DUALARI VE ANLAMLARI	116
2. TEMA: TECVİT	28	4.1.1. Sübhaneke Duası ve Anlamı	117
2.1. HARFLER VE ÖZELLİKLERİ	31	4.1.2. Tahiyat Duası ve Anlamı	119
2.1.1. Harflerin İsimleri	31	4.1.3. Salli-Barik Duaları ve Anlamları	121
2.1.2. Harflerin Mahreçleri	32	4.1.4. Rabbenâ Duaları ve Anlamları	123
2.1.3. Kalın ve İnce Sesli Harfler	35	4.1.5. Kunut Duaları ve Anlamları	127
2.1.4. Harflerin Yazılışları	36	4.2. FATİHA, FİL İLA NÂS SURELERİ VE ANLAMLARI .	131
2.2. HARFLERİN TELAFFUZU	43	4.2.1. Fatiha Suresi ve Anlamı	132
2.2.1. Harekeler: Üstün, Esre, Ötre	43	4.2.2. Fil Suresi ve Anlamı	136
2.2.2. Özel İşaretler: Cezim, Şedde	46	4.2.3. Kureyş Suresi ve Anlamı	138
2.2.3. Tenvin: İki Üstün, İki Esre, İki Ötre	48	4.2.4. Maun Suresi ve Anlamı	141
2.2.4. Med Harfleri: Elif, Vav, Ya	51	4.2.5. Kevser Suresi ve Anlamı	143
2.2.5. Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elif	55	4.2.6. Kâfirun Suresi ve Anlamı	146
2.2.6. Uzatma (Âsar-Çeker) İşareti	56	4.2.7. Nasr Suresi ve Anlamı	148
2.3. OKUNUŞLA İLGİLİ ÖZEL DURUMLAR	59	4.2.8. Tebbet Suresi ve Anlamı	150
2.3.1. Elif Lâm Takısı	59	4.2.9. İhlas Suresi ve Anlamı	153
2.3.2. Zamir	59	4.2.10. Felak Suresi ve Anlamı	155
2.3.3. Med-Kasır Kelimeleri	60	4.2.11. Nâs Suresi ve Anlamı	157
2.3.4. Okunmayan Elif	60	4. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	162
2.3.5. Hurufimukattaa	61	4. TEMA SONNOTLARI	167
2.4. MED ÇEŞİTLERİ	65	SÖZLÜK	168
2.4.1. Medditabii	66	KAYNAKÇA	171
2.4.2. Meddimuttasıl	66	Cevap Anahtarı	173
2.4.3. Meddimunfasıl	67	Görsel ve Genel Ağ Kaynakçası	173
2.4.4. Meddilazım	68	TÜRKİYE'NİN MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ İLE KARA VE	
2.4.5. Meddiarız	68	DENİZ KOMŞULARI HARİTASI	174
2.4.6. Meddilin	69	TÜRK DÜNYASI HARİTASI	175
2. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	74		
2. TEMA SONNOTLARI	79		

Kitabın Tanıtımı

Tema Numarası

Tema adı

Öğrenme çıktıları

Öğrenilecek kavramlar

Temanın sunusuna yönlendiren karekod

Temanın dijital nüshasına yönlendiren karekod

Derse hazırlık ve ön değerlendirme yapılan "Ön Değerlendirme" alanı

Derse hazırlık ve ön değerlendirme yapılan "Köprü Kurma" alanı

Desimal sistemle gösterilen tema konu başlığı

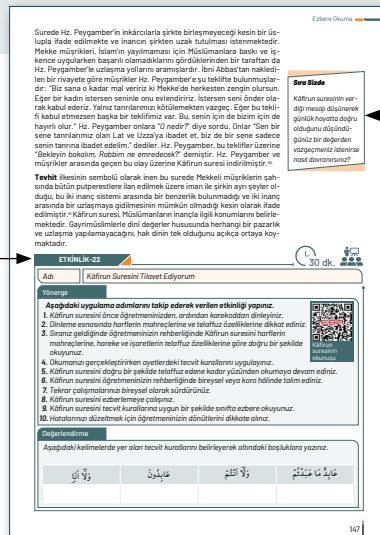
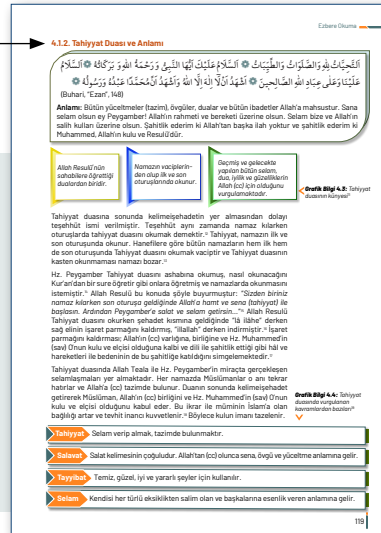
İçeriği destekleyen görsel

Kitapta bulunan karekodları akıllı cihazlarınıza okutarak veya kitabın dijital kopyalarında yer alan karekoderi tıklayarak e-içeriklere ulaşabilirsiniz.

Desimal sistemle gösterilen tema alt konu başlığı

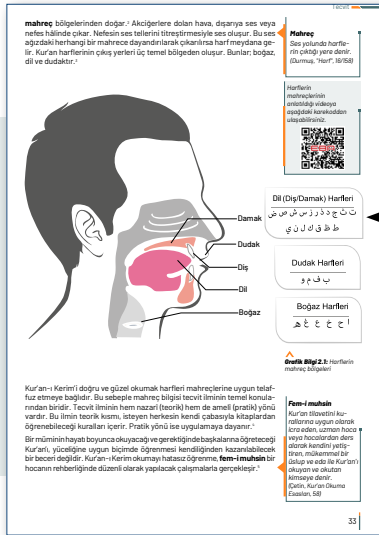

Öğrenme
çıktılarının
gerçekleşmesine
yönelik
etkinliklerin
bulunduğu alan

- Konuyla ilgili ek bilgi verilen alan

Konunun daha iyi anlaşılmasına katkı
sağlayacak bilgileri içeren alan

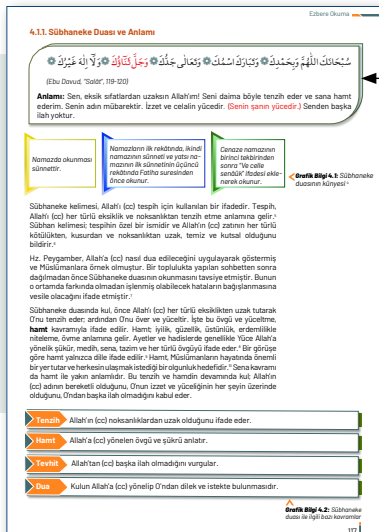
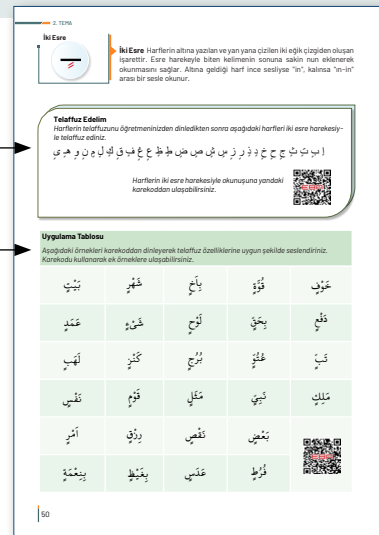

- İçeriği destekleyen ve tamamlayan grafik bilgi

Öğrenilen konunun telaffuzla
pekiştirilmesine katkı sağlayacak
"Telaffuz Edelim" alanı

Öğrenilen konunun uygulamalarla
pekiştirilmesine katkı sağlayacak
"Uygulama Tablosu" alanı

Ezberlenecek surenin veya duanın
Arapçasının yer aldığı bölüm

Öğrenme çıktıların
gerçekleşmesine
yönelik etkileşimli
içeriklerin
bulunduğu alan

2. TEMA

4. KONTROL NOKTASI

Aşağıda Bakara suresinin ilk bey ayetini verimştir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنزَلَ عَلَىكَ الْكِتَابَ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ يُؤْتُونَ
بِالْغَنِيِّ وَيَتَّبِعُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٢﴾ وَالَّذِينَ
يُؤْتُونَ مِمَّا آتَيْنَا لَهُمْ قَلِيلًا ذُرًى وَقَدْ لَبِئُوا بِالْعِلْمِ ﴿٣﴾
أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٤﴾

1. Verilen ayetlerde geçen med çeşitlerinden birer örnek bulup altını çiziniz.
2. Bulduğunuz med çeşitlerinden en az birer tanesini aşağıdaki kutucuklara yazınız.

Meditabi	Meddiazem
Meddimutassıl	Meddilarz
Meddimutassıl	Meddin

72

2. TEMA

2.4.1. Medditabi

Med harfinden sonra sebebmeden hemze ve sükun gelmezse medditabi olur. Medditabının bir elif miktarı uzatılması vaciptir.²⁴

Örnek: - كَاتِبٌ - كَاتِبٌ

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kuralına uygun olarak telaffuz ediniz.

كَاتِبٌ	كَاتِبٌ	كَاتِبٌ	كَاتِبٌ	كَاتِبٌ
كَاتِبٌ	كَاتِبٌ	كَاتِبٌ	كَاتِبٌ	كَاتِبٌ
كَاتِبٌ	كَاتِبٌ	كَاتِبٌ	كَاتِبٌ	كَاتِبٌ
كَاتِبٌ	كَاتِبٌ	كَاتِبٌ	كَاتِبٌ	كَاتِبٌ

2.4.2. Meddimutassıl

Med harfinden sonra sebebmeden hemze olup her iki ayrı kelimede bu kuralına meddimutassıl olur. Meddimutassıl med vaciptir. Meddimutassıl dört elif miktarı uzatılır. Hasi okuyuşta (hadi) elif miktarına inilebilir. Meddimutassıl kuralının olduğu yerde - isareti bulunur.²⁵

Örnek: - كَاتِبٌ - كَاتِبٌ

Medharfı

Örnek: گِرْدَاقٌ (girda) med harfı «a» ile sebebmedir. Her iki de ayrı kelimede yan yana geldiği için meddimutassıl olur. «a» harfı dört elif miktarı uzatılarak okunur.

66

Konu sonlarında
öğrencilerin öğrenme
çıktısı ile ilgili pekiştirme
amaçlı çalışma
yapabilecekleri bölüm

Temaya ait performans
görevinin bulunduğu bölüm

Yıldızden Okuma

PERFORMANS GÖREVİ

Amaç: Medditabi, meddimutassıl, meddimutassıl, meddilarz, meddiazem ve meddin örneklerini tespit edip sunmaktır.

Görev: Bu çalışmada göreviniz Fatho suresindeki veya Bakara suresinin 1-108 sayfa ları arasında öğrenmenizle ilgili bir görevi yapmaktır. Bu görevi yaparken Medditabi, meddimutassıl, meddimutassıl, meddilarz, meddiazem ve meddin ile ilgili örnekleri tespit edip sunmaktır.

Ölçme: Sunum

Yönerge

Bu performansı görevi hazırlarken aşağıda verilen açıklamaları dikkat ediniz.

1. Tercih kuralından medditabi, meddimutassıl, meddimutassıl, meddilarz, meddiazem ve meddin ile ilgili kuralın gibilen geçiniz.
2. Performans görevi için belirlediğiniz sayfaları, tercih kuralına uygun olarak yıldızden okuyunuz.
3. Yıldızden okuma çalışmanızda tercih kuralından medditabi, meddimutassıl, meddimutassıl, meddilarz, meddiazem ve meddin ile ilgili örnekleri tespit ediniz.
4. Tercih kuralından medditabi, meddimutassıl, meddimutassıl, meddilarz, meddiazem ve meddin ile ilgili tespit ettiğiniz örneklerin sunumunu uygulamak olarak yapınız.

Değerlendirme

1. Öz değerlendirme formunu doldurarak çalışmanızla ilgili kendinizi değerlendiriniz.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form, med çeşitlerini yıldızden okuma beceriniz hakkında öz değerlendirme yapmanız için düzenlenmiştir. İlgili ifadeleri size uygunsa "Evet", biraz uygunsa "Kısmen", uygun değilse "Hayır" isaretiyle işaretleyiniz.

Tüm değerlendirme işlemlerini izlemeyi unutmayınız.

Değerlendirme Ölçütleri	Değerler		
	Evet	Kısmen	Hayır
1. Hazırladığım çalışmamı planına uygun hareket ettim.			
2. Fatho suresi veya Bakara suresinin 1-108 sayfa ları arasında öğrenmemi verdiğim şekilde işi sayfa belirledim.			
3. Medditabi, meddimutassıl, meddimutassıl, meddilarz, meddiazem ve meddin ile ilgili kuralın gibilen geçtim.			
4. Performans görevi için belirlediğim sayfaları, tercih kuralına uygun olarak yıldızden okudum.			
5. Yıldızden okuma çalışmamda medditabi, meddimutassıl, meddimutassıl, meddilarz, meddiazem ve meddin ile ilgili örnekleri tespit ettim.			
6. Medditabi, meddimutassıl, meddimutassıl, meddilarz, meddiazem ve meddin ile ilgili örnekleri tespit ettim.			
7. Fatho suresi, alim, ilmiyi ve neyine uygun bir sunum yaptım.			
8. Çalışmamın süresince izlemeyi düzenli olarak yaptım.			

2. Hazırladığım performans görevi yandaki karede verilen demecil puanlama anahtarına göre değerlendirilecektir.

83

Kitabın Tanıtımı

[illegible]

Tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabileceğiniz karekodun bulunduğu bölüm

Yüzünden okunacak surenin okunuşunun yer aldığı karekod

Yüzünden okunacak
surelerin yer aldığı bölüm

الحِزْبُ الْأَوَّلُ

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتْ الْفَضَارَى عَلَى شَيْءٍ وَقَالَتِ
النَّصَارَى لَيْسَتْ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ وَهُمْ يَتَّبِعُونَ الْكِتَابَ
كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ **فَاللَّهُ**
يُحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْعِزَّةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ●
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسُيِّ
لَ فِي خُرَابِهَا **أُولَئِكَ** مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ ●
لَهُمْ فِي الشُّعْبَةِ جِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْخُرُوجِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ●
وَالَّذِينَ اشْتَرَوْا وَالصَّغِيرَاتِ كَانِتَاتٍ لَّوْثًا قَدَمٌ رَجْعًا **اللَّهُ** أَعْلَمُ
بِالسَّعْيِ عَلَيْهِمْ ● وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَكِنَّ شِمَاخَةَ بَنَتْ لَهُ
مَاءَ السُّلُوبِ وَالْأَرْضَ وَالْأَرْضَ كُلَّ مَا قَابَضُوا ● يَدْبِعُ السُّلُوبَ
وَالْأَرْضَ وَإِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ●
وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُبْعَثُ **اللَّهُ** أَوْ نَاهِيَتَا
أَبَاهُ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَاهَيْتُمْ
فَلَوْعَهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ● إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تَسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ●

92

Tavuk

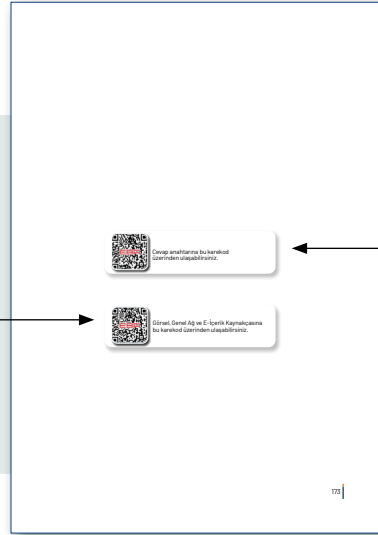
2. TEMA SONNÖTLARI

- 1 San, Kur'an - Kerim'de Güzel Olmaz Tələbi və Kurulması, 49-50.
- 2 San, "Haf", 58/94.
- 3 Kaşgari, Kur'an - Kerim'de Fəsilələri və Ədəbiyyatı, 180.
- 4 Cəfər, Kur'an Ədəbiyyatı, 84.
- 5 San, Kur'an - Kerim'de Fəsilələri və Ədəbiyyatı, 21.
- 6 Cəfər, Kur'an Ədəbiyyatı, 118-125.
- 7 San, Kur'an - Kerim'de Fəsilələri və Ədəbiyyatı, 20.
- 8 Pəhləvi, "Həzrət", 19/46.
- 9 Pəhləvi, "Səlm", Təvəz və Kəlm, 103.
- 10 Pəhləvi, "Səlm", Təvəz və Kəlm, 103.
- 11 Həsəni, "Ə. Ədəbiyyat", 2/3.
- 12 Kaşgari, Kur'an - Kerim'de Fəsilələri və Ədəbiyyatı, 180.
- 13 Həsəni, "Ə. Ədəbiyyat", 2/3.
- 14 Kaşgari, Kur'an - Kerim'de Fəsilələri və Ədəbiyyatı, 180.
- 15 Həsəni, "Ə. Ədəbiyyat", 2/3.
- 16 Kaşgari, Kur'an - Kerim'de Fəsilələri və Ədəbiyyatı, 180.
- 17 Pəhləvi, "Səlm", Təvəz və Kəlm, 103.
- 18 San, "Haf", 20/288.
- 19 San, Kur'an - Kerim'de Güzel Olmaz Tələbi və Kurulması, 72.
- 20 M. Kəf, Kur'an Tələbi və Ədəbiyyatı, 238.
- 21 M. Kəf, Kur'an Tələbi və Ədəbiyyatı, 238.
- 22 Yəzək, Kur'an Ədəbiyyatı (Ə. Ə. B.), 3.
- 23 Yəzək, Kur'an Ədəbiyyatı (Ə. Ə. B.), 3.
- 24 Başgöylü, "Nəzi", 1/46-48.
- 25 Kaşgari, Kur'an - Kerim'de Fəsilələri və Ədəbiyyatı, 247-252.
- 26 Cəfər, Kur'an Ədəbiyyatı, 259.
- 27 Cəfər, Kur'an Ədəbiyyatı, 259-271.
- 28 Cəfər, Kur'an Ədəbiyyatı, 259-271.
- 29 Kaşgari, Kur'an - Kerim'de Fəsilələri və Ədəbiyyatı, 285-272.
- 30 Kaşgari, Kur'an - Kerim'de Fəsilələri və Ədəbiyyatı, 272.
- 31 Cəfər, Kur'an Ədəbiyyatı, 277-278.
- 32 Kaşgari, Kur'an - Kerim'de Fəsilələri və Ədəbiyyatı, 272.
- 33 Yəzək, "Kur'an - Kerim'de Fəsilələri və Ədəbiyyatı", Təvəz, 15.
- 34 Kaşgari, Kur'an - Kerim'de Fəsilələri və Ədəbiyyatı, 277-278.
- 35 Yəzək, "Kur'an - Kerim'de Fəsilələri və Ədəbiyyatı", Təvəz, 15.

78

- Temalarda yer alan sonnotların gösterildiği bölüm

Kitaba ait görsel, genel ağ ve e-içerik kaynakçasına yönlendiren karekod

Kitap içerisindeki "Kontrol Noktası" ve tema sonu "Ölçme ve Değerlendirme" sorularının cevap anahtarına yönlendiren karekod

KİTAP GENELİNDE KULLANILAN SEMBOLLER VE AÇIKLAMALARI

"Üniteye Başlarken"		Bireysel etkinlik		Etkinliğin süresi	
"Bağlantı Noktası"		Grup etkinliği		Sonraki sayfada devam eden çalışma	
"Kontrol Noktası" alanı		Rehberli etkinlik		Önceki sayfadan devam eden çalışma	

- Kitap genelinde derkenar, sıra sizde, etkinlik gibi bölümlerde şiir dışındaki kaynakların gösterimi İSNAD atıf sisteminin İSNAD Sonnot versiyonu esas alınarak düzenlenmiştir.
- Kitabın genelinde hicri takvime göre olan tarihler parantez dışında, miladi takvimler de parantez içinde verilmiştir.

Kısaltmalar

as	aleyhisselam [Allah'ın (cc) selamı onun üzerine olsun.]	MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
bk.	bakınız	MÜFV	Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı
b.y.	basım yeri yok	sav	Sallallahü aleyhi vesellem [Allah'ın (cc) salat ve selamı onun üzerine olsun.]
cc	cellecelalüh (O'nun şanı yücedir.)	thk.	tahkik eden
DİB	Diyanet İşleri Başkanlığı	TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
ed.	editör	ts.	tarihsiz
Hz.	Hazreti	vb.	ve benzeri
haz.	hazırlayan	vd.	ve diğerleri
İSAM	İslam Araştırmaları Merkezi		

1. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ TANIMA

İÇERİK ÇERÇEVESİ

- 1.1. KUR'AN-I KERİM'İ OKUMAYI ÖĞRENMENİN ÖNEMİ
- 1.2. KUR'AN-I KERİM'İN İÇ DÜZENİ

► **Bu temada sizlerden**

- Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenme ve güzel okumanın önemini müşahade edebilmeyi,
 - Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili kavramları ayırt edebilmeyi
- öğrenmeniz beklenmektedir.**

► **Bu temada öğrenilecek kavramlar**

• ayet	• sure
• cüz	• tertil
• hizip	• tilavet

Tema Dosyası

Tema Sunusu

ÖN DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Kur'an-ı Kerim okumayı öğrenmek Müslümanlar için neden önemlidir?
2. Kur'an-ı Kerim okurken dikkat edilmesi gereken hususlar nelerdir?
3. Doğum, düğün, kandil geceleri, cenaze gibi merasimlerde neden Kur'an-ı Kerim okunur?
4. Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili hangi kavramları biliyorsunuz?

Köprü Kurma

Yandaki karekodda verilen videodaki bilgileri kendi tecrübelerinizden edindiğiniz bilgilerle ilişkilendirerek değerlendiriniz.

Kur'an-ı Kerim okumanın önemi ile ilgili video

1.1. KUR'AN-I KERİM'İ OKUMAYI ÖĞRENMENİN ÖNEMİ

Not Edelim

Mütevâtir haber, yalan üzerinde anlaşmaları mümkün olmayacak sayıda çok kişi tarafından nesilden nesile aktarılan haberdır. (Apaydın, "Mütevâtir", 32/208)

Kur'an kelimesi, "okumak, toplamak" gibi anlamlara gelir. Kur'an-ı Kerim, Resulullah'a vahiy yoluyla indirilen, nesilden nesile mütevatir olarak nakledilen, Fatiha suresi ile başlayıp Nas suresi ile biten ve ilahi kitapların sonuncusu olan mukaddes metnin özel ismidir.¹ Kur'an-ı Kerim hem lafız hem mana yönünden mucizedir. Allah (cc) tarafından indirilmiştir ve Ö'nun tarafından korunmaktadır.² İslam tarihi boyunca farklı coğrafyalarda yaşayan Müslümanların ellerindeki Mushaf'ların aynı olması, diğer kutsal kitapların maruz kaldığı bozulma, değişme gibi tahriflerden korunduğunun kanıtıdır.³ Kur'an'ın gönderiliş amacı; insanda tevhit inancını yerleştirmek, insanın doğruyu yanlıştan ayırmasına rehberlik etmek, yanlış inanç ve düşüncelerin etkisinden arınarak olgunlaşmasına katkı sağlamaktır. Kur'an, müminler için şifa ve rahmet kaynağıdır.⁴

İslam'ın doğru bir şekilde anlaşılması ve hayata aktarılabilmesi için Kur'an-ı Kerim'in emir ve yasaklarının bilinmesi gerekmektedir. İlk vahyin "... oku"⁵ emriyle başlaması okumanın önemini göstermektedir. Allah Resulü, Kur'an okuyup onunla amel edenlerin gıpta edilecek kişiler olduklarını söylemiştir⁶ (Görsel 1.1). Hz. Peygamber Müslümanları Kur'an okumaya teşvik ederek bir hadisinde şöyle buyurmuştur: "Kur'an öğrenin, okuyun ve okutun..."⁷ Bunun yanında Kur'an'ı başından sonuna kadar yüzünden veya ezbere okuyarak hatim indirmeyi de Allah'ın (cc) en çok sevdiği amellerden birisi olarak bildirmiştir.⁸

Görsel 1.1: Braille alfabesiyle hazırlanmış Kur'an-ı Kerim, görme engelli bireylerin de Allah'ın (cc) kelamını okuyabilmesine imkân sağlar. Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun şekilde okumak ve ona saygı göstermek bütün Müslümanlar için önemlidir.

"Okumak, tabi olmak" anlamına gelen **tilavet**, Kur'an-ı Kerim'i tecvit kurallarına uygun olarak okumaya denir.⁹ Aynı zamanda Kur'an-ı Kerim'in emir ve yasaklarını, teşvik ve uyarılarını hayata geçirerek Allah'ın (cc) kitabına uymak anlamına da gelir. Kur'an'ı anlaşılır bir şekilde özen göstererek ve manasını düşünerek okuma anlamındaki **tertil** kavramı da tilavetle ilgilidir.¹⁰ Kur'an-ı Kerim'in güzel okunması önemlidir. Kur'an'ın harflerinin mahreçlerine ve tecvit kurallarına dikkat edilerek doğru bir şekilde okunması gerekir. Kur'an okuyan kişi ecir kazanır. Hz. Peygamber "Kim Allah'ın kitabından bir harf okursa onun için bir hasene vardır. Her hasene ise on misli sevapla karşılır. Ben size 'elif-lâm-mim' bir harftir demiyorum; aksine 'elif' bir harf, 'lâm' bir harf ve 'mim' de bir harftir."¹¹ buyurmuştur.

Kur'an okuma bir ibadet olduğu için okuyan kişinin abdestli olmaya özen göstermesi gerekir.¹² Yüce Allah "O, elbette değerli bir Kur'an'dır. Korunmuş bir kitaptadır. Ona ancak tertemiz olanlar dokunabilir."¹³ buyurmuştur.

Kur'an okumaya "euzübesmele" ile başlanır.¹⁴ Kovulmuş şeytanın şerrinden Allah'a (cc) sığınırım anlamına gelen "Eûzü billâhi mineşşeytânirracîm" ifadesine istiâze denir.¹⁵ İstiâzeden sonra besmele ifadesi olan "Bismillahirrahmanirrahîm" denilerek Kur'an-ı Kerim okunmaya başlanır (Görsel 1.2).

Kur'an'ın düzgün bir şekilde, tane tane ve yavaş yavaş okunması gerekmektedir.¹⁶

Allah (cc) kelamı olduğu için Kur'an okunurken Müslümanların onu dinlemesi gerekir.¹⁷

Grafik Bilgi 1.1: Kur'an-ı Kerim'e göre Kur'an okurken dikkat edilecek bazı hususlar

Görsel 1.2: Her işe Allah'ın (cc) adıyla başlandığı gibi Kur'an okumaya da besmele ile başlanır.

Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okumak gibi ezberden okumak da ibadettir. Ayrıca Kur'an okumak, namaz ibadetinin önemli bir rüknüdür. Namazın her rekâtında Kur'an'dan ayetler okunur. Bundan dolayı bir müminin en azından farz olan namaz ibadetini yerine getirebilecek kadar Kur'an ezberlemesi gerekir.¹⁸ Hz. Peygamber ezberinde ayet veya sure bulunmayan kişileri harap olmuş eve benzetmiştir.¹⁹ Ayrıca Allah Resulü Kur'an'ın tamamının ezberlenmesini de teşvik etmiştir.²⁰ Kur'an'ın korunmasını sağladıkları için Kur'an'ın tamamını ezberleyen kişilere koruyan anlamına gelen hafız denir.²¹

Kur'an okuyan kişi ayetlerdeki mesajları anlamak için de çaba harcayarak gerekli nasihatleri alabilmeli ve bunları hayatına aktarabilmelidir.²² Böylece insanoğlu doğru inanca yönelir, dünya ve ahiret mutluluğuna ulaşır.

ÖĞRENME GÜNLÜĞÜ

Kur'an-ı Kerim okumanın önemiyle ilgili öğrendiklerinizi ve düşüncelerinizi yazınız.

Kur'an-ı Kerim okumanın kişisel hayata etkileri hakkında neler düşünüyorum?

Kur'an-ı Kerim okumanın ibadetlerdeki yeri ve önemi ile ilgili düşüncelerim nelerdir?

Öğrendiklerim beni nasıl etkiledi?

Öğrendiklerimi davranışlarıma nasıl yansıtabilirim?

Öğrendiklerimden yola çıkarak sormak istediğim sorular nelerdir?

Ramazan ayı, kandil geceleri, düşünler, cenaze merasimleri ve asker uğurlama törenlerinde Kur'an-ı Kerim okunması benim için ne anlam ifade ediyor?

Kültür, maddi ve manevi değerleri sonraki nesillere aktararak bireylerin kökleriyle bağ kurmasını sağlar. Kur'an-ı Kerim, kültürümüzün temelini oluşturan unsurlardan biridir. Toplumumuzda doğumdan ölüme kadar hayatın her alanında Kur'an vardır. Doğum, düşün, asker uğurlaması, kandil geceleri, kabir ziyaretleri, cenaze gibi merasimlerde ve kılınan namazlarda Kur'an-ı Kerim okunur. Ayrıca ramazan ayında mukabele okumanın da kültürümüzde önemli bir yeri vardır. Kur'an-ı Kerim okumasını iyi bilen kişilerin Kur'an okuması ve cemaatin de okunan ayetleri takip ederek hatim indirmesine mukabele denir.²³ Bu gelenek, Hz. Peygamber ve Cebrail (as) arasında gerçekleşen bir uygulamaya dayanır.²⁴

30 dk.

ETKİNLİK-1

Adı

Soru Turu

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Beş grup oluşturarak grupların çember şeklinde oturmasını sağlayınız.
2. Grup içinde Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenme ve güzel okumanın önemi ile ilgili kavramları belirleyiniz. Bu aşamada grup üyelerinin kavram belirlemesini sağlayınız ve bunları not alınız.
3. Ortaya konan bütün kavramları grup olarak gözden geçiriniz. Konuyla ilgili olmayan kavramları ayıklayınız.
4. Grubunuzla seçtiğiniz bir kavramı boş kâğıda yazarak sol taraftaki gruba veriniz.
5. Gelen kavramla ilgili merak ettiğiniz soruları sorarak kavramı grubunuzla inceleyiniz ve çıkarımlarınızı kendi cümlelerinizle bir kâğıda yazınız.
6. Kâğıtları tekrar solunuzdaki gruba veriniz ve gelen kavramla ilgili merak ettiğiniz soruları sorarak kavramı inceleyiniz. İncelediğiniz kavramla ilgili çıkarımlarınızı tekrar kendi cümlelerinizle kâğıda yazınız. Kâğıtlar ilk gruba dönene kadar tura devam ediniz.
7. Her grubun kavramını tahtaya yazınız ve bu kavramları aşağıdaki konulara göre tartışınız.
 - Bu kavram Kur'an-ı Kerim'e verilen önemi hangi yönleriyle ortaya koymaktadır?
 - Bu kavram günlük hayatta hangi davranışta somut olarak görünür?
 - Bu kavramın millî ve manevî değerler açısından önemi ile ilişkisi nedir?

Değerlendirme

Aşağıdaki cümleyi tamamlayınız.

Etkinlik sonunda beni en çok etkileyen düşünce

1. KONTROL NOKTASI

Aşağıda verilen cümlelerin doğruluğu (D) veya yanlışlığına (Y) göre yönlendirici okları takip ediniz ve ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

PERFORMANS GÖREVİ

Amaç	Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenme ve güzel okumanın önemini müşahade edebilme
Görev	Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenmenin ve güzel okumanın önemiyle ilgili sunum hazırlamak
Ürün	Sunum
Ön Hazırlık	Derse gelmeden önce geçerli ve güvenilir basılı/dijital kaynaklardan Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenme ve güzel okumanın önemiyle ilgili bilgi toplayınız.

Yönerge

Bu performans görevini aşağıdaki uygulama adımları doğrultusunda hazırlayınız.

1. Bir çalışma planı oluşturunuz.
2. Çalışmanızda faydaladığınız kaynakların isimlerine yer veriniz.
3. Konuyu ele alırken sınırları iyi belirleyiniz ve konu dışına çıkmayınız.
4. Çalışmanızı destekleyecek yazılı görsel veya işitsel materyal kullanınız.
5. Konuyu ele alırken araştırma süreci, kavramları belirleme, çıkarım yapma ve sunma aşamalarını takip ediniz.
6. Sunum içeriğini oluştururken günlük hayattan örneklerle yer verebilirsiniz.

Değerlendirme

1. Öz değerlendirme formunu doldurarak çalışmanızla ilgili kendinizi değerlendiriniz.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form, Kur'an-ı Kerim okumayı öğrenme ve güzel okumanın önemi ile ilgili bilgi ve becerileriniz hakkında öz değerlendirme yapmanız için düzenlenmiştir. İlgili ifadeler size uygunsa "Evet", biraz uygunsa "Kısmen", uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz.

Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

Değerlendirme Ölçütleri		Dereceler		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Hazırladığım çalışma planına uygun hareket ettim.			
2.	Araştırma sürecinde en az iki farklı güvenilir kaynaktan araştırma yapıp veri topladım.			
3.	Konuyla ilgili kavramları doğru bir şekilde belirledim.			
4.	İncelediğim bilgilerden çıkarım yaptım.			
5.	Kur'an-ı Kerim okumayı öğrenmenin ve güzel okumanın önemini müşahade ettim.			

2. Hazırladığınız performans görevi yandaki karekodla verilen "Dereceli Puanlama Anahtarı" ile değerlendirilecektir.

Dereceli Puanlama Anahtarı

1.2. KUR'AN-I KERİM'İN İÇ DÜZENİ

Hız. Peygamber'in okuma biçimi örnek alınarak Kur'an harflerinin çıkış yerleri olan mahreçlerine, sıfatlarına ve tecvit kurallarına uygun biçimde okunmasına kıraat denir.²⁵ Hız. Peygamber Kur'an'ı ağır ağır, tane tane okur; Kur'an okurken ayetlerin arasında bir müddet duraklar, sonra devam ederdi. Hız. Peygamber'in Kur'an'ı özenli ve ölçülü biçimde okuması, kıraatle ilgili bilgi ve uygulamaların oluşmasında etkili olmuştur. Kıraat ilmi; Kur'an-ı Kerim'in harf, kelime ve ayetlerinin doğru, usulüne uygun ve farklı rivayetlere dayalı biçimlerde okunmasını konu edinir.²⁶ Kur'an-ı Kerim ayetlerden ve surelerden oluşan ilahi bir kitaptır. Ayet ve sureler, Kur'an'ın düzenli bir bütün hâlinde okunmasını ve öğrenilmesini kolaylaştırır. Ayetlerin sureler içindeki tertibi vahye dayanır. Hız. Peygamber, gelen vahiyleri tebliğ etmiş ve vahiy kâtiplerine yazdırmıştır. Kur'an-ı Kerim'in Mushaf tertibi de Hız. Peygamber'in Cebrail (as) ile karşılıklı okumaları esas alınarak belirlenmiştir.²⁷ "Bir şeyin var olduğunu gösteren işaret, açık işaret, ibret, delil, alame" gibi anlamlara gelen **ayet**, Kur'an'da surelerin belirli bölümlerinden her birine verilen isimdir. Bu bölümler insanların benzerini ortaya koyamaması yönüyle Allah'ın (cc) varlığına, birliğine ve Hız. Muhammed'in (sav) peygamberliğine bir delil sayılır.²⁸ Kur'an-ı Kerim'deki ayetlerin bir araya gelmesiyle oluşan bölüme **sure** denir. Fatiha suresi ile başlayıp Nâs suresi ile sona eren Kur'an-ı Kerim, 114 sureden oluşmaktadır. Sureler Mekki ve Medeni olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Hicret'ten önce nazil olan ayet ve surelere Mekki, Hicret'ten sonra nazil olanlarına ise Medeni sureler denir.²⁹

Kur'an-ı Kerim Mushaf'ı her biri yirmişer sayfadan oluşan ve **cüz** adı verilen otuz bölüme ayrılır.³⁰ Her cüzde yaklaşık beş sayfadan oluşan dört bölüm vardır. Bu bölümlere ise **hizip** denir (Görsel 1.3).³¹ Kur'an-ı Kerim'in cüz ve hiziplere ayrılması, her gün tam bir cüz okuyamayanların düzenli okuma yapmasını kolaylaştırır.³²

Cüzü oluşturan hiziplerden birincisi cüz başı olduğu için numaralandırılmaz. Ancak diğer hizipler iki, üç ve dört şeklinde numaralandırılır. Kur'an-ı Kerim toplamda yüz yirmi hizipten oluşur. Osmanlı Dönemi'nde yazımı ve basımı gerçekleştirilen Mushaf'lara bu hizipleri belirtmek amacıyla özel işaretler konulmuştur.³³ Kur'an-ı Kerim'in cüzlere, hiziplere ve daha küçük bölümlere ayrılarak okunması kişinin motivasyonunun artırılması açısından önemlidir.³⁴ Kur'an-ı Kerim'in ayet, sure, hizip ve cüzlerden oluşması onu okumayı ve ezberlemeyi kolaylaştırır (Görsel 1.4).

Görsel 1.3: Kur'an-ı Kerim sayfasından hizip örneği

Görsel 1.4: Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili kavramların belirtildiği örnek sayfa

ETKİNLİK-2

40 dk.

Adı

Kavramların İzinde

Yönerge

Aşağıdaki adımları takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Geçerli ve güvenilir basılı/dijital kaynaklardan araştırarak ayet, sure, hizip ve cüz kavramlarını tespit ediniz.
2. Tespit ettiğiniz kavramların Kur'an-ı Kerim'deki yeri ve önemini araştırınız.
3. Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili verilen bölümlerin sayılarını geçerli ve güvenilir basılı/dijital kaynaklardan araştırarak tablodaki boşluklara yazınız.

Sure	Ayet Sayısı	Cüz Sayısı	Hizip Sayısı
Fetih			
Bakara			
Lokman			
Mülk			

Değerlendirme

Kur'an-ı Kerim'in cüz, hizip gibi bölümlere ayrılması, öğrenmeyi ve anlamayı nasıl etkiler? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

2. KONTROL NOKTASI

Aşağıdaki kavramları, ait oldukları tanımların başındaki kutuya yazınız.

ayet

cüz

hizip

kıraat

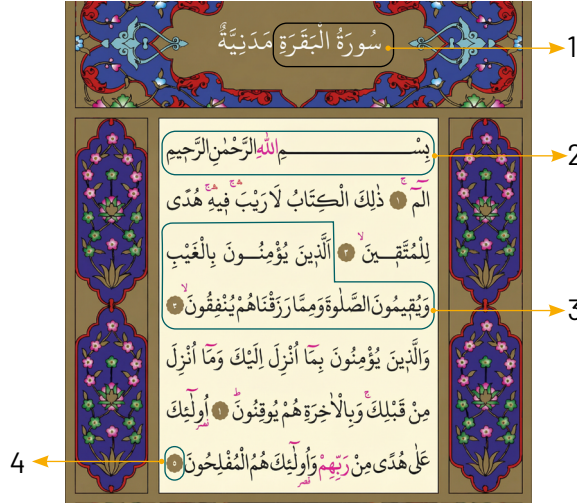
Mushaf

sure

1. Kur'an-ı Kerim'in beş sayfalık bölümüne verilen isimdir.
2. Surelerin içinde yer alan ve özel işaretlerle ayrılan vahiy cümleleridir.
3. Ayetlerin bir araya getirilmesiyle oluşan ve Kur'an-ı Kerim'de 114 tane bulunan bölümlerdir.
4. Kur'an-ı Kerim'in yirmi sayfadan oluşan her bir bölümüdür.

1. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

1. Aşağıda Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili numaralandırılmış bölümlerin ait oldukları kavramları boş bırakılan yerlere yazınız.

1.	2.	3.	4.
----	----	----	----

2. Aşağıda verilen a, b, c ifadelerinin altındaki boşluklara tanımları verilen kavramları yazınız.

a. Hicret'ten önce indirilen ayet ve surelere verilen isimdir.	b. Kur'an'da ayetlerin anlam bütünlüğü içinde oluşan bölümlerine verilen isimdir.	c. Hicret'ten sonra indirilen ayet ve surelere verilen isimdir.

3. "Allah Resulü, yatsı namazından sonra yanımıza gelerek bizimle sohbet ederdi. Bir gece yanımıza her zamankinden geç geldi. 'Ey Allah'ın Resulü! Yanımıza gelmekte gecikmenizın sebebi nedir?' deyince o 'Kur'an'dan her gün okuduğum kadarını bitirmeden çıkmak istemedim.' buyurdu." (İbni Mace, "İkametü's-Salat", 178)

Bu hadiste vurgulanan konu ile ilgili çıkarımınızı yazınız.

4. • "Kur'an-ı Kerim'i okuyan ve Kur'an'ın hükümlerini hayatında uygulayan kişinin anne-babasına kıyamet günü bir taç giydirilir. Bu tacın ışığı dünyadaki güneş ışığından daha güzel ve parlak bir ışıktır. O hâlde bununla amel eden hakkında ne düşünürsünüz?" (Ebu Davud, "Vitr", 14)
- "Kur'an'ı düşünerek tekrar edin! Çünkü onun insanın ezberinden silinip gitmesi, devenin bağından kurtulup kaçmasından daha hızlıdır!" (Buhari, "Fezâilü'l-Kur'ân", 23)
- "Kur'an'ı ezberleyip okuyan kişi, Allah katındaki seçkin meleklerle birlikte olacaktır. Kur'an'ı zorlanarak da olsa devamlı okumaya çalışan kişiye ise iki kat ecir vardır." [Buhari, "Tefsîr", (Abese) 1]
- "Size öyle bir şey bıraktım ki ona sıkı sarılırsanız sapıtmazsınız: Allah'ın Kitabı!" (Müslim, "Hac", 147)

Verilen hadislerden yararlanarak Kur'an-ı Kerim okumanın önemini kısaca açıklayınız.

5-6. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

Kur'an-ı Kerim'in doğru, bilinçli ve süreklilik içinde okunabilmesi için tarihsel süreçte çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler, Kur'an'ın anlam bütünlüğünü koruyarak okuyucunun metni takip etmesini ve öğrenme sürecini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Böylece Kur'an hem okunabilirliği artan hem de anlamı üzerinde düşünmeye imkân tanıyan bir rehber niteliği kazanmıştır.

5. Aşağıda verilen kavramlardan metinde bahsedilen konu ile ilgili olanları işaretleyiniz.

- ☐ Cüz
- ☐ Hizip
- ☐ Kiraat
- ☐ Sure
- ☐ Vahiy

6. İşaretlediğiniz kavramlardan ikisini kısaca açıklayınız.

7-9. soruları verilen bilgilere göre cevaplayınız.

Bir öğretmen, Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni konusunu işledikten sonra öğrencilerine konuyla ilgili hazırladığı kavram kâğıtlarını karışık hâlde dağıtmıştır. Kâğıtları açan öğrenciler, kavramları tanımlayarak arkadaşlarının bunları tahmin etmesini istemiştir.

- Öğrenci: Kur'an-ı Kerim'deki ayetlerin bir araya gelmesiyle oluşan bölümlerdir.
- Öğrenci: Her cüzde beş sayfadan oluşan dört bölüme verilen isimdir.
- Öğrenci: Kur'an-ı Kerim'in yirmi sayfadan oluşan otuz bölümünden her birine verilen isimdir.
- Öğrenci: Bir şeyin var olduğunu gösteren işaret, ibret, delil, alamet gibi anlamlara gelen kavramdır.

7. Buna göre birinci ve üçüncü öğrencinin tanımladığı kavramlar nelerdir?

8. Buna göre ikinci öğrencinin tanımladığı kavramı kısaca açıklayınız.

9. Dördüncü öğrencinin tanımladığı kavramı yazarak bu kavrama bir örnek veriniz.

10. "Allah'ın (cc) kullarına en büyük lütfu, onlara peygamberi aracılığıyla Kur'an-ı Kerim'i göndermiş olmasıdır. O Kur'an ki insanlara kıyamete kadar doğruyu ve yanlış gösteren kitaptır. Müslümanlar ondan hiçbir zaman uzak durmamışlar, onu okumuşlar ve okutmuşlardır.

(...)

Kur'an, kelamın en hayırlısıdır. İnsanların en hayırlısı, peygamberlerden sonra Kur'an öğrenen ve öğretenidir. Selef âlimlerimizden hiçbirisi, Kur'an okutmayı başka şeylere denk tutmamıştır. Burada şunu da ilave etmek gerekir ki bu üstün dereceye ancak ve ancak Kur'an ahlakını yaşayan takva sahibi, Allah rızasını gözetken, kalbi temiz, Kur'an'a yaraşır bu üslupla onun hakkını vererek okuyanlar ulaşırlar." (Aydın, "Kur'an-ı Kerim Okumanın ve Dinlemenin Fazilet ve Adabı", 127)

Bu metin, aşağıda verilen ayet ve hadislerden hangileriyle desteklenebilir? Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.

- ☐ a) "Allah'ın kitabını okuyanlar, namazını kılanlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan (Allah için) gizli açık sarf edenler, asla zarara uğramayacak bir kazanç umabilirler." (Fatır suresi 29. ayet)
- ☐ b) "... Kur'an'ı yavaş yavaş ve açık olarak tertil ile oku." (Müzzemmil suresi 4. ayet)
- ☐ c) "Kur'an okunduğu zaman hemen onu dinleyin ve susun. Umulur ki esirgenmiş olursunuz." (Araf suresi 204. ayet)
- ☐ ç) "Müminler o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman yürekleri ürperir, karşılarında ayetleri okunduğu zaman imanlarını artırır. Onlar ancak Rablerine dayanıp güvenirlir." (Enfal suresi 2. ayet)
- ☐ d) "Biz Kur'an'dan öyle bir şey indiriyoruz ki o, müminler için şifa ve rahmettir. Zalimlerin ise yalnız ziyanını artırır." (İsra suresi 82. ayet)
- ☐ e) "Ey Ebu Zer! Allah'ın kitabından bir ayet öğrenmek için sabahleyin evinden çıkman, yüz rekât namaz kılmandan daha hayırlıdır." (İbni Mace, Sünen, 1/79)
- ☐ f) "Hiçbir peygamber yoktur ki insanların inanmaları için kendisine mucizeler verilmiş olmasın. Bana verilen ise Allah'ın vahyettiği Kur'an-ı Kerim'dir..." (Buhari, "İtisâm", 1)

11. Aşağıdaki kavramları kullanarak Kur'an-ı Kerim'in tanımını yapınız.

ilahi

kitap

mukaddes

mütevatir

vahiy

12. Ey müminler hatta ey insanlar! Kur'an okunduğu zaman hutbede veya herhangi bir mecliste hemen kulak verip onu dinleyin ve ağzınızı tutup susun ki rahmete erdirilmeniz umulmuş olsun. Gerek namaz içinde gerek namaz dışında olsun Kur'an okunurken onun manalarını iyice anlamak, öğütlerinden faydalanmak ve davranışları ona göre ayarlayabilmek için tam bir dikkat ve sükûnet içerisinde dinlemek gerekir. (bk. Aydın, "Kur'an-ı Kerim Okumanın ve Dinlemenin Fazilet ve Adabı", 149)

Bu metinden hareketle aşağıda verilen çıkarımlardan doğru olanları işaretleyiniz.

- ☐ a) Kur'an'ın düzgün bir şekilde tane tane okunması gerekmektedir.
- ☐ b) Allah (cc) kelamı olduğu için Kur'an okunurken Müslümanların onu dinlemesi gerekir.
- ☐ c) Kur'an okurken kibleye yönelmek farzdır.
- ☐ ç) Kur'an okurken abdestli olmaya özen gösterilir.
- ☐ d) Kur'an okumaya "euzübesmele" ile başlanır.
- ☐ e) Kur'an okurken camide olmak gerekir.

13-14. soruları verilen bilgilere göre cevaplayınız.

Şöyle bir bakıldığında hemen görülür ki aziz vatanın dağları taşları, camileri ve minareleri, mezar taşları ve türbeleri Kur'an'ın terennüm ettiği tevhit nağmelerini haykırır. Kur'an'ın ezeli ve ebedî nurunu, atom zerrelere kadar nüfuz ederek ilan ettiği tevhid gerçeğini hiçbir kuvvet bu vatanın temiz sinelerinden silip atamayacaktır. İslam, bu milletin varlık sebebi olmuş ve onu tarihteki seçkin yerine oturtan en önemli faktörlerden biri hâline gelmiştir. Dün olduğu gibi bugün de dünyanın dört bir yanında Türk olmak, Müslüman olmakla eş değer sayılmaya devam etmektedir. Bu nedenle Türk milletini İslam'dan koparmak hiçbir zaman mümkün olmamıştır.

Örneğin bu millete mensup bir kimse; Kur'an ve ezan sesi duyduğunda oturuşunu düzeltir ve okunanı saygıyla dinlemeye koyulur. Hakkında açık bir nas bulunmamasına rağmen belki de sadece bu milletin evlatları Kur'an mushafını belden yukarıda taşır, onu yüksek rahlelere koyarak okur. Anadolu'da her evin başköşesinde mutlaka bir Kur'an mushafı bulunduğu gibi kızların çeyizlerinde de mutlaka bir Mushaf yer alır.

13. Bu metne uygun bir başlık yazınız.**14. Bu metinden yararlanarak Kur'an-ı Kerim'in kültürümüzdeki yeri ile ilgili iki cümle yazınız.****15. Kur'an-ı Kerim hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?**

- A) Kur'an hem lafız hem mana yönünden mucizedir.
- B) Kur'an, Allah (cc) tarafından vahiy yoluyla indirilmiştir.
- C) Kur'an'ın okunması ezber yoluyla yapılmalıdır.
- D) Kur'an'ı tecvit kurallarına uygun okumaya tilavet denir.
- E) Kur'an, insanın doğruyu yanlıştan ayırmasına rehberlik eder.

16. Kur'an-ı Kerim, her biri yirmi sayfadan oluşan otuz bölüme ayrılmıştır. Bu bölümlere (I) — adı verilir. Beşer sayfalık dört alt bölüme ayrılan alt bölümler ise (II) — olarak adlandırılır. Bu bölümler; Kur'an-ı Kerim'in düzenli, planlı ve süreklilik içinde okunmasını kolaylaştırmak amacıyla oluşturulmuştur. Bir şeyin var olduğunu gösteren işaret, açık işaret, ibret, delil, alamet" gibi anlamlara gelen — ise Kur'an'da surelerin belirli bölümlerinden her birine verilen isimdir.

Bu metinde verilen boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

I	II	III
A) ayet	durak	Mekki
B) cüz	ayet	sure
C) cüz	hizip	ayet
D) Mekki	Medeni	Mushaf
E) sure	Mushaf	hizip

Tema ile ilgili daha fazla soruya yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

1. TEMA SONNOTLARI

- 1 Erdoğan, "Kur'an", 318; Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 17.
- 2 bk. Hicr suresi 9. ayet.
- 3 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 3/335.
- 4 bk. İsrâ suresi 9, 82. ayetler.
- 5 Alak suresi 1. ayet.
- 6 bk. Buhari, "Fezailü'l-Kur'an", 17.
- 7 Buhari, "Fezailü'l-Kur'an", 2.
- 8 bk. Tirmizi, "Kıraat", 13.
- 9 Serinsu vd., "Tilâvet", 367.
- 10 Çetin, "Tilâvet", 41/155.
- 11 Tirmizi, "Fezailü'l-Kur'an", 16.
- 12 Başoğlu vd., "Kur'an", 5/251.
- 13 Vakıa suresi 77-79. ayetler.
- 14 bk. Nahl suresi 98. ayet.
- 15 Serinsu vd., "İstiaze", 179.
- 16 bk. Müzzemmil suresi 4. ayet.
- 17 bk. Araf suresi 204. ayet.
- 18 Paçacı, *Kur'an'a Giriş*, 136-137.
- 19 Tirmizi, "Fezailü'l-Kur'an", 18.
- 20 bk. Buhari, "Temennî", 5.
- 21 Bozkurt, "Hâfız", 15/74.
- 22 bk. Sad suresi 29. ayet.
- 23 Serinsu vd., "Mukabele", 247.
- 24 Buhari, "İstizan", 43.
- 25 Serinsu vd., "Kıraat", 203.
- 26 Birişik, "Kıraat", 25/425-432.
- 27 Birişik, "Kur'an", 26/388.
- 28 Yavuz-Çetin, "Âyet", 4/ 242-244.
- 29 Birişik, "Sûre", 37/538-539.
- 30 Kandemir, "Cüz", 8/147.
- 31 Serinsu vd., "Hizip", 141.
- 32 Koçyiğit, "Kur'an'ın Bölümlenmesi", 383-384.
- 33 Maşalı, "Mushaf", 31/245.
- 34 Koçyiğit, "Kur'an'ın Bölümlenmesi", 390-391.

2. TEMA

TECVİT

İÇERİK ÇERÇEVESİ

- 2.1. HARFLER VE ÖZELLİKLERİ
- 2.2. HARFLERİN TELAFFUZU
- 2.3. OKUNUŞLA İLGİLİ ÖZEL DURUMLAR
- 2.4. MED ÇEŞİTLERİ

► **Bu temada sizlerden**

- harfleri,
 - harfleri okunuşları ile,
 - okunuşla ilgili özel durumları,
 - med (uzatma) çeşitlerini telaffuz edebilmeyi
- öğrenmeniz beklenmektedir.**

► **Bu temada öğrenilecek kavramlar**

• arızisükûn	• hurufımukattaa	• med
• fem-i muhsin	• kamerî harf	• şemsî harf
• hareke	• lazımisükûn	• tecvit
• harfilin	• mahreç	

Tema Dosyası

Tema Sunusu

ÖN DEĞERLENDİRME

1. Aşağıdaki harfleri ve ayetleri okuyunuz. Her tablo için okuma düzeyinizi değerlendirerek altındaki "Evet", "Kısmen" veya "Hayır" seçeneklerinden size uygun olanı işaretleyiniz.

ث	م	س	ع	ن	ح	ش
ذ	ی	ت	ز	ظ	ق	ا
و	خ	ط	ر	ك	ض	هـ
ب	ف	د	غ	ج	ل	ص

Evet	Kısmen	Hayır

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ﴿١﴾ ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢﴾
الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ
قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ
رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

Evet	Kısmen	Hayır

2. Aşağıda verilen öz değerlendirme formunu doldurunuz.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu öz değerlendirme formu, "harfleri tanıma, harflerin telaffuzu, okunuşla ilgili özel durumlar, med çeşitleri ve Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okuyabilme" ile ilgili ön bilgilerinizi tespit etmeniz için hazırlanmıştır. Aşağıda verilen ifadeler size uygunsa "Evet", biraz uygunsa "Kısmen", uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz.

Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

Değerlendirme Ölçütleri	Dereceler		
	Evet	Kısmen	Hayır
1. Kur'an alfabesindeki harfleri mahreçlerine uygun telaffuz ediyorum.			
2. Harflerin başta, ortada ve sonda yazılışlarını tanıyorum.			
3. Harflerin okunmasını sağlayan hareke, cezim ve şeddeyi tanıyorum.			
4. Harfleri hareke, cezim ve şedde ile birlikte okuyabiliyorum.			
5. Harflerin okunuşuyla ilgili özel durumları (elif lâm takısı, hurufımukattaa, zamir ve okunuşu, med ve kasır işaretleri) biliyorum.			
6. Med harflerini tanıyorum ve bu harflerin işlevlerini biliyorum.			
7. Med çeşitlerini (medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddilazım, meddiarız, meddilin) biliyorum.			
8. Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okuyabiliyorum.			

Köprü Kurma

Yandaki karekodda verilen Bakara suresinin 1-5. ayetlerinin örnek okuyuşunu dinleyerek/izleyerek aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Bu okuyuşu güzelleştiren unsurlar nelerdir?
2. Güzel ve kuralına uygun okunan Kur'an-ı Kerim ayetlerini dinlediğinizde neler hissediyorsunuz? Duygularınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

Bakara suresinin
1-5. ayetlerinin
örnek okunuşu

2.1. HARFLER VE ÖZELLİKLERİ

2.1.1. Harflerin İsimleri

Kur'an-ı Kerim Yüce Allah'ın Hz. Muhammed'e (sav) vahiy yolu ile indirdiği Arapça bir kitaptır. Hz. Peygamber'e nazil olan vahiyler, kendine has özellikleri ve kuralları olan Arap alfabesi ile yazıya geçirilmiştir. Arap alfabesindeki harfler sessiz olup sağdan sola doğru yazılır ve okunur. Alfabedeki her harfin bir ismi, bir resmi (şekli) ve hareke ile kazandığı sesi vardır. Harfler isimleriyle anılır, resimleriyle yazılır, sesleri ile okunur.¹

Harflerin doğru biçimde tanınması ve isimlerinin usulüne uygun şekilde telaffuz edilmesi Kur'an-ı Kerim okumayı öğrenme sürecinin temelini oluşturur. Çünkü harflerin telaffuzunda oluşan küçük bir farklılık, kelimenin yapısını ve anlamını değiştirebilir. Bu sebeple harf bilgisi sadece alfabetik bir tanıma süreci değil aynı zamanda doğru okuma becerisinin kazanılmasında vazgeçilmez bir aşamadır. Kur'an alfabesindeki harfler şunlardır:

ا	ب	ت	ث	ج	ح
خ	د	ذ	ر	ز	س
ش	ص	ض	ط	ظ	ع
غ	ف	ق	ك	ل	م
ن	و	ه	ی		

Kur'an-ı Kerim alfabesindeki harfleri ve bu harflerin isimlerini tanıtan videoya aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Yukarıdaki karekoddan harflerin isimlerini öğretmeninizin rehberliğinde tekrar ediniz.

Harflerin isimleri ile ilgili dinle ve bul etkinliğine aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

ETKİNLİK-1

Adı

Harflerin İsimlerini Telaffuz Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizden harflerin isimlerini ve kalın/ince ayrımına dikkat ederek okunuşlarını dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harf isimlerinin sonundaki uzatmalara ve kalın harflerdeki ağız dolgunluğuna dikkat ediniz.
3. Öğretmeninizin harflerin temel bazı özellikleri (pelteklik, incelik ve kalınlık) ile ilgili yaptığı açıklamaları not ediniz.
4. Zorlandığınız bölümlerde öğretmeninizden yardım alınız.
5. Öğretmeniniz rehberliğinde harf isimlerini tekrarlayınız.
6. Telaffuz sürecinde zorlandığınız veya size kolay gelen durumları ifade ediniz.
7. Telaffuzunuz ile ilgili öğretmeninizden aldığınız dönütleri not ederek hatalarınızı fark ediniz.
8. Harf isimlerini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar bireysel ve koro çalışmalarınızı sürdürünüz.
9. Kendi telaffuzunuzu arkadaşlarınızın telaffuzu ile karşılaştırınız.
10. Harfleri telaffuz etmeye yönelik kazandığınız beceriyi kendi başınıza uygulayınız.

Değerlendirme

Telaffuzunuzu değerlendiriniz. Pelteklik, incelik ve kalınlık özelliğine sahip olan harfleri örneklendirerek aşağıdaki boş bırakılan alana yazınız.

Pelteklik

İncelik

Kalınlık

Tecvit

Kur'an-ı Kerim'i harflerin mahreçleri-ne, sıfatlarına, tilavet kurallarına uygun bir şekilde güzel ve hatasız okumayı öğreten ilim-dir. (Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 78)

2.1.2. Harflerin Mahreçleri

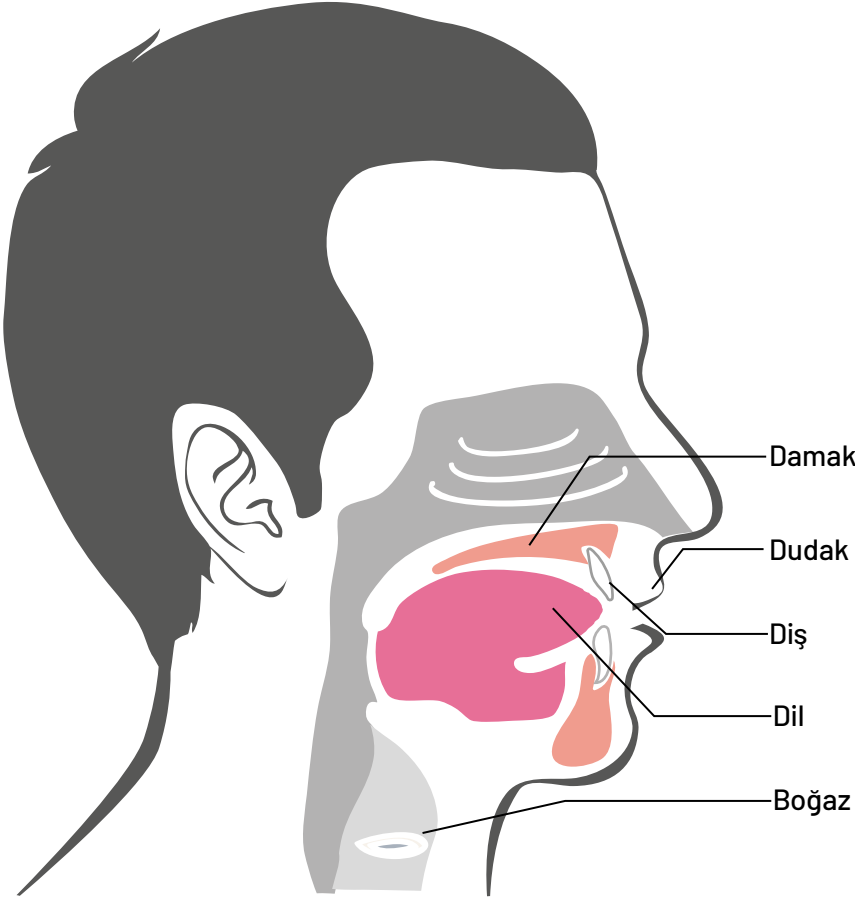
Kur'an alfabesinde yer alan bazı harflerin Türkçede bire bir karşılığı bulunmamaktadır. Peltek olarak telaffuz edilen ث ve ذ harfleri ile boğazdan çıkarılan خ harfi buna örnektir. Bununla birlikte Türkçede kullanılan ç, j, o, ö, p gibi harfler de Kur'an alfabesinde yoktur. Bu farklılıklar, Kur'an alfabesindeki harflerin kendine özgü yapısal özellikleri ile öğrenilmesini gerekli kılmaktadır. Harflerin mahreç yerlerinden ve kendilerine has özelliklerine uygun biçimde telaffuz edilmesi **tecvit** ilminin ve Kur'an tilavetinin temelini oluşturur.

Kur'an alfabesindeki harfler boğaz bölgesinden dudaklara kadar uzanan **mahreç** bölgelerinden doğar.² Akciğerlere dolan hava, dışarıya ses veya nefes hâlinde çıkar. Nefesin ses tellerini titreştirmesiyle ses oluşur. Bu ses ağızdaki herhangi bir mahrece dayandırılarak çıkarılırsa harf meydana gelir. Kur'an harflerinin çıkış yerleri üç temel bölgeden oluşur. Bunlar; boğaz, dil ve dudaktır.³

Mahreç

Ses yolunda harflerin çıktığı yere denir. (Durmuş, "Harf", 16/158)

Harflerin mahreçlerinin anlatıldığı videoya aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Dil (Diş/Damak) Harfleri

ث ث ج د ذ ر ز س ش ص ض
ط ظ ق ك ل ن ي

Dudak Harfleri

ب ف م و

Boğaz Harfleri

ا ح خ ع غ ه

Grafik Bilgi 2.1: Harflerin mahreç bölgeleri

Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel okumak harfleri mahreçlerine uygun telaffuz etmeye bağlıdır. Bu sebeple mahreç bilgisi tecvit ilminin temel konularından biridir. Tecvit ilminin hem nazarî (teorik) hem de amelî (pratik) yönü vardır. Bu ilmin teorik kısmı, isteyen herkesin kendi çabasıyla kitaplardan öğrenebileceği kuralları içerir. Pratik yönü ise uygulamaya dayanır.⁴

Bir müminin hayatı boyunca okuyacağı ve gerektiğinde başkalarına öğreteceği Kur'an'ı, yüceliğine uygun biçimde öğrenmesi kendiliğinden kazanılabilecek bir beceri değildir. Kur'an-ı Kerim okumayı hatasız öğrenme, **fem-i muhsin** bir hocanın rehberliğinde düzenli olarak yapılacak çalışmalarla gerçekleşir.⁵

Fem-i muhsin

Kur'an tilavetini kurallarına uygun olarak icra eden, uzman hoca veya hocalardan ders alarak kendini yetiştiren, mükemmel bir üslup ve eda ile Kur'an'ı okuyan ve okutan kimseye denir. (Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 58)

Harf	Mahreç (Çıkış Yeri)
ا	Boğazın göğse bitişen kısmından çıkarılır.
ب	Dudakların kuvvetlice kapanmasıyla çıkarılır.
ت	Dil ucu ile üst ön dişlerin diplerinden çıkarılır.
ث	Dil ucu ile ön dişlerin uçlarından çıkarılır. Dil, dişler arasından hafifçe görünür. Peltek bir harftir.
ج	Dil ortasının üst damağın ortasına kuvvetlice basılıp çekilmesiyle çıkarılır.
ح	Boğaz ortasının içeriden hafifçe sıkılmasıyla çıkarılır.
خ	Boğazın ağza yakın kısmından dil kökünün yükseltilmesiyle hırıltılı şekilde çıkarılır.
د	Dil ucu ile üst ön dişlerin diplerinden çıkarılır.
ذ	Dil ucu ve ön dişlerin uçlarından çıkarılır. Bu harf okunurken dil, dişler arasından hafifçe görünür. Peltek bir harftir.
ر	Dil ucu ve üst ön dişlerin üstündeki damaktan çıkarılır.
ز	Dil ucu ile alt ön dişlerin iç yüzeyinden çıkarılır.
س	Dil ucu ile alt ön dişlerin iç yüzeyinden çıkarılır.
ش	Dilin ortası ile üst damağın ortasından çıkarılır.
ص	Dil ucu ile alt ön dişlerin iç yüzeyinden çıkarılır.
ض	Dil kenarı ile üst azı dişlerden çıkarılır.
ط	Dil ucu ile üst ön dişlerin diplerinden çıkarılır.
ظ	Dil ucu ile üst ön dişlerin uçlarından çıkarılır. Peltek bir harftir.
ع	Boğaz ortasının hafifçe sıkılmasıyla çıkarılır.
غ	Boğazın ağza en yakın olan kısmından çıkarılır.
ف	Üst ön dişlerin uçlarıyla alt dudağın içinden çıkarılır.
ق	Dil kökü ve onun karşısındaki üst damaktan çıkarılır.
ك	Dil kökü ve küçük dilin önünden çıkarılır.
ل	Dilin iki kenarı ve ucu ile üst damaktan çıkarılır.
م	Dudakların normal hâlde iken kapanmasıyla çıkarılır.
ن	Dil ucu ve iki üst ön diş etlerinden çıkarılır.
و	Dudaklar ileriye doğru büzülüp ortasında küçük bir boşluk bırakılarak çıkarılır.
ه	Boğazın göğse bittiği yerden çıkarılır.
ی	Dilin ortası ile üst damağın ortasından çıkarılır.

2.1.3. Kalın ve İnce Sesli Harfler

Kur'an harfleri, kalın ve ince sesli olma bakımından ikiye ayrılır:

1. Kalın sesli harfler: خ ص ض ط ظ غ ق
 2. İnce sesli harfler: ا ب ت ث ج ح د ذ ر ز س ش ع ف ك ل م ن و ه ی
- ل harfi ince seslidir ancak lafzatullahtaki (الله) lââm harfi, önceki harfin harekesi üstün veya ötre ise kalın okunur.
 - ر harfi ince seslidir ancak bu harfin kendine özgü okunuş kuralları vardır. Harekesi üstün veya ötre olduğunda kalın, harekesi esre olduğunda ise ince okunur.
 - Kalın harfler خُصَّصَ صَغُطِ قِطْ şeklinde formüle edilmiştir.⁶

Not Edelim

Kur'an-ı Kerim alfabesindeki üç harf peltektir. Bu harfler şunlardır: ظ, ذ, ث

Peltektir harflerin iki tanesi ince (ذ, ث), bir tanesi kalın (ظ) seslidir.

(Pakdil, Ta'lim, Tecvid ve Kıraat, 90-94)

ETKİNLİK-2

Adı

Harfleri Telaffuz Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Aşağıdaki harfleri inceleyiniz.
ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ق ك ل م ن و ه ی
2. Harflerin mahreçlerinin telaffuz edilmesini öğretmeninizden dinleyiniz.
3. Harflerin mahreçlerine uygun telaffuz edilmesinde dil, boğaz ve dudakların kullanımına dair öğretmeniniz tarafından yapılan açıklamaları not ediniz.
4. Öğretmeninizin telaffuzundan hareketle harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz.
5. Belirlediğiniz özelliklere göre aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Kalın Okunan Harfler	İnce Okunan Harfler	Peltektir Okunan Harfler

6. Öğretmeninizin rehberliğinde harfleri mahreçlerine uygun telaffuz ediniz.
7. Telaffuzunuz ile ilgili öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.
8. Harflerin mahreçlerini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar tekrar çalışmalarınızı bireysel ve koro olarak sürdürünüz.
9. Harfleri mahreç bölgelerine göre aşağıdaki kutulara yazarak listeleyiniz.

Dil (Diş-Damak) Bölgesi

Boğaz Bölgesi

Dudak Bölgesi

Değerlendirme

Harflerin mahreç bölgelerine uygun telaffuz edilmesinin Kur'an-ı Kerim okuyuşunuza etkileri nelerdir? Yazınız.

.....

.....

.....

Not Edelim

ادذرو harfleri kelime içinde yazılırken kendinden sonraki harfle bitişmez. Bu harflerin ortada ve sondaki yazılışları aynıdır.
(Pakdil, Ta'lim, Tecvid ve Kıraat, 90-94)

2.1.4. Harflerin Yazılışları

Kur'an harfleri genel olarak önceki ve sonraki harfle bitişik yazılır. Harfler kelime başında, ortasında ve sonunda yazılırken şekil bakımından bazı değişiklikler gösterebilir. Yazım kurallarından kaynaklanan bu değişiklikler harfin asli yapısını etkilemez. Yazıda akıcılığı sağlamak amacı ile kelime içinde harflerin temel (asli) kısımları korunur, tali unsurları ise kullanılmaz.⁷ Bir harf; kelime başında, ortasında, sonunda ya da tek başına bulunabilir ve buna bağlı olarak dört farklı yazım şekline sahip olabilir. Aşağıdaki tabloda "ب" harfinin kelime içindeki konumuna göre değişen yazılış biçimleri gösterilmiştir.

Harfin Konumu	Harfin Yazılış Şekli İle İlgili Açıklama	Harf
 Tek Başına	Hiçbir harfle bitişmemiş yalın hâli.	
 Başta	Kendinden sonraki harfe bağlanır.	
 Ortada	Hem önceki hem sonraki harfe bağlanır.	
 Sonda	Kendinden önceki harfe bağlanır, kelime bittiği için orijinal formuna döner.	

Kur'an alfabesindeki harfler, yazım biçimleri ve yapısal özelliklerine göre sınıflandırılarak aralarındaki şekilsel farklılıklar ortaya konulabilir. Bu sınıflandırma, harflerin benzer ve farklı yönlerinin daha kolay kavranmasını sağlar.

Harf Grubu	Grubun Özelliği	Farklılık Noktası
ب / ت / ث	Geniş tabanlı harfler.	Noktanın yeri ve sayısı
ج / ح / خ - ع / غ	Satırın altında kuyruğu olan harfler.	Noktanın yeri ve varlığı
د / ذ - ر / ز	Eğik gövdeli harfler.	Sadece nokta farkı
س - ش	Tarak dişli harfler.	Sadece nokta farkı
ص / ض - ط / ظ - ف / اق	Göz şeklinde harfler.	Sadece nokta farkı
ا - ك - ل	Uzun gövdeli harfler.	Alt kısımdaki kıvrım ve iç yapı (kâf harfindeki hemze gibi)
م - ن - و - ه - ی	Kıvrımlı veya yuvarlak gövdeli harfler.	Bu harfler arasında şekil benzerliği yoktur.

Grafik Bilgi 2.3: Harflerinin yapısal özelliklerine göre sınıflandırılması

HARFLERİN YAZILIŞI

Sonda	Ortada	Başta	Harfler (Tek Başına)
ا	ا	ا	ا
ب	ب	ب	ب
ت	ت	ت	ت
ث	ث	ث	ث
ج	ج	ج	ج
ح	ح	ح	ح
خ	خ	خ	خ
د	د	د	د
ذ	ذ	ذ	ذ
ر	ر	ر	ر
ز	ز	ز	ز
س	س	س	س
ش	ش	ش	ش

Sonda	Ortada	Başta	Harfler (Tek Başına)
ص	ص	ص	ص
ض	ض	ض	ض
ط	ط	ط	ط
ظ	ظ	ظ	ظ
ع	ع	ع	ع
غ	غ	غ	غ
ف	ف	ف	ف
ق	ق	ق	ق
ك	ك	ك	ك
ل	ل	ل	ل
م	م	م	م
ن	ن	ن	ن
و	و	و	و
ه	ه	ه	ه
ي	ي	ي	ي

Grafik Bilgi 2.4: Harflerin tek başına, başta, ortada, sonda yazılışları

Adı

Harfleri Telaffuz Ediyorum-Birleştiriyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Aşağıdaki tabloda bitişmemiş şekilde verilen harfleri inceleyiniz.
2. Harfleri mahreçlerine uygun telaffuz ediniz.
3. Harfleri, bitişme kurallarını dikkate alarak altlarındaki kutucuklara önceki ve sonraki harflerle birleştirerek örnekteki gibi yazınız.

ح س ن	ا د ب	د ر س	و ز ن
حسن			
ذهب	خ ل ق	ك ت ب	ط ل ب
ی ق ظ	ر ز ق	ن ز ل	ث ل ج
س ج د	ف ع ل	ن ص ر	خ ت م
ش ر ب	ح ض ر	ع ل م	ف ت ح
ز ر ع	ا م ر	غ ض ب	ج ه د
ش ك ر	ف ق ه	ن ظ ر	ف س د

Değerlendirme

Harfleri kelime içindeki konumuna göre yazarken nelere dikkat ettiniz? Gerekçesi ile yazınız.

.....

.....

.....

ETKİNLİK-4

Adı

Harfleri Yazıyorum-Telafluz Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri inceleyiniz.
2. Kelime içinde bitişik yazılmış harfleri, altlarında yer alan kutucuklara birbirinden ayrılmış şekliyle örnekteki gibi yazınız.
3. Yazdığınız harfleri mahreçlerine uygun telafluz ediniz.

قدر	سبح	امل	فكر
			ف ك ر
درك	خرج	جدل	جمل
اكل	مجد	عظم	عبد
ضرب	ثبت	تبع	حكم
ظلم	بعث	غفر	سهل
صبر	فهم	ملك	شغل
جمع	بسح	حمد	سلم

Değerlendirme

Harfleri ayrı ayrı yazarken ve telafluz ederken nelere dikkat ettiniz? Yazınız.

.....

.....

.....

1. KONTROL NOKTASI

KONTROL LİSTESİ

Adı Soyadı:

Sınıfı ve Numarası:

Bu form, öğrencinin harflerin isimlerini ve mahreçlerini kurallarına uygun olarak telaffuz edebilmesi ile ilgili bilgi ve becerilerini kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin bu ölçütleri gerçekleştirebilme durumuna göre "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.

Sıra No.	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Harflerin isimlerini bilirim.		
2.	Harflerin telaffuz özelliklerini doğru olarak belirlerim.		
3.	Harflerin isimlerini doğru telaffuz ederim.		
4.	Harflerin mahreçlerini doğru olarak belirlerim.		
5.	Kalın, ince ve peltek harfleri doğru bir şekilde telaffuz ederim.		
6.	Dil bölgesi harflerini doğru temas noktasından telaffuz ederim.		
7.	Dudak bölgesi harflerini dudak konumuna uygun şekilde telaffuz ederim.		
8.	Boğaz bölgesi harflerini doğru bölgeden telaffuz ederim.		
9.	Harfleri telaffuz özelliklerine göre tekrarlarım.		
10.	Harflerin başta, ortada ve sonda yazılışlarını tanırım.		
11.	Telaffuzu ile ilgili öğretmeninin dönütlerini dikkate alarak hatamı düzeltirim.		

Öğretmenin Yorumu:

2.2. HARFLERİN TELAFFUZU

Kur'an-ı Kerim harfleri sessizdir. Harflerin seslendirilmesi altına veya üstüne gelen özel işaretlerle sağlanır. Bu işaretler; harekeler, tenvin, cezim, şedde, âsar, çeker ve meddir.

2.2.1. Harekeler: Üstün, Esre, Ötre

Arap harfleriyle yazılmış metinlerde kısa ünlüleri göstermek için kullanılan işaretlere **hareke** denir.⁸ Harekeler, harflerin okunuş şeklini belirler ve Türkçedeki sesli harflerin yerini tutar. Harflerin üstüne veya altına konularak harflerin sesli okunmasını sağlayan üç hareke vardır: üstün, esre, ötre.⁹

HAREKELER		
Üstün	(^ـ)	İnce harflere "e", kalın harfe "a" sesi verir.
Esre	(_ـ)	Kalın harfe "ı" ile başlayıp "i" ile biten bir ses verir. İnce harfe "i" sesi verir.
Ötre	(^ـ)	Kalın harfe "u", ince harfe "ü-u" arası bir ses verir.

Grafik Bilgi 2.5: Harekeler¹⁰

Arapçada harekeler sessiz (ünsüz) harflere ses ekleyerek onları sesli (ünlü) hâle getirir. Örneğin Arapçada ب harfi tek başına sessizdir. Üstün olduğunda Türkçedeki "b" ve "e" sesi birleşimi ile aynı olur ve "be" diye okunur.

Üstün (Fetha): Harfin üstünde bulunan bu harekeye Arapçada fetha denir. Kelime anlamı "açmak" demektir. Ağız normal şekilde açık olmalıdır.¹¹ Dudaklar doğal biçimde açılmazsa ses, Türkçedeki "o" sesine; üst çene yeterince kalkmazsa "ı" sesine kayabilir.¹² İnce harflere "e", kalın harflere "a" sesi verir. Örneğin bu harekenin getirildiği س harfi "se" şeklinde, ص harfi ise "sa" şeklinde okunur.

Üstün (Fetha)

Telaffuz Edelim

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri üstün harekesiyle telaffuz ediniz.

أ ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن وهـ ي

Harflerin üstün harekesiyle okunuşuna yandaki karekodan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

وَرَدَ	دَرَسَ	أَدَبَ	وَزَنَ	رَزَقَ
مَهَدَ	يَقْطَ	طَلَعَ	ظَفَرَ	قَوْلَ
بَطَلَ	كَسَرَ	ثَبَّتَ	غَرَضَ	جَذَبَ
خَتَمَ	صَدَقَ	ظَهَرَ	أَمَلَ	رَدَفَ
	أَحَدَ	فَعَلَ	قَلَبَ	عَدَلَ
	سَجَدَ	تَرَكَ	شَكَرَ	ذَهَبَ

Esre (Kesra)

Esre (Kesra): Harfin altında bulunan bu harekeye Arapçada kesra denir. Kelime anlamı "kırmak" demektir. Alt çene hafifçe aşağı çekilir.¹³ Esre harekesini okurken ağız açıklığını biraz daraltmak gerekir, üst çene alt çeneye daha baskın hâle gelir. Aksi takdirde esre sesi, üstüne kayar.¹⁴ Örneğin bu harekenin getirildiği س harfi "si" şeklinde, ص harfi ise "sı" şeklinde okunur.

Telaffuz Edelim

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri esre harekesiyle telaffuz ediniz.

ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن و ه ي

Harflerin esre harekesiyle okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

رَخِيسَ	صَغِرَ	خَطِفَ	نَسِيَ	إِبِلَ
حَسِبَ	صَحِكَ	رَضِيَ	حَمَدَ	لَعِبَ
نَشِطَ	لَبِسَ	قَنَعَ	عَمِلَ	أَجَرَ
نَدِمَ	حَذَرَ	شَرِبَ	خَسِرَ	فَهِمَ
عِلْمَ	قَبِلَ	وَثِقَ	لَزِمَ	
حَيَى	رَكِبَ	أَثِمَ	سَفِهَ	

Ötre (Damme): Kelime anlamı "toplama/birleştirme" demektir.¹⁵ Ötre okurken dudaklar öne doğru uzatılıp büzülmelidir. Buna dikkat edilmezse ses ya Türkçedeki "o" sesine ya da üstüne kayabilir.¹⁶ Örneğin bu harekenin getirildiği س harfi "su-sü" arası bir sesle, ص harfi ise "su" şeklinde okunur.

Ötre (Damme)

Telaffuz Edelim

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri ötre harekesiyle telaffuz ediniz.

أ ب ث ت ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن و ه ي

Harflerin ötre harekesiyle okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

أَخَذَ	وُلِدَ	رُزِقَ	بُعِثَ	نُفِخَ
ثُلُثُ	وُضِعَ	كُتِبَ	زُبِحَ	رُسِلَ
صُرِبَ	فُهِمَ	رَسِخَ	عُفِرَ	ذُكِرَ
سُئِلَ	جُعِلَ	خُلِقَ	قُتِلَ	طُبِعَ
تَجِدُ	شُغِلَ	حُشِرَ	عُقِدَ	
يُمِنَ	قَبِلَ	تَصِلُ	ظَلِمَ	

2.2.2. Özel İşaretler: Cezim, Şedde

ÖZEL İŞARETLER

Cezim	(ˆ)	Harfi kendinden önceki harfe bağlar.
Şedde	(ˆ)	Üzerinde bulunduğu harfin iki defa okunmasını sağlar.

Grafik Bilgi 2.6: Özel işaretler

Cezim (Sükûn)

Cezim (Sükûn): Sükûn sözlükte “durmak, susmak, ara vermek, hafiflemek” anlamlarına gelir. Harflerin harekesiz hâlidir. Kelime oluşturabilmek için harekelere olduğu kadar sükûnlara da ihtiyaç vardır. Sükûnun alame-ti cezim (ˆ) dir.¹⁷ Cezim, harfleri birbirine bağlar. Türkçede ünsüz harfle biten hecelere benzer. Örneğin üstün harekesi alan elif ile cezimli te harfi birleşince اَلَيْتَ (et) olarak okunur.

Telaffuz Edelim

Harflerin ... أَبْ أَبْ أَبْ şeklinde okunuşunu öğretmeninizden dikkatlice dinleyiniz. Bütün harfleri mahreçlerine uygun olarak cezim ile telaffuz ediniz. Cezimli harfleri bir önceki harfin harekesini uzatmadan öğretmeninizin rehberliğinde okuyunuz.

Cezimli harflerin okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklerle ulaşabilirsiniz.

نَهْرُ	أَيْنَ	بَعْدُ	وَزَرَ	عَنْكَ
شَمْسُ	لَيْلُ	بَحْرُ	نَعَمَ	فَجْرُ
ذِكْرُ	خَلْفَ	تَحْتَ	أَتَيْتَ	أَبْتَرُ
مُؤْمِنُ	أَصْحَاكَ	أَطْعَمَ	يُصْلِحُ	رَبِّحْتَ
أَذْهَبَ	مُشْرِكُ	يَلْهَثُ	يَغْفِرُ	
يَفْصِلُ	يَخْلُقُ	لَمْ يَلِدْ	إِسْتَوْقَدَ	

Şedde: Şedde, harfin üzerine yazılan ters "m" şekline benzer bir işarettir. Üzerine geldiği harfin iki defa okunmasını sağlar. Şeddeli harf; birincisi cezimli, ikincisi harekeli olan aynı iki harfin yan yana gelmesiyle oluşur. Şeddeli harf kelimenin başında bulunmaz. Örneğin **آَل** kelimesi **آ** + **ل** harflerinden oluşur. Türkçede iki sessiz harfin yan yana gelmesi ile oluşan dikkat, kulluk kelimeleri bu duruma benzer.

Şedde

Telaffuz Edelim

Harflerin ... **آَبَّ آَبَّ آَبَّ** şeklinde okunuşunu öğretmeninizden dikkatlice dinleyiniz. Bütün harfleri mahreçlerine uygun olarak cezim ile telaffuz ediniz. Şeddeli harfleri bir önceki harfin harekesini uzatmadan öğretmeninizin rehberliğinde okuyunuz.

Şeddeli harflerin okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

دَمَّرَ	رَتَّبَ	شَرَّ	عَدَّ	إِنَّ
كَلَّفَ	يَدْعُ	تَمَثَّلَ	سَجَّلَ	قُوَّةُ
يُعْظِمُ	وُقِيَتْ	يُضِلُّ	يُنْزِلُ	يُشْكِرُ
يُخَصِّصُ	يُكَذِّبُ	يُمَحِّصُ	فُضِّلَتْ	حُجَّةُ
تَوَسَّعَ	مُصَدِّقُ	يُبَشِّرُ	نُفِرِقُ	
يَتَصَدَّقُ	جَهَنَّمَ	نُسَبِّحُ	تَزَيَّنَ	

2.2.3. Tenvin: İki Üstün, İki Esre, İki Ötre

“Nunlamak” anlamına gelen tenvin, harfin üstüne ya da altına çift hareke olarak yazılır ve harekenin sesine “nun” sesini ilave eder. Tenvindeki “nun” sesi sadece telaffuzda vardır. Yazıda harf olarak gösterilmez. Tenvin Arapça da sadece isimlerin sonunda bulunur.

TENVİN		
İki Üstün	(َ)	İnce harflerin “en”, kalın harflerin “an” sesiyle okunmasını sağlar.
İki Esre	(ِ)	İnce harflerin “in”, kalın harflerin “ın-in” arası bir sesle okunmasını sağlar.
İki Ötre	(ُ)	İnce harflerin “un-ün” arası bir sesle, kalın harflerin “un” sesiyle okunmasını sağlar.

Grafik Bilgi 2.7: Tenvin ➤

İki Üstün: Harflerin üzerine yazılan ve yan yana çizilen iki eğik çizgiden oluşan işarettir. Yuvarlak te (ة) ve hemze (ء) dışındaki harflerde elif (ا) desteği olarak ilgili harfin üzerine yazılır. Üstün harekeyle biten kelimenin sonuna sakın nun eklenerek okunmasını sağlar. Üstüne geldiği harf ince sesliyse "en", kalınsa "an" olarak okunur.

İki Üstün

Telaffuz Edelim

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri iki üstün harekeyle telaffuz ediniz.

أ بَا تَا ثَا جَا حَا دَا ذَا رَا زَا سَا شَا صَا ضَا طَا ظَا عَا فَا قَا كَا لَا مَا نَا وَ هَا يَا

Harflerin iki üstün harekesiyle okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

كَذِبًا	مَلَكًا	حَظًّا	نَفْسًا	إِذَا
عُلُوًّا	صُحُفًا	صَبْرًا	بَيْتًا	جُزْءًا
أَسَدًا	عِوَجًا	شَيْخًا	رِجْزًا	رِزْقًا
زُلْفًا	بَعْضًا	قَصَصًا	كَرْهًا	بَلَاغًا
وَهْنًا	يَوْمًا	بَطْشًا	فَتْحًا	
تَسْلُطًا	سَوِيًّا	عَبَثًا	تَبَعًا	

İki Esre

İki Esre Harflerin altına yazılan ve yan yana çizilen iki eğik çizgiden oluşan işarettir. Esre harekeyle biten kelimenin sonuna sakın nun eklenerek okunmasını sağlar. Altına geldiği harf ince sesliyse "in", kalınsa "ın-in" arası bir sesle okunur.

Telaffuz Edelim

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri iki esre harekesiyle telaffuz ediniz.

ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن و ه ي

Harflerin iki esre harekesiyle okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

بَيْتٍ	شَهْرٍ	بَاخٍ	قُوَّةٍ	خَوْفٍ
عَمَدٍ	شَيْءٍ	لَوْحٍ	بِحَقِّ	دَفْعٍ
لَهَبٍ	كَزْزٍ	بُرْجٍ	عُتُوٍّ	تَبٍّ
نَفْسٍ	قَوْمٍ	مَثَلٍ	نَبِيِّ	مَلِكٍ
أَمْرٍ	رِزْقٍ	نَقْصٍ	بَعْضٍ	
بِنِعْمَةٍ	بَغِيْظٍ	عَدَسٍ	فُرْطٍ	

İki Ötre

İki Ötre: Kelimelerin sonuna gelen ve harfin üzerine (") şeklinde yazılan bir tenvin işaretidir. Ötre harekeyle biten kelimenin sonuna sakın nun eklenerek okunmasını sağlar. Üstüne geldiği harf ince sesliyse "ün-un", kalınsa "un" olarak okunur.

Telaffuz Edelim

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri iki ötre harekesiyle telaffuz ediniz.

أ ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن و ه ي

Harflerin iki ötre harekesiyle okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

أَحَدٌ	كُفْرٌ	بُكْمٌ	رَيْبٌ	صُمٌ
عَرْشٌ	مَرَضٌ	عُمَى	خَلْقٌ	عَدُوٌّ
رُسُلٌ	صَمَدٌ	نَفْسٌ	تِسْعٌ	حَجٌ
صَدَقَةٌ	ثُلُثٌ	عَذْلٌ	كُتُبٌ	خَوْفٌ
مُفْلِحٌ	بَرَزَخٌ	مُحَرَّمٌ	مُخْلِصٌ	
مَخْرَجٌ	قَرِيَّةٌ	مُصْلِحٌ	مُفْسِدٌ	

2.2.4. Med Harfleri: Elif, Vav, Ya

"Arttırmak, ziyade etmek" anlamına gelen **med**, harfin sesinin med harflerinden biri ile harekesi yönünde uzatılmasını ifade eder. Med harfleri ا, و, ي olmak üzere üç tanedir. Bu harflerin kendinden önceki harfi uzatması için harekesiz (sakin) olması gerekir.¹⁸ Med harfleri çoğu yerde yazıda görülür fakat bazı durumlarda yalnız telaffuzda vardır. Bu duruma بِه-لَهُ kelimeleri örnek verilebilir.

Medlerin uzatılma süresi Kur'an-ı Kerim tilavetinde önemlidir. Birim ölçüsü olarak elif kullanılır. Med harfleri bir elif miktarı yani "bir parmak kaldıracak süre kadar" uzatılır. Arapçada kısa heceler harflere verilen harekelerle, uzun heceler ise med harfleriyle oluşur.¹⁹

Not Edelim

Med harfi olan "elif"ten önceki harfin harekesi üstün, "vav"dan önceki harfin harekesi ötre, "ya"dan önceki harfin harekesi esre olmalıdır. Örneğin بَا بِي بُو

MED HARFLERİ

Elif	ا	Kendinden önceki üstün harekeli harfi uzatarak okutur.
Vav	و	Kendinden önceki ötre harekeli harfi uzatarak okutur.
Ya	ي	Kendinden önceki esre harekeli harfi uzatarak okutur.

Grafik Bilgi 2.8:
Med harfleri

Elif

Elif: Kendinden önceki üstün harekeli harfin uzatılarak okunmasını sağlar. Harekesi olmadığı için incelik ve kalınlık bakımından öncesindeki harfin sesine tabi olarak onun harekesini uzatır.²⁰ Kendisinden önceki ince harfleri "e-a" arası bir sesle, kalın harfleri "a" sesiyle uzatır.

Telafluz Edelim

Harflerin telafluzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri med harfi olan elif ile telafluz ediniz.

أَبَا ثَنَا جَا حَا دَا زَا سَا شَا صَا طَا ظَا عَا غَا قَا كَا لَا مَنَا وَاهَا يَا

Harflerin med harfi olan elif ile okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telafluz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

قَالَ	نَاسَ	فَلَا	مَا	يَا
يُطَافُ	نَهَارُ	عِبَادِ	كِتَابُ	مَالِهَا
فَخَانَا	كِبَارُ	جَمَالُ	مَاصَارَ	مَازَالَ
فِرَاقُ	جِرَانُ	جَاوَزَا	جَارَهَا	قَاتِلُ
خَالِصُ	كَامِلُ	سَادَتْنَا	تَبَارَكَ	
سُبْحَانَكَ	زَلَزَ الْهَا	ظِلَالُهَا	صَاحِبُكُمْ	

Vav

Vav: Kendisinden önceki ötreli harfin uzatılarak okunmasını sağlar. Med harfi olan vav da tıpkı elif gibi kalınlık ve incelik bakımından öncesindeki harfe tabi olur.²¹ Kendinden önceki ince harfleri "u-ü" arası bir sesle, kalın harfleri "u" sesiyle uzatır.

Telaaffuz Edelim

Harflerin telaaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri med harfi olan vav ile telaaffuz ediniz.

أَوْ بُوْ تُوْ جُو حُو خُو دُو رُو زُو سُو شُو صُو
ضُو طُو ظُو عُو فُو قُو كُو لُو مُو نُو وُو هُو يُو

Harflerin med harfi olan vav ile okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

غَفُورٌ	يُورَثُ	أَبُوهُ	يَعُودُ	طُورٌ
رَسُولٌ	وُجُودٌ	هُودًا	أَقُولُ	جُنُودٌ
مَغْضُوبٌ	يَبُورُ	حَامِدُونَ	بِسُورَةٍ	تُوجَدُ
مُفْلِحُونَ	يَعْتَرِفُونَ	قُلُوبِهِمْ	مَا يَزُورُ	يَصُومُونَ
مُفْسِدُونَ	يُسِرُّونَ	تَدْعُوهُمْ	يَعْبُدُونَ	
مُصْلِحُونَ	رَاجِعُونَ	يُحَدِّثُونَ	كَارِهُونَ	

Ya

ي

Ya: Kendisinden önceki esreli harfin uzatılarak okunmasını sağlar. Esre harekeli olan harf ve med harfi olan "ye" her zaman ince okunur. Kalın harfler, esreyle veya "ye" harfiyle uzatıldığında kendi kalınlıkları korunarak "ı-i" arası bir sesle okunur.

Telaaffuz Edelim

Harflerin telaaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri med harfi olan ya ile telaaffuz ediniz.

ای بی تی ثی جی حی خی دی ذی ری زی سی شی صی
ضی طی طی عی غی فی قی کی لی می نی وی هی پی

Harflerin med harfi olan ya ile okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

بَصِيرٌ	عَلِيمٌ	مَرِيئًا	أَخِي	بَنِي
غَلِيظٌ	سَيِّقٌ	يُحْيِي	حَفِيظٌ	كِتَابِي
قَدِيرٌ	سَمِيعٌ	مِثْقَالُ	مَجِيدٌ	دِينِي
خَبِيرٌ	مُحِيطٌ	عِيشَةٍ	الَّذِينَ	عِلْمِي
مُنْذِرِينَ	يُقِيمُونَ	نَسْتَعِينُ	إِبْلِيسَ	كَثِيرًا
ظَالِمِينَ	الْمُرْسَلِينَ	خَاشِعِينَ	تَرْمِيهِمْ	مَسْكِينَ
يُؤْتِيهِمْ	صَادِقِينَ	إِلَى حِينٍ	كَافِرِينَ	
مُبَشِّرِينَ	أَبَابِيلَ	يُخَيِّكُم	شَيَاطِينَهُمْ	

2.2.5. Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elif

Kur'an-ı Kerim'de elif harfi üç farklı biçimde bulunur. Bunlardan ilki med harfleri olan eliftir. Diğer ikisi ise vav (و) veya ya (ي) şeklinde yazılmasına rağmen okunuşta elif gibi uzatma görevi yapan eliftir.

1.

Med harfi olan elif: كَانْ

2.

Vav şeklinde yazılan elif: حَيَوَةٌ

3.

Ya şeklinde yazılan elif: مُوسَى

Grafik Bilgi 2.9: "Vav" ve "ya" şeklinde yazılan elif

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

نَهَى	حَتَّى	عَلَى	بَلَى	إِلَى
أَوْفَى	صَلَّى	سَعَى	تَقْوَى	عَيْسَى
هُدَى	حُسْنَى	بُشْرَى	فَهْدَى	ثَنَى
كُبْرَى	مَوْلَى	يُسْرَى	أَسْرَى	أَبْقَى
نَجْوَةٌ	مَنْوَةٌ	صَلْوَةٌ	زَكْوَةٌ	سَلْوَى
أُخْرَى	تَعَالَى	يَغْشَى	أَوْلَى	
فَسَوَّيْهِنَّ	نَجَّيْنَا	تَصَدَّى	رَحِمْنُ	

2.2.6. Uzatma İşaretleri: Âsar-Çeker

Âsar	(͜)	Üzerine gelen harfin bir elif miktarı uzatılarak okunmasını sağlar.
Çeker	(͞)	Altına geldiği harfin bir elif miktarı uzatılarak okunmasını sağlar.

Grafik Bilgi 2.10: Uzatma işaretlerinden bazıları

Âsar-Çeker

(͜)(͞)

Âsar-Çeker: Harfin üzerine konan işarete âsar, harfin altına konan işarete çeker denir. Hem âsar hem de çeker ilgili harfin bir elif miktarı uzatılmasını sağlar. Âsar işareti olan harflerden sonra gizli bir ͜ harfi, çeker işaretinden sonra gizli bir ͞ harfi olduğu kabul edilir. Yani yazıda görülmez fakat okunur. Bazı durumlarda med harfi yazıldığı hâlde âsar veya çeker işareti de konur.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

أَذْنِي	بِأَذْنِهِ	تَقْوَى	فِيهِمَا	أَلَيْمٌ
شَهِيدًا	سَحَابًا	بُشْرَى	يَرْضَى	أَمَّا
مَعَاشًا	الَّذِينَ	يَغْشَى	أَيَاتُنَا	عَلِيمٌ
مُكَلِّبِينَ	شَدِيدٌ	حُسْنَى	إِسْمَاعِيلَ	يُرِيدُ
يَوْمِ الدِّينِ	أَتَيْتُمُوهُنَّ	مُسْتَقِيمٌ	سَمَوَاتٍ	
صِرَاطَ الَّذِينَ	هُوَ الْمَسِيحُ	وَالْمُؤْمِنِينَ	مُحْسِنِينَ	

ETKİNLİK-5

Adı

Harflerin Seslendirme İşaretleri

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Dört grup oluşturunuz.
2. Grup arkadaşlarınızla aşağıda verilen kelimelerde bulunan cezim, şedde, tenvin, med harfleri ve âsar-çeker işaretlerini tespit ediniz.
3. Harflerin telaffuz özelliklerini belirleyip ilgili kutucuğa işaretleyiniz. Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.

Kelime	Cezim	Şedde	Tenvin	Med Harfleri	Âsar-Çeker
بِمُعْجِزٍ					
رُسُلَنَا					
جَنَّاتٍ					
كَثِيرٍ					
أَلْ فِرْعَوْنَ					

4. Aşağıdaki tabloda verilen üstün, esre ve ötre hareketleri; cezim, şedde, tenvin, med harfleri ve âsar-çeker işaretleri ile ilgili örnek ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.

رَوْحَهَا	رَبُّكُمْ	دَفَعْتُمْ	وَإِنْ كَانَ	مِثْلُ
وَكَفَى	فَإِنْ كُنَّ	حَظَّ الْأَنْثَيْنِ	أَوْ دَيْنٍ	حَكِيمًا
أَوْلَادِكُمْ	تُوصُونَ	رَجُلٌ	يُورَثُ	وَلَهُنَّ
إِخْوَةٌ	وَصِيَّةٍ	يُوصَى	عَلَيْمًا	فَلَهُنَّ
عَلَيْهِمْ	إِلَيْهِمْ	أَمْوَالَهُمْ	مِنْ بَعْدِ	فَوْقَ اثْنَتَيْنِ

5. Dinlediğiniz ifadeleri grubunuzla seslendiriniz.
6. Öğretmeninizin tablodan karışık olarak seçip size sorduğu ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.
7. Öğretmeninizin dönütlerinden yararlanarak ifadeleri doğru telaffuz edene kadar tekrar ediniz.

Değerlendirme

Harfleri okunuşları ile telaffuz ederken dikkat ettiğiniz hususlar nelerdir? Yazınız.

.....

.....

.....

2. KONTROL NOKTASI

Aşağıda verilen Bakara suresinin 185. ayetini okuyunuz. Bu ayette yer alan üstün, esre, ötre harekeleri; cezim, şedde, tenvin, med harfleri ve âsar-çeker işaretlerini kurallarına uygun bir şekilde telaffuz ediniz.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْكُم وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾

KONTROL LİSTESİ

Adı ve Soyadı:

Sınıfı ve Numarası:

Bu form, öğrencinin harfleri okunuşları ile telaffuz edebilmeye yönelik bilgi ve becerilerini kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin bu ölçütleri gerçekleştirme durumuna göre "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Üstün, esre ve ötre harekelerinin telaffuz özelliklerini algılarım.		
2. Üstün, esre ve ötre harekelerinin telaffuz özelliklerini belirlerim.		
3. Üstün, esre ve ötre harekelerini doğru bir şekilde telaffuz ederim.		
4. Cezim, şedde ve tenvinin telaffuz özelliklerini algılarım.		
5. Cezim, şedde ve tenvinin telaffuz özelliklerini belirlerim.		
6. Cezim, şedde ve tenvini doğru bir şekilde telaffuz ederim.		
7. Med harflerinin telaffuz özelliklerini algılarım.		
8. Med harflerinin telaffuz özelliklerini belirlerim.		
9. Med harflerini doğru bir şekilde telaffuz ederim.		
10. "Vav" ve "ya" şeklinde yazılan elifin telaffuz özelliklerini algılarım.		
11. "Vav" ve "ya" şeklinde yazılan elifin telaffuz özelliklerini belirlerim.		
12. "Vav" ve "ya" şeklinde yazılan elifi doğru bir şekilde telaffuz ederim.		
13. Âsar-çeker bulunan kelimelerin telaffuz özelliklerini algılarım.		
14. Âsar-çeker bulunan kelimelerin telaffuz özelliklerini belirlerim.		
15. Âsar-çeker bulunan kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz ederim.		

Öğretmenin Yorumu:

2.3. OKUNUŞLA İLGİLİ ÖZEL DURUMLAR

Kur'an-ı Kerim'de bazı harfler ve kelimeler özel kurallara bağlı olarak okunur. Bu özel okunuş durumlarını tanımak, Kur'an tilavetinde hem doğru telaffuzu hem de anlam bütünlüğünü korumayı sağlar. Elif lââm takısı, zamir, med ve kasır, okunmayan elif, hurufimukattaa gibi özel durumlar okunuşla ilgili dikkat edilmesi gereken konulardır.

2.3.1. Elif Lââm Takısı

Arapçada harfler kamerî ve şemsî olarak ikiye ayrılmaktadır. Kamerî harflerle başlayan bir kelimenin başına elif lââm takısı yani lâmitarif ال geldiğinde buradaki ل harfi cezimli okunur. Elif lââm takısı, Arapçada isimleri belirli (marife) yapma yöntemlerindendir. **Kamerî harfler** şunlardır:

ا ب ج ح خ ع غ ف ق ك م و ه ي

Bu harflerin dışında kalan diğer harfler ise **şemsî harflerdir**. Elif lââm takısı, şemsî harflerden biriyle başlayan bir kelimenin başına gelirse ل harfi yazılır ancak okunmaz. ل harfinden sonraki harf şeddeli okunur. Şemsî harfler ise şunlardır: ²² ت د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ل

Örnek: الْقَمَرُ kelimesine ال takısı geldiğinde الْقَمَرُ şeklinde yazılır ve okunur. الشَّمْسُ kelimesinin başına ال takısı geldiğinde الشَّمْسُ şeklinde okunur.

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

الْمَغْضُوبِ	الصَّمَدُ	الْكِتَابُ	الْغَيْبِ	الْحَمْدُ
الرَّسُولِ	الرَّحِيمِ	الْأَرْضِ	الْقُرْآنِ	النَّاسِ
الْمُفْسِدُونَ	الصَّلَاةِ	الْكَرِيمِ	الدِّينِ	الْخَالِقِ
الْعَالَمِينَ	الشَّيْطَانِ	الصَّلَاةُ	التَّوَابِ	السَّلَامُ
الظَّالِمُونَ	الْكَافِرِينَ	الرَّحْمَنِ	الصِّرَاطِ	التَّيْنِ
الْمُسْتَقِيمِ	الْمُفْلِحُونَ	الْفَاسِقِينَ	الْخَاسِرُونَ	الزَّكَاةِ

2.3.2. Zamir

Arapçada kelimelerin sonuna eklenen ه harfi zamir olarak isimlendirilir. Kur'an tilavetinde özel bir okunuşa sahip olan zamir (ه-هـ), kendisinden önceki harfin harekeli olup olmamasına göre iki farklı şekilde okunur. Zamirin kendisinden önceki harf harekeli ise zamir uzatılarak okunur. Kendisinden önceki harf cezimli veya sakin ise zamir uzatılmadan okunur.²³

Örnek: مَا لُ kelimesinde zamirden önceki ل harfi harekeli olduğu için zamir olan ه harfi uzatılarak okunur.

عَنْهُ kelimesinde zamirden önceki ن harfi cezimli olduğu için zamir olan ه harfi uzatılmadan okunur.

"Okunuşla İlgili Özel Durumlar" konusundaki içeriğe bu karekod üzerinden ulaşabilirsiniz.

Not Edelim

"ه" harfinden (zamirden) önceki harf harekeli ise "هـ" bir elif miktarı uzatılarak okunur. Ancak kendinden önceki harf harekesiz (sükunlu/cezimli) ise "ه" uzatılmaz.

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

لَهُ	بِهِ	فِيهِ	رَبِّهِ	مَالُهُ
عِنْدَهُ	كُلُّهُ	قَلْبُهُ	بَيْنَهُ	مِنْهُ
عَنْهُ	حَوْلَهُ	وَحْدَهُ	بِأَمْرِهِ	خَيْرُهُ
شَرُّهُ	كُتِبَ	مِثْلُهُ	إِلَيْهِ	عَلَيْهِ
مِنْ بَعْدِهِ	فَعَلُوهُ	عَلَّمَهُ	لِقَوْمِهِ	عَلَّمَنَاهُ
رَسُولُهُ	نُؤْتِيهِ	نَبِيِّهِ	قَتَلُوهُ	مِثْلَهُ

2.3.3. Med ve Kasır Kelimeleri

Kur'an-ı Kerim'de bazı kelimelerin altında küçük ve eğik yazılmış şekilde med (مد) veya kasır (قصر) ibareleri yer alır. Bu ibareler, ilgili harfin nasıl okunacağını gösterir. Med ibaresi; harfin uzatılarak okunacağını, kasır ibaresi ise uzatılmadan okunacağını belirtir.

Örnek: مُسْتَهْزِؤْنَ kelimesinde hemzenin altında med ibaresi yer aldığı için hemze uzatılarak okunur.

أُولَئِكَ kelimesinde و harfinin altında kasır ibaresi yer aldığı için ا uzatılmadan okunur.

Sıra Sizde

Bakara suresinin 2. sayfasında bulunan med ve kasır kelimelerini bularak okuyunuz.

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

أُوفِ	أُوتِ	أَنْبِئْنِي	وَبَاؤُ	فَبَاؤُ
أُولِيَائِهِمْ	أُولَئِكَ	هَؤُلَاءِ	أُولُوا	تَبَرَّؤُوا

2.3.4. Okunmayan Elif

Kur'an-ı Kerim'de bazı yerlerde harekesiz elif ve harekesiz elif lâm yazıldığı hâlde okunmaz. كَانُوا kelimesindeki ilk ا harfi, ك harfinin uzatılmasını sağlarken ikinci ا harfinin okunuşa bir etkisi bulunmamaktadır. Elif lâm takısındaki ا harfi, kendisinden önce bir harf geldiğinde okunmaz.

Örnek: الدِّينِ مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ ifadesindeki الدِّينِ kelimesinin başındaki l harfi önceki kelimeyle birlikte okunduğunda okunmaz.

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

قَالُوا	كَانُوا	كَفَرُوا	أَمَنُوا
حَلُّوا	دَعَوْا	مَشَوْا	وَأَفْعَلُوا
أُمُّ الْكِتَابِ	وَأَسْجُدُوا	وَاعْبُدُوا	وَتَوَاصَوْا
ذَلِكَ الْكِتَابُ	بِالْغَيْبِ	غَيْرِ الْمَغْضُوبِ	وَاتُوا الزَّكَاةَ
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ	وَلَا الضَّالِّينَ	وَمِنَ النَّاسِ	فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي
وَارْكَعُوا	هُمُالسُّفَهَاءُ	وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ	وَمَا فِي الْأَرْضِ

2.3.5. Hurufimukattaa

Kur'an-ı Kerim'de yirmi dokuz surenin başında herhangi bir kelime oluşturmayan bazı harfler bulunur. Bunlar bir kelimenin parçası olmadıkları için tek tek telaffuz edilmeleri sebebiyle müstakil harfler anlamında **hurufimukattaa** adını alırlar.

Arap alfabesindeki on dört harf (ا ح ر س ط ع ق ك ل م ن ه ي) tek başına veya ikili, üçlü, dördü ve beşli gruplar hâlinde hurufimukattaaı oluşturur. Bakara, Al-i İmran, Araf, Yunus, Hud, Yusuf, Rad, İbrahim, Hicr, Meryem, Taha, Şuara, Neml, Kasas, Ankebut, Rum, Lokman, Secde, Yasin, Sad, Mümin, Fussilet, Şûra, Zuhruf, Duhan, Casiye, Ahkaf, Kaf ve Kalem surelerinin ilk ayetleri hurufimukattaa ile başlamaktadır.²⁴ Kur'an-ı Kerim'e özgü olan hurufimukattaa, özel bir okuma şekliyle harekesiz yazılıp isimleriyle seslendirilir.

Örnek: Okunuşu ← Yazılışı

أَلِفٌ لَامٌ مِيمٌ أَلَمْ

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

Başında Bulunduğu Sure	Okunuşu (Harekeli)	Yazılışı
Bakara, Al-i İmran, Rum, Ankebut, Lokman, Secde	اَلِفْ لَامْ مِيمْ	اَلَمْ
Araf	اَلِفْ لَامْ مِيمْ صَادْ	اَلَمْصَ
Yunus, Hud, Yusuf, İbrahim, Hicr	اَلِفْ لَامْ رَا	اَلْرَ
Rad	اَلِفْ لَامْ مِيمْ رَا	اَلْمَرَ
Meryem	كَافْ هَا يَا عَيْنْ صَادْ	كَهْيَعَصَ
Taha	طَا هَا	طُهْ
Şuara, Kasas	طَا سَيْنْ مِيمْ	طُسَمْ
Neml	طَا سَيْنْ	طُسَ
Yasin	يَا سَيْنْ	يُسَ
Sad	صَادْ	صَ
Mümin, Fussilet, Zuhuf, Duhan, Casiye, Ahkaf, Şûra	حَا مِيمْ	حَمْ
Şûra	حَا مِيمْ عَيْنْ سَيْنْ قَافْ	حَمَّ عَسَقَ
Kaf	قَافْ	قَ
Kalem	نُونْ	نَ

ETKİNLİK-6

Adı

Adım Adım Kur'an Öğreniyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Verilen tabloda okunuşla ilgili özel durumlara dair verilen örnek kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
2. Verilen tabloda okunuşla ilgili özel durumlarda karşılaştığınız zorlukları belirleyiniz. Bu zorlukları aşmak için öğretmeninizle birlikte çözüm yolları geliştirerek sınıfça tekrar ediniz.
3. Doğru bir şekilde telaffuz edene kadar tekrar çalışmalarınızı bireysel ve koro hâlinde sürdürünüz.
4. Okunuşla ilgili özel durumların hangi konuya ait olduğunu belirleyerek yanındaki kutucuğu işaretleyiniz.

Okunuşla İlgili Özel Durumlar	Elif Lâm Takısı	Zamir	Med ve Kasır Kelimeleri	Okunmayan Elif	Hurufimu-kattaa
وَاسْجُدُوا					
أُولَىٰ بَأْسٍ					
عَلَيْهِ					
كَهَيْعَصَ					
الشَّيْطَانُ					
الْمُسْتَقِيمُ					

Değerlendirme

Kur'an-ı Kerim'den okunuşla ilgili özel durumlara ait birer örnek bularak aşağıdaki kutucuklara yazınız.

Elif Lâm Takısı	Zamir	Med ve Kasır Kelimeleri	Okunmayan Elif	Hurufimukattaa

3. KONTROL NOKTASI

Aşağıdaki kelimeleri kuralına uygun bir şekilde seslendiriniz.

وَاَعْلَمُوا	وَالَّذِينَ	بِهِ	دَعَوْا
عَبْدِهِ	الْيَوْمَ	قَ	وَارْكَعُوا
رَوْفٌ	الرَّحْمَنُ	بِالْغَيْبِ	مَعَهُ
وَالرَّسُولَ	عَلَيْهِ	وَالْحُرُمَاتِ	الصَّامِدُ
طُهُ	وَاتَّقُوا	الْكَافِرِينَ	وَابْتَغُوا
حَمَّ عَسَقَ	وَأَنْفِقُوا	الضَّالُّونَ	وَمَا لَهُ

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı: Sınıfı ve Numarası:

Bu öz değerlendirme formu, "okunuştaki özel durumlar" ile ilgili bilgi ve becerilerinizi tespit etmeniz için hazırlanmıştır. Aşağıda verilen ifadeler size uygunsa "Evet"i, biraz uygunsa "Kısmen"i, uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz.

Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

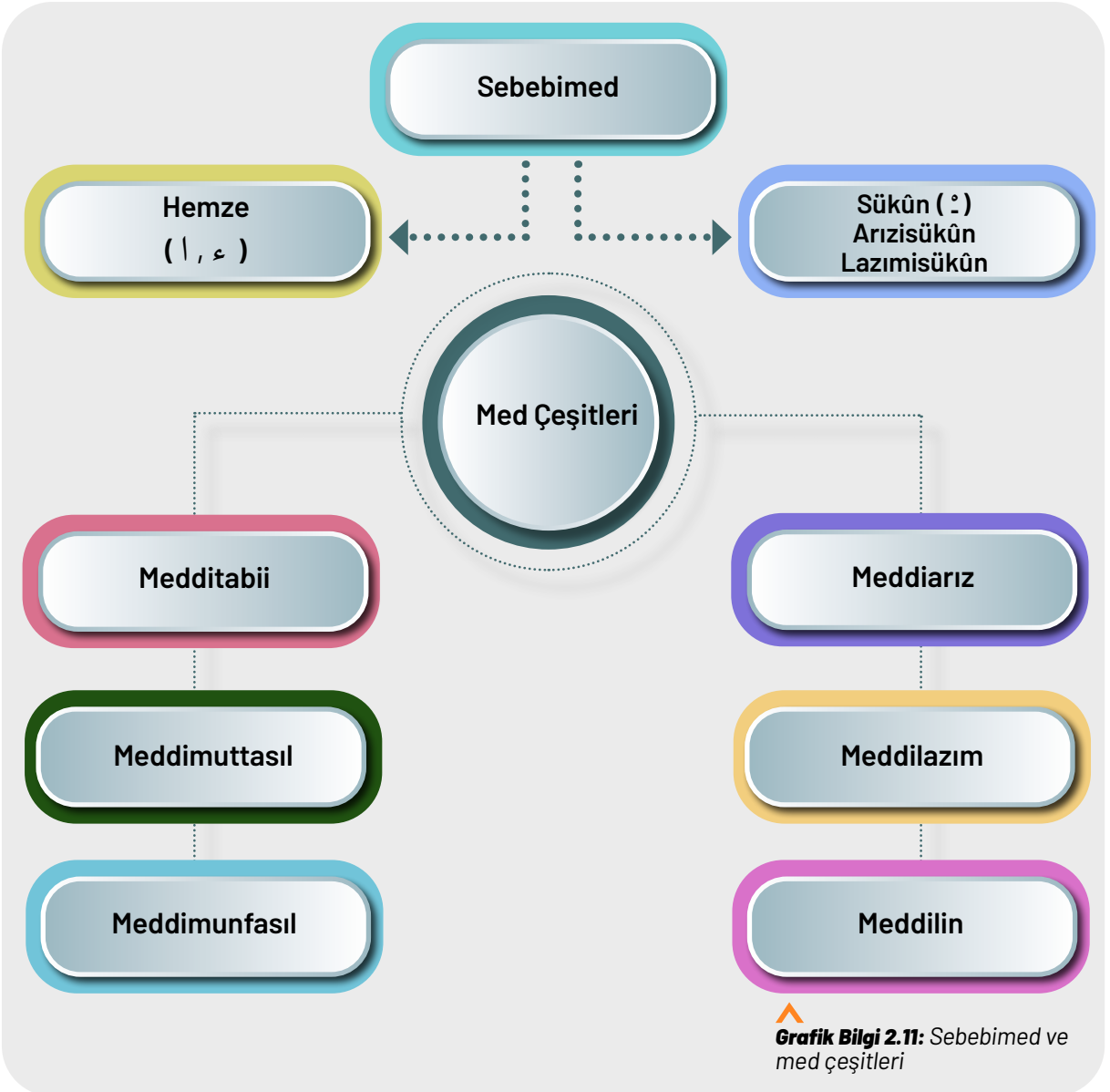
Değerlendirme Ölçütleri		Dereceler		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Çalışma sırasında okunuşla ilgili özel durumların kavramlarını öğrendim.			
2.	Okunuşla ilgili özel durumların telaffuz özelliklerini belirledim.			
3.	Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz özelliklerine göre tekrarladım.			
4.	Okunuşla ilgili özel durumları doğru bir şekilde telaffuz ettim.			

2.4. MED ÇEŞİTLERİ

Harflerin uzatılarak okunmasına tecvit ilminde **med** ismi verilir. Kendinden önceki harfin uzatılmasını sağlayan harekesiz (sakin) harflere de med harfleri denir. Harfimed üç tanedir: ع, و, ا Med harfleri öncesindeki harfin harekesinin bir elif miktarı uzatılmasını sağlar. Bir elif miktarı bir parmak kaldırma ve indirme süresini ya da bir elif diyecek kadar geçen zamanı ifade eder. Harflerin bir elif miktarından fazla uzatılmasına sebep olan bazı harfler ve işaretler vardır. Bunlara da sebebimed denir. Hemze ve sükûn olmak üzere iki tanedir. Bunlardan hemze, Kur'an-ı Kerim'de yazılışı özel olan bir harftir. Harekeli elif harfine hemze denir. Sükûn ise harekesi olmayan harf demektir. Med harfinden sonra hemze veya sükûn geldiğinde med harfinden önceki harfin harekesi bir eliften daha fazla uzatılır.²⁵

Not Edelim

Bir kelimede uzatma yalnızca med harfleri ile yapılıyorsa asli med, med harfleriyle birlikte hemze veya sükûn bulunuyorsa ferî med denir. (Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 205)

2.4.1. Medditabii

Med harfinden sonra sebabimedden hemze ve sükûn gelmezse medditabii oluşur. Medditabiinin bir elif miktarı uzatılması vaciptir.²⁶

Örnek: مَالِكٌ - أُوتَيْنَا

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

يَخَافُونَ	يُرِيدُونَ	جَدِيدًا	يَقُولُونَ	كَانَا
قِيلَ	أُوتَيْنَا	نُوحِيهَا	مَا دَامَ	سُبْحَانَ
صَامَ	وَمَا	جَبَالَ	كِتَابُ	رَمَضَانَ
رَسُولُ	أَعُوذُ	جَوَابَ	قَالُوا	تَعْبُدُونَ

Aşağıdaki karekod üzerinden medditabii ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde telaffuz ediniz.

Not Edelim

Kur'an-ı Kerim tilavetinde üç okuyuş şekli vardır: hadr (hızlı), tedvir (orta) ve tahkik (yavaş). (Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 160-161)

2.4.2. Meddimuttasıl

Med harfinden sonra sebabimedden hemze olup her ikisi aynı kelimedede bulunursa meddimuttasıl olur. Meddimuttasılın meddi vaciptir. Meddimuttasıl dört elif miktarı uzatılır. Hızlı okuyuşta (hadr) iki elif miktarına inilebilir.²⁷

Örnek: سَوَاءٌ

Hemze Med harfi

Örnekte görüldüğü gibi و med harfi, ء ise sebabimeddir. Her ikisi de aynı kelimedede yan yana geldiği için meddimuttasıl olur. س harfi dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

جَاءَ	مَاءٌ	طَائِفَةٌ	بَلَاءٌ	السَّمَاءُ
وَرَاءَ	بِاسْمَائِهِمْ	طَائِرُكُمْ	لِتَنْوَأَ	سَرَّاءٍ
الْمَلَائِكَةُ	أَهْوَاءُهُمْ	دُعَاءٌ	سَيِّئٌ	نَشَاءٌ

Aşağıdaki karekod üzerinden meddimuttasıl ile ilgili örnekleri öğretmenin rehberliğinde telaffuz ediniz.

2.4.3. Meddimunfasıl

Med harfinden sonra sebebimedden hemze olup ikisi ayrı ayrı kelimelerde yan yana bulunursa meddimunfasıl olur. Meddimunfasılın meddi caizdir. Meddimunfasıl dört elif miktarı uzatılabilir. Hızlı okuyuşta bir elif miktarına inilebilir. Meddimunfasılda hemze, genellikle uzun hemze (اُ | اَ) şeklinde yazılır.²⁸

Örnek: يَآ أَيُّهَا

Bu örnekte; يَآ kelimesinin sonundaki اَ med harfidir. Peşinden gelen أَيُّهَا kelimesinin ilk harfi اُ (hemze) ile med harfi ayrı kelimelerdedir. Bu durumda meddimunfasıl meydana gelir. اَ harfi, dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

فِيهَا أَبَدًا	لَا إِكْرَاهَ	إِنَّا أَعْطَيْنَا	وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ	إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ
يَا أَيُّهَا	بِمَا أُنْزِلَ	قَالُوا أَمَنَّا	قُوا أَنْفُسَكُمْ	رَبَّنَا آتِنَا
وَفِي أَمْوَالِهِمْ	الَّذِي أَطْعَمَهُمْ	يَا آدَمُ	الَّذِي أَنْقَضَ	مَا أَغْنَى

Aşağıdaki karekod üzerinden meddimunfasıl ile ilgili örnekleri öğretmenin rehberliğinde telaffuz ediniz.

Not Edelim

Tecvit ilminde vakıf, okumaya yeniden başlamak niyetiyle nefes alacak kadar bir süre sesi kesmektir. Vakıf yapıldığında ses kesilir, kısa bir süre durularak nefes alınır ve ardından kıraate devam edilir. Bu sebeple Kur'an tilavetinde okumayı geçici olarak kesmeye vakıf denildiği gibi durulması gereken veya durulabileceği bildirilen yerlere de vakıf yeri denir. (Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 259)

2.4.4. Meddilazım

Bir kelime harfimedden sonra lazımsükûn gelirse meddilazım olur. **La-zımisükûn**, durulduğunda da geçildiğinde de sabit olan sükûndur. Yani lazımsükûn cezim ve şeddeli harf demektir. Meddilazımın meddi vaciptir. Meddilazım dört elif miktarı uzatılır. Meddilazım, meddimuttasıl ve meddimunfasıl kurallarının olduğu yerde ̣ işaretini bulunur.²⁹

Örnek: وَلَا الضَّالِّينَ (وَلَا الضَّالِّينَ)

Bu örnekte ض harfinden sonraki ل med harfidir. Med harfinden sonra şeddeli lâmed harfi gelmiştir. Şeddeli harflerdeki sükûn da lazımsükûndur. Bu durumda med harfinden sonra lazımsükûn geldiği için meddilazım olur. ض harfi, dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Örnek: الْآنَ Kur'an-ı Kerim'de bu kelime iki yerde geçer. Bu kelimenin ilk harfi olan hemzenin üzerinde âsar işareti bulunur. Âsar işareti gizli med harfini temsil eder. Bundan sonra yer alan ل harfinde sükûnulazım bulunur. Âsardan sonra sükûnulazım yer aldığı için burada meddilazım kuralı uygulanır.

Örnek: يَسِينُ hurufimukattaa olan bu örneğin açılımı يَاسِينُ dir. سِين deki ی med harfidir. Med harfinden sonra sakın ن gelmiştir. Harflerin isimlerinde geçen sükûn da lazımsükûndur. Bu durumda med harfinden sonra lazımsükûn geldiği için meddilazım olur. س harfi, dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

دَابَّةٌ	الْم	ق	ص	ن
مُذَهَّمَتَانِ	أَحَاجُونَنَا	الْحَاقَّةُ	الْآنَ	الْمَصْرَ

Aşağıdaki karekod üzerinden meddilazım ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde telaffuz ediniz.

2.4.5. Meddiarız

Bir kelime harfimedden sonra arızisükûn gelirse meddiarız olur. **Arızisükûn**, bir kelimenin sonunda durulduğunda ortaya çıkan ancak geçilerek okunduğunda ortadan kalkan geçici sükûndur. Arızisükûn genellikle ayet sonlarında veya durulması gereken kelimelerde durulduğu için harf harekeli olsa dahi harfi sakın okumaktır. Meddiarız kuralında harfimedden önceki harf dört elif miktarı uzatılarak okunur. Hızlı okuyuş şeklinde ise en az bir elif miktarı uzatılması gerekir. Meddiarızda uzatma yapılmasının hükmü caizdir.³⁰

Okuma Hızı	Uzatma Miktarı	Vakıf Hâli	Med Harfi	Geçildiğinde
Tahkik (Yavaş) Okuyuş	Dört Elif	الْعَالَمِينَ	ى	الْعَالَمِينَ
Tedvir (Orta) Okuyuş	İki-Üç Elif	يَعْمَلُونَ	و	يَعْمَلُونَ
Hadr (Hızlı) Okuyuş	Bir Elif	الْعِقَابِ	ا	الْعِقَابِ

Grafik Bilgi 2.12: Meddîarız açıklama tablosu

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

أَعْجَازُ	الْأُمُورُ	بِالْإِمَامِ	قَدِيرٌ	سَلَامٌ
لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ	رَبِّ الْعَالَمِينَ	تَذَكَّرُونَ	يُؤْمِنُونَ	مِنَ النَّارِ

Aşağıdaki karekod üzerinden meddîarız ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde telaffuz ediniz.

2.4.6. Meddilin

Meddilin, uzatmak manasına gelen “med” ile yumuşak manasına gelen “lin” kelimelerinin birleşmesiyle harfin mahrecine fazla baskı yapmadan oluşan uzatma demektir.³¹ Kur’an-ı Kerim’in tilavetinde harflerin akıcı ve yumuşak bir ses ile uzatılmasını sağlar. Meddilin kuralında **harfilin** bulunur. Harfilin, kendisinden önceki harfin harekesi üstün olan sakın vav ile ya harflerine denir.³²

Örneğin نَوْمٌ kelimesindeki و ve خَيْرٌ kelimesindeki ى harfilindir.

Harfilinden sonra sebebimed olarak sükûn gelirse meddilin meydana gelir. Meddilin kuralında yer alan sükûn, arızisükûn ya da lazimisükûn olabilir.³³ Bir kelime üzerinde durulduğunda ortaya çıkan sükûn harfilinden sonra gelirse meddilin kuralı uygulanır.³⁴

Örnek: خَوْفٌ veya قُرَيْشٌ kelimelerinde durulduğunda sondaki harfler sakın kılınır ve meddilin oluşur.

Kur'an-ı Kerim'de sadece iki yerde lin harfinden sonra lazimisükûn gelir.

Örnek: كَهَيَّعَصَ (Meryem suresi 1. ayet)

Örnek: عَسَقَ (Şûra suresi 2. ayet)

Bunlar hurufimukatta harflerinden olan ع harfidir.³⁵ ع harfinin açılımı عَيْنٌ şeklindedir. Burada harfilin olan ي harfinden sonra gelen ن harfindeki sükûn, durulsa da geçilse de değişmeyen lazimisükûndur. Lazimisükûn olan ع harfinde uzun okuyuş tercih edilmiştir.³⁶ Meddilin meddi caizdir. Dört elif miktarı uzatılır. Hızlı okuyuşta bir elif miktarına inilebilir. Diğer med çeşitlerinde uzatma işlemi harfin harekesinde yapılırken meddiline uzatma bizzat و veya ي harflerinin kendi mahreçlerinde sesi akıtarak gerçekleştirilir. Lin harfinden sonraki harf arızisükûnlu ise hükmü meddiarız, lazimisükûnlu ise hükmü meddilazım gibi olur. Tecvîd ilminde meddilin bu şekilde uzatılarak okunmasının hükmü ise caiz olarak kabul edilmiştir.³⁷

Grafik Bilgi 2.13: Meddilin açıklama tablosu

Sükûn Çeşidi	Örnek (Geçildiğinde)	Sükûnun Durumu	Harf	Okunuşu
Arızı	خَوْفٌ	Durulduğunda son harf sükûnlu olur.	و	خَوْفٌ
Arızı	بَيْتٌ	Durulduğunda son harf sükûnlu olur.	ي	بَيْتٌ
Arızı	نَوْمٌ	Durulduğunda son harf sükûnlu olur.	و	نَوْمٌ
Lazimi	كَهَيَّعَصَ	Harfin aslında bulunan sükûndur; durmaya bağlı değildir.	ي	içindeki ع harfi "عَيْنٌ" şeklinde okunur.

Aşağıdaki karekod üzerinden meddilin ile ilgili örnekleri öğretmenin rehberliğinde telaffuz ediniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

بِيَدِهِ الْخَيْرُ	مِنَ النَّوْمِ	عَلَيْهِ	بِالْغَيْبِ	شَيْءٌ
وَنَتُوبُ إِلَيْكَ	لَا يَلَا فِ قُرَيْشٍ	وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ	بِالْأَيْلِ	بَعْضَ يَوْمٍ

ETKİNLİK-7

Adı

Med Çeşitlerini Öğreniyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Aşağıdaki tabloda verilen med çeşitleri ile ilgili örnek kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.

Medditabii	يَقُولُ	فِي	كِتَابُ	الصَّلَاةِ
Meddimunfasıl	فِيهَا أَبَدًا	إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ	فِي أَمْوَالِهِمْ	قَالُوا أَمَنَّا

2. Dinleme esnasında harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde size gösterilen kelimeleri telaffuz ediniz.
4. Bir sonraki telaffuzunuzda öğretmeninizin dönütlerini dikkate alarak öğrendiklerinizi uygulayınız.
5. Tekrar çalışmalarını bireysel ve koro hâlinde sürdürünüz.
6. Doğru bir şekilde telaffuz edene kadar uygulamaya devam ediniz.

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde işaretlenen medleri inceleyiniz. Her kelime için med çeşidini, uzatma miktarını, uzatılan harfi ve hükmünü tablodaki ilgili boşluklara yazınız.

Kelimeler	Med Çeşidi	Uzatma Miktarı	Uzatılan Harf	Hükmü
أَعِيدُوا فِيهَا				
مَاءٍ تَجَاجَا				
بِالْغَيْبِ				
حَاصَّةً				
وَلَا نَوْمٌ				
وَمَا أَذْرِيكَ				
مُفْلِحُونَ				

4. KONTROL NOKTASI

Aşağıda Bakara suresinin ilk beş ayeti verilmiştir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ﴿١﴾ ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ
بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾
أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

1. Verilen ayetlerde geçen med çeşitlerinden birer örnek bulup altını çiziniz.

2. Bulduğunuz med çeşitlerinden en az birer tanesini aşağıdaki ilgili kutucuklara yazınız.

Medditabii

.....
.....

Meddilazım

.....
.....

Meddimuttasıl

.....
.....

Meddiarız

.....
.....

Meddimunfasıl

.....
.....

Meddilin

.....
.....

PERFORMANS GÖREVİ

Amaç

Med çeşitlerinin özelliklerini telaffuz edebilme

Görev

Med çeşitlerini içeren, kural-özellik-örnek ilişkisine dayalı Tarsia yapbozu ve sunum hazırlamak

Ürün

Tarsia yapbozu ve sunum

Yönerge

Bu performans görevini aşağıdaki uygulama adımları doğrultusunda hazırlayınız.

1. Medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddilazım, meddiarız ve meddilin ile ilgili soru ve cevapları oluşturunuz.
2. Tarsia yapbozunu oluşturmak için üçgen parçalardan oluşan bir şablon seçiniz.
3. Her parçanın bir soruya ve cevaba karşılık gelmesini sağlayınız.
4. Soruları ve cevapları, oluşturulan Tarsia şablonuna yerleştiriniz.
5. Şablondaki parçaların düzenlenerek doğru şekilde eşleşmesini sağlayınız.
6. Parçaların doğru şekilde bir araya geldiğinden ve tüm yapbozun mantıklı bir bütün oluşturduğundan emin olunuz.
7. Yapbozu hazırlarken tecvit kuralını doğru temsil etme, kural-örnek eşleştirme doğruluğu, yapının mantıksal bütünlüğü, okunuş farkındalığı ve sunma aşamalarını takip ediniz.
8. Hazırladığınız yapbozu arkadaşlarınıza sununuz.

Değerlendirme

1. Öz değerlendirme formunu doldurarak çalışmanızla ilgili kendinizi değerlendiriniz.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form, med çeşitlerini telaffuz etme beceriniz hakkında öz değerlendirme yapmanız için düzenlenmiştir. İlgili ifadeler size uygunsa "Evet", biraz uygunsa "Kısmen", uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz. **Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.**

Değerlendirme Ölçütleri		Dereceler		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Tarsia yapbozundaki med çeşitlerinin özelliklerini doğru temsil ettim.			
2.	Med çeşitlerinin kural-örnek eşleştirme doğruluğuna dikkat ettim.			
3.	Örnek kelime üzerinden med türünü doğru belirledim.			
4.	Tarsia yapbozunun yapısındaki mantıksal bütünlüğü analiz ettim.			
5.	Med çeşitlerinin okunuş farkındalığını doğru bir telaffuz ile sundum.			
6.	Açık, anlaşılır, akıcı, dikkat çekici ve seviyeye uygun bir sunum yaptım.			

2. Hazırladığınız performans görevi yandaki karekodla verilen "Dereceli Puanlama Anahtarı" ile değerlendirilecektir.

Dereceli Puanlama Anahtarı

2. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki tabloya göre 1-5. soruları cevaplayınız.

Aşağıdaki tabloda bitişmemiş şekilde Kur'an harfleri verilmiştir.

a.	b.	c.
ف ق ه	ث ل ج	ح ض ر
ç.	d.	e.
و ز ن	ن ظ ر	ا د ب
f.	g.	ğ.
ش ك ر	ج ه د	ع ل م

1. Bitişmemiş şekilde verilen harfleri kendinden önceki ve sonraki harflerle bitiştirerek aşağıdaki boşluklara yazınız.

a.	b.	c.	ç.	d.
e.	f.	g.	ğ.	

2. Tabloda yer alan kalın sesli harfleri yazınız.

.....

3. Tabloda yer alan boğaz harflerini yazınız.

.....

4. Tabloda yer alan dil (diş/damak) harflerini yazınız.

.....

5. Tabloda yer alan ince sesli harfleri yazınız.

.....

6 ve 7. soruları aşağıdaki tabloya göre cevaplayınız.

a.	b.	c.
أَعَدَّ	تَحْتُ	قَطُورُ
ç.	d.	e.
صَبْرًا	طُورَ	نَهْرًا
f.	g.	ğ.
نَعَمَ	فَجْرُ	يُحِبُّ
h.	ı.	i.
تُوجَدُ	يَمْدُ	خَرَجَ

6. Tabloda verilen kelimeleri cezim, şedde, tenvin, med gibi konulara göre grupladığınızda hangi kelime dışta kalır? Yazınız.

.....

7. Konularına göre ayırdığınız gruplardan birini kelimeleri ile beraber yazınız.

.....

8. Aşağıdaki tabloya meddimuttasıl ve meddimunfasılın benzerliklerini ve farklılıklarını yazınız.

	Benzerlikler	Farklılıklar
Meddimuttasıl		
Meddimunfasıl		

9-11. soruları aşağıda verilen ayetlere göre cevaplayınız.

Aşağıda Bakara suresinin 6-9. ayetleri verilmiştir.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾

9. Bu ayetlerde iki ötre bulunan kaç kelime bulunmaktadır?

10. Bu ayetlerde geçen cezimli kelimelere iki örnek yazınız.

11. Altı çizili kelimelerdeki işareti kısaca açıklayınız.

12. soruyu aşağıdaki tabloya göre cevaplayınız.

12. Aşağıdaki tabloda verilen tanımların karşılığı olan kavramları ilgili alanlara işaretleyiniz.

Tanımlar	Ötre	Tenvin	Cezim	Üstün	İki ötre
İnce harfleri "un-ün" arası bir sesle, kalın harfleri "un" sesiyle okutan harekedir.					
Kelimenin sonunda bulunan harfin üstüne veya altına çift hareke şeklinde yazılan ve okunuşta harfin sesine "n" sesi ekleyen işarettir.					
Harfin üstünde küçük bir vav şeklinde bulunan ve harfe "u" sesi veren harekedir.					
Sükûn alameti anlamına gelen harekedir.					
Harfin üstünde bulunan ve harfe "e" ya da "a" sesi veren harekedir.					

13. Meddiarız ile ilgili oluşturulan bu tablodaki boşlukları uygun bir şekilde doldurunuz.

Geçildiğinde	Med Harfi	Vakıf Hâli (Durulduğunda)	Okunuş Süresi (Uzatma Miktarı)	Okuma Hızı
الْعَالَمِينَ	ی		Dört Elif Miktarı	Tahkik
يَعْمَلُونَ		يَعْمَلُونَ		Tedvir
	ا	الْعَقَاب		Hadr
نَسْتَعِينُ	ی	نَسْتَعِينُ		Tahkik
	و	الْمُفْلِحُونَ		Hadr

14. Aşağıda Bakara suresinin 166-168. ayetleri verilmiştir.

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ
 ﴿١٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّأْنَا مِنْكَ كَذَلِكَ
 يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ﴿١٦٧﴾ يَا أَيُّهَا
 النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ
 لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٦٨﴾

Tabloda verilen bilgilerden doğru olanları işaretleyiniz. Yanlış olduğunu tespit ettiğiniz ifadelerin doğrusunu defterinize yazınız.

a.	1 numaralı kelimedeki kamerî harflerden biri bulunmaktadır.
b.	2 numaralı kelimedeki kasır işareti bulunmaktadır.
c.	3 numaralı kelime harufimukattaa olarak isimlendirilir.
ç.	6 numaralı kelimedeki zamir olan harf uzatılmadan okunur.
d.	5 numaralı kelimedeki şemsî harflerden biri bulunmaktadır.
e.	4 numaralı kelimedeki zamir olan harf bulunmaktadır.

15. Aşağıda med çeşitleri ve med çeşitlerine ait örnekler verilmiştir. Örneklerin önündeki boşluklara ait oldukları med çeşidini yazarak eşleştiriniz.

Örnekler	Med Çeşitleri
تَرَىٰ إِذْ	1. Meddimuttasıl
تَتَذَكَّرُونَ	2. Meddimunfasıl
طَائِفَةٌ	3. Meddilazım
وَلَا الضَّالِّينَ	4. Meddiarız
	5. Meddilin

16-18. soruları verilen bulmacaya göre cevaplayınız.

D	M	R	Ö	O	J	K	Ş	T	İ
Ç	A	C	Ç	I	P	Ü	D	E	N
L	H	Ş	E	D	D	E	İ	C	B
I	R	S	B	Y	E	A	Ö	V	Z
D	E	B	R	H	C	V	E	İ	P
O	Ç	U	Ğ	F	E	M	Y	T	K
F	E	M	İ	M	U	H	S	İ	N

16. Bulmacada Kur'an harfleri ve özellikleri ile ilgili verilen kavramlardan birini bularak açıklayınız.

17. Harflerin ağız, boğaz ve dudaklarda çıktığı yerleri ifade eden kavramı bulmacadan bularak yazınız.

18. "Kur'an okumayı hatasız öğrenme, - - - bir hocanın rehberliğinde düzenli olarak yapılacak çalışmalarla gerçekleşir. Bu çalışma, öğreticinin rehberliğine ve uygulamaya dayanır." **cümle-
sindeki boş bırakılan yere getirilecek kelimeyi bulmacadan bularak aşağıya yazınız.**

19-22. soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

19. Aşağıdaki harflerden hangisi hem kalın hem de peltek bir harftir?

- A) ق B) ل C) ث D) ظ E) ذ

20. Aşağıda verilen harflerden hangisi kendisinden sonra gelen harfle birleşmez?

- A) ج B) ن C) د D) غ E) س

21.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ﴿١﴾ ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ
وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ
وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ
وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

Bakara suresinin 1-5. ayetleri ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Birinci ayet hurufimukattaa harflerinden oluşmaktadır.
- B) İkinci ayette asar ve çeker bulunmaktadır.
- C) Üçüncü ayette şemsî harf bulunmaktadır.
- D) Dördüncü ayette meddilin bulunmaktadır.
- E) Beşinci ayette kasr ibaresi bulunmaktadır.

22. Verilen ayetlerde med çeşitlerini bularak yazınız.

1. Ayet
2. Ayet
3. Ayet
4. Ayet
5. Ayet

23. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bir kelimedede harfimedden sonra arızisükûn gelirse meddiarız olur.
- B) Meddimuttasıl kıraatte dört elif miktarı uzatılır.
- C) Medditabiinin bir elif miktarı uzatılması vaciptir.
- D) Harflerin uzatılarak okunmasına tecvit ilminde sükûn ismi verilir.
- E) Bir kelimedede uzatmanın med harfleri ile yapılmasına asli med denir.

Tema ile ilgili daha fazla soruya yandaki
karekoddan ulaşabilirsiniz.

2. TEMA SONNOTLARI

- 1 Sarı, *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*, 49-50.
- 2 Sarı, "Harf", 16/164.
- 3 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 190.
- 4 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 84.
- 5 Sarı, *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*, 33.
- 6 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 118-120.
- 7 Sarı, *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*, 50.
- 8 Parlatır vd., "Hareke", 1/946.
- 9 Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 108.
- 10 Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 108.
- 11 Hakkani, *El-Kâidetü'n-Nûrâniyye*, 29.
- 12 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 228.
- 13 Hakkani, *El-Kâidetü'n-Nûrâniyye*, 29.
- 14 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 228.
- 15 Hakkani, *El-Kâidetü'n-Nûrâniyye*, 29.
- 16 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 228.
- 17 Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 109.
- 18 Sarı, "Med", 28/288.
- 19 Sarı, *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*, 72.
- 20 bk. Kılıç, *Kur'an Tilavetinde Usul ve Esaslar*, 298.
- 21 bk. Kılıç, *Kur'an Tilavetinde Usul ve Esaslar*, 298.
- 22 Yılmaz, *Kur'an Okumaya Giriş Elif Ba*, 31.
- 23 Yılmaz, *Kur'an Okumaya Giriş Elif Ba*, 33.
- 24 Başoğlu vd., "Hurûf-ı Mukattaa", 4/38.
- 25 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri*, 247-252.
- 26 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 207.
- 27 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 209-210.
- 28 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 211-214.
- 29 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 265.
- 30 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 265-272.
- 31 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 273.
- 32 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 226.
- 33 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 253.
- 34 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 227-228.
- 35 Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*, 13.
- 36 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri*, 273-276.
- 37 Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*, 13.

3. TEMA

YÜZÜNDEN OKUMA

İÇERİK ÇERÇEVESİ

3.1. FATİHA SURESİ

3.2. BAKARA SURESİ 1-169. AYETLER

► **Bu temada sizlerden**

- Fatiha suresini ve Bakara suresinin 1-169. ayetlerini yüzünden okuyabilmeyi

öğrenmeniz beklenmektedir.

► **Genellemeler**

- Harflerin mahreç ve sıfat özelliklerine uygun olarak telaffuz edilmesi, Kur'an-ı Kerim'in aslına uygun ve doğru bir şekilde tilavet edilmesini sağlar.

Tema Dosyası

3. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

KONTROL LİSTESİ

Adı ve Soyadı:

Sınıfı ve Numarası:

Bu kontrol listesi, harflerin özelliklerine yönelik bilgi ve becerilerinizi değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıdaki ölçütleri inceleyerek gerçekleştirme durumunuza göre uygun olan "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.

Sıra No.	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Harfleri mahreçlerine uygun telaffuz ettim.		
2.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki medditabiileri tespit ettim.		
3.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki medditabii tecvit kuralını açıkladım.		
4.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki medditabiileri kuralına uygun uyguladım.		
5.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddimuttasıları tespit ettim.		
6.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddimuttasıl tecvit kuralını açıkladım.		
7.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddimuttasıları kuralına uygun uyguladım.		
8.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddimunfasılları tespit ettim.		
9.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddimunfasıl tecvit kuralını açıkladım.		
10.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddimunfasılları kuralına uygun kullandım.		
11.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddiarızı tespit ettim.		
12.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddiarız tecvit kuralını açıkladım.		
13.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddiarızı kuralına uygun olarak uyguladım.		
14.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddilazımı tespit ettim.		
15.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddilazım tecvit kuralını açıkladım.		
16.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddilazımı kuralına uygun uyguladım.		
17.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddilini tespit ettim.		
18.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddilini tecvit kuralını açıkladım.		
19.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddilini kuralına uygun uyguladım.		
20.	Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun olarak yüzünden okudum.		

Öğretmeninizin yorumları/dönütleri doğrultusunda

Güçlü yönlerim:

Geliştirilmesi gereken yönlerim:

Önerilen çalışma yöntemim:

PERFORMANS GÖREVİ

Amaç	Medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin örneklerini tespit edip sunabilme
Görev	Bu çalışmadaki göreviniz; Fatiha suresindeki veya Bakara suresinin 1-169. sayfaları arasından öğretmeninizle belirleyeceğiniz üç sayfada medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin tecvit kuralları ile ilgili örnekleri tespit edip sunmak
Ürün	Sunum

Yönerge

Bu performans görevini hazırlarken aşağıda verilen açıklamalara dikkat ediniz.

1. Tecvit kurallarından medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin ile ilgili konuları gözden geçiriniz.
2. Performans görevi için belirlediğiniz sayfaları, tecvit kurallarına uygun olarak yüzünden okuyunuz.
3. Yüzünden okuma çalışmanızda tecvit kurallarından medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin ile ilgili örnekleri tespit ediniz.
4. Tecvit kurallarından medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin ile ilgili tespit ettiğiniz örneklerin sunumunu uygulamalı olarak yapınız.

Değerlendirme

1. Öz değerlendirme formunu doldurarak çalışmanızla ilgili kendinizi değerlendiriniz.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form, med çeşitlerini yüzünden okuma beceriniz hakkında öz değerlendirme yapmanız için düzenlenmiştir. İlgili ifadeler size uygunsa "Evet"i, biraz uygunsa "Kısmen"i, uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz.

Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

Değerlendirme Ölçütleri		Dereceler		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Hazırladığım çalışma planına uygun hareket ettim.			
2.	Fatiha suresi veya Bakara suresinin 1-169. sayfaları arasından öğretmenimin rehberliğinde üç sayfa belirledim.			
3.	Medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin tecvit kuralları ile ilgili konuları gözden geçirdim.			
4.	Performans görevi için belirlediğim sayfaları, tecvit kurallarına uygun olarak yüzünden okudum.			
5.	Yüzünden okuma çalışmalarımnda medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin tecvit kuralları ile ilgili örnekleri tespit ettim.			
6.	Medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin tecvit kuralları ile ilgili tespit ettiğim örneklerin sunumunu uygulamalı olarak yaptım.			
7.	Açık, anlaşılır, akıcı, dikkat çekici ve seviyeye uygun bir sunum yaptım.			
8.	Çalışmalarım süresince üzerime düşen sorumlulukları yerine getirdim.			

2. Hazırladığınız performans görevi yandaki karekodla verilen dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilecektir.

Dereceli Puanlama Anahtarı

ETKİNLİK-3

40 dk.

Adı

Tecvit Kurallarını Uyguluyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. İçerik çerçevesi kapsamında öğretmeninizin belirlediği ayetleri okuyunuz.
2. Okuduğunuz bölümlerdeki tecvit kurallarını açıklayınız.
3. Okuduğunuz ayetlerdeki yapabildiğiniz veya yapamadığınız tecvit kurallarını metin içinde fark etmeye çalışınız.
4. Öğretmeninizin dönütlerini dikkate alarak bir sonraki telaffuzunuzda uygulayınız.
5. Yüzünden okuma sürecinde tecvit kurallarını uygularken zorlandığınız veya size kolay gelen durumları ifade ediniz.
6. Yüzünden okuma sürecinizi arkadaşlarınızla karşılaştırınız.
7. Hatalarınızı düzeltmek ve okuyuşunuzu daha da güzelleştirmek için yeni hedefler belirleyiniz.

Değerlendirme

Verilen kelimelerdeki tecvit kurallarını belirleyip ilgili sütunlara yazınız. Kuralların açıklamasını kısaca ifade ediniz.

Kelimeler	Tecvit kuralının adı	Tecvit kuralının açıklaması
اَلَمْ		
مَالِكِ		
ذَلِكَ		
وَبِالْآخِرَةِ		
أُولَئِكَ		

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
 وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ
 اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
 وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ ^ص وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ وَالسَّحَابِ
 الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٤﴾
 وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ
 كَحُبِّ اللَّهِ ^ط وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ ^ط وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ
 ظَلَمُوا إِذْ يَرُونَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ ^ل جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ ^ل شَدِيدُ
 الْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾ إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا
 الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا
 لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّأُوا مِنَّا كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ ^ط
 أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ﴿١٦٧﴾
 يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا
 خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٦٨﴾ إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ
 بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ ^ط مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

Bu sayfadaki
 ayetlerin
 okunuşuna
 ve mealine bu
 karekoddan
 ulaşabilirsiniz.

Bu sayfadaki
ayetlerin
okunuşuna
ve mealine bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ
وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ
وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ
الصَّابِرِينَ ﴿١٥٥﴾ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا
إِلَيْهِ رَاغِبُونَ ﴿١٥٦﴾ أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾ إِنَّ الصَّافَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ
اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ
بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ
يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ
لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ ﴿١٥٩﴾
إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنَّا فَاُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ
أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٦١﴾
خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿١٦٢﴾
وَالَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

الَّذِينَ أُتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ آبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ
 فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ
 فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١٤٧﴾ وَلِكُلِّ وِجْهَةٍ هُوَ مُوَلِّيهَا
 فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا
 إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ
 وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَمَا اللَّهُ
 بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ
 شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ
 شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا
 مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلَئِمَّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ
 وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾ كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ
 يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ
 وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾ فَادْكُرُونِي
 أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٣﴾

Bu sayfadaki
 ayetlerin
 okunuşuna
 ve mealine bu
 karekoddan
 ulaşabilirsiniz.

Bu sayfadaki
ayetlerin
okunuşuna
ve mealine bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلِيَهُمْ عَنِ قِبَلَتِهِمُ الَّتِي
كَانُوا عَلَيْهَا قُلٌ **لِلَّهِ** الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ
إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٤٢﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا
لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ
شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ
يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً
إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى **اللَّهُ** وَمَا كَانَ **اللَّهُ** لِيُضَيِّعَ إِيْمَانَكُمْ
إِنَّ **اللَّهَ** بِالنَّاسِ لَرُؤُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٤٣﴾ قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ
فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ
وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
وَمَا **اللَّهُ** بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ قِبَلَتِهِمْ
وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ
مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٥﴾

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
 حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ
 وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ
 وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ
 النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ
 مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾ فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا وَإِنْ
 تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمْ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ
 الْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾ صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ
 لَهُ عَابِدُونَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ أَتَحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّكُمْ
 وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾
 أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
 وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ
 وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ
 عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ أُمَمٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
 وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

Bu sayfadaki
 ayetlerin
 okunuşuna
 ve mealine bu
 karekoddan
 ulaşabilirsiniz.

Bu sayfadaki
ayetlerin
okunuşuna
ve mealine bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ ^ط رَبَّنَا تَقَبَّلْ
مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ^{١٢٧} رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ
وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ ^ص وَآرِنَا مَنَاسِكَنَا وَثَبِّ عَلَيْنَا
إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ^{١٢٨} رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا
مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ^ع ^{١٢٩} وَمَنْ يَرْغَبْ عَنْ مِلَّةِ
إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ ^ط وَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا
وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ^{١٣٠} إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ ^ل أَسْلِمْ
قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ^{١٣١} وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ
وَيَعْقُوبُ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ ^ط اصْطَفَى لَكُمْ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ
إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ^{١٣٢} أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ
الْمَوْتُ ^ل إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي ^ط قَالُوا نَعْبُدُ
إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا ^ج
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ^{١٣٣} تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ ^ج وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ^{١٣٤}

وَلَنْ تَرْضَى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَى حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ^ط
 قُلْ إِنْ هُدَى **اللَّهُ** هُوَ الْهُدَى وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي
 جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ **اللَّهِ** مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ^{١٢٠} الَّذِينَ
 آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ^ط وَمَنْ
 يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ^{ع ١٢١} يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا
 نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ^{١٢٢}
 وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزَى نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ
 وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ^{١٢٣} وَإِذْ ابْتَلَى إِبْرَاهِيمَ **رَبُّهُ**
 بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ^ط قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا^ط قَالَ وَمِنْ
 ذُرِّيَّتِي^ط قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ^{١٢٤} وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ
 مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا^ط وَاتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى^ط وَعَهِدْنَا
 إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ
 السُّجُودِ^{١٢٥} وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ **رَبِّ** اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ
 مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ أَمِنَ مِنْهُمْ **بِاللَّهِ** وَالْيَوْمِ الْآخِرِ^ط قَالَ وَمَنْ كَفَرَ
 فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَى عَذَابِ النَّارِ^ط وَبِئْسَ الْمَصِيرُ^{١٢٦}

Bu sayfadaki
 ayetlerin
 okunuşuna
 ve mealine bu
 karekodan
 ulaşabilirsiniz.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتْ النَّصَارَى عَلَى شَيْءٍ ^ص وَقَالَتِ
 النَّصَارَى لَيْسَتْ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ ^ل وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ ^ط
 كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ^ج **فَاللَّهُ**
 يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ^{١١٣}
 وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ **اللَّهِ** أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَى
 فِي خَرَابِهَا ^ط أُولَئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ ^ط
 لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ^{١١٤}
وَاللَّهُ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُولُّوا فَثَمَّ وَجْهُ **اللَّهِ** ^ط إِنَّ
اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ^{١١٥} وَقَالُوا اتَّخَذَ **اللَّهُ** وَلَدًا ^ل سُبْحَانَهُ بَلْ لَهُ
 مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ ^{١١٦} بَدِيعُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ^{١١٧}
 وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا **اللَّهُ** ^ط أَوْ تَأْتِينَا
 آيَةٌ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ
 قُلُوبُهُمْ ^ط قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ^{١١٨} إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
 بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ^ل وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ^{١١٩}

Bu sayfadaki
 ayetlerin
 okunuşuna
 ve mealine bu
 karekodan
 ulaşabilirsiniz.

Bu sayfadaki
ayetlerin
okunuşuna
ve mealine bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا
أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٦﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ
لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٧﴾ أَمْ تُرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ
كَمَا سَأَلَ مُوسَى مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ
فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾ وَدَّ كَثِيرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِنْ عِنْدِ
أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا
حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾
وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ
مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٠﴾
وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارَى
تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١١١﴾ بَلَى مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ
أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

Bu sayfadaki
ayetlerin
okunuşuna
ve mealine bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

وَاتَّبِعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكٍ سُلَيْمٍ ۖ وَمَا كَفَرَ
سُلَيْمٌ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ
السِّحْرَ ۖ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ
وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا
نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ
بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ ۖ وَمَاهُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ
إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۖ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۖ
وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَقٍ
وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٢﴾
وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ
لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا
وَقُولُوا انْظُرْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٤﴾
مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ
أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ ۖ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ
بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ ۖ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٥﴾

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً
 مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٤﴾
 وَلَنْ يَتَمَنَّوَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
 بِالظَّالِمِينَ ﴿٩٥﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاتِهِ
 وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ
 وَمَا هُوَ بِمُزَحِّزِهِ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ وَاللَّهُ بَصِيرٌ
 بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ
 عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى
 وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ
 وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٨﴾
 وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا
 الْفَاسِقُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَكَلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَبَذَهُ فَرِيقٌ مِنْهُمْ
 بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ
 عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا
 الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَانْتَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

Bu sayfadaki
 ayetlerin
 okunuşuna
 ve mealine bu
 karekodan
 ulaşabilirsiniz.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ^{٨٩}
وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا^ج
جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ^{٩٠}
بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ^ج
بَغْيًا أَنْ يَنْزِلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ^ج
فَبَاؤُوا بِغَضَبٍ عَلَى غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ^{٩١}
وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا نُوْمِنُ بِمَا أَنْزَلَ^ج
عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا
لِمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ^{٩٢} وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَى بِالْبَيِّنَاتِ
ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ^{٩٣}
وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمْ الطُّورَ خُذُوا^ط
مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاسْمَعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَأَشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا^ط
يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيْمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ^{٩٤}

Bu sayfadaki
ayetlerin
okunuşuna
ve mealine bu
karekodan
ulaşabilirsiniz.

وَإِذَا أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ
 أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٤﴾
 ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا
 مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ط
 وَإِنْ يَأْتُوكُمْ أُسَارَى تُفَادُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ
 إِخْرَاجُهُمْ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ ج
 فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ ط وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ
 عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
 بِالْآخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٦﴾ ع
 وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا
 عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا
 جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ ج
 فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ ط
 بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

Bu sayfadaki
 ayetlerin
 okunuşuna
 ve mealine bu
 karekoddan
 ulaşabilirsiniz.

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾
 وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ
 إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُتُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ
 ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ط
 فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا
 يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾ وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً ط
 قُلْ اتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ
 أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَى مَنْ كَسَبَ
 سَيِّئَةً وَآحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ج
 هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ع ﴿٨٢﴾
 وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَآئِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ
 وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ
 وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ط
 ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

Bu sayfadaki
 ayetlerin
 okunuşuna
 ve mealine bu
 karekoddan
 ulaşabilirsiniz.

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ ^{لا} إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا ^ط
 وَإِنَّا إِن شَاءَ **اللَّهُ** لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ
 لَا ذَلُولَ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةً لَا شِئَ فِيهَا ^ط
 قَالُوا الْكُنْ جِئْتَ بِالْحَقِّ ^ط فَذَبْحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾
 وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَرَأْتُمْ فِيهَا ^ط **وَاللَّهُ** مُخْرِجُ مَا كُنْتُمْ
 تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾ فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا ^ط كَذَلِكَ يُحْيِي **اللَّهُ**
 الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ
 قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً ^ط
 وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ ^ط وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا
 يَشَقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ ^ط وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ
اللَّهِ ^ط وَمَا **اللَّهُ** بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾ أَفَتَطْمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا
 لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ **اللَّهِ** ^ط ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ
 مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِذَا الْقَوَالِ الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا
 آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا اتَّخَذُوا لَهُمْ بِمَا فَتَحَ
اللَّهُ ^ط عَلَيْكُمْ لِيَحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ ^ط أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

Bu sayfadaki
 ayetlerin
 okunuşuna
 ve mealine bu
 karekoddan
 ulaşabilirsiniz.

Bu sayfadaki
ayetlerin
okunuşuna
ve mealine bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَى وَالصَّابِئِينَ
مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا
مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمْ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ
بِقُوَّةٍ وَادْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ
مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ
مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ
فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنَاهَا
نَكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾
وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا
اتَّخِذْنَا هُزُوءًا وَقَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾
قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ ۖ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا
بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فَافْعَلُوا
مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا قَالَ
إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النََّاظِرِينَ ﴿٦٩﴾

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ
 رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةً نَغْفِرْ لَكُمْ
 خَطَايَاكُمْ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا
 قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
 رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾ وَإِذِ اسْتَسْقَى
 مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ
 مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ كُلُوا
 وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعَثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾
 وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نَصْبِرَ عَلَى طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا
 رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِئُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا
 وَفُومِهَا وَعَدَسِيهَا وَبَصَلِهَا قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَى
 بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ إِهْيَطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ
 وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ
 ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ
 النَّبِيَّ بَغَيْرِ الْحَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

Bu sayfadaki
 ayetlerin
 okunuşuna
 ve mealine bu
 karekodan
 ulaşabilirsiniz.

Bu sayfadaki
ayetlerin
okunuşuna
ve mealine bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
يَدَبُّونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ
مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ٤٩ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ
وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ٥٠ وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَى
أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ٥١
ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ٥٢
وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ٥٣
وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ
بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ
ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ٥٤ وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى نَرَى اللَّهَ
جَهْرَةً فَآخَذْتَكُمْ الصَّاعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ٥٥ ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ
مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ٥٦ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ
الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ
مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ٥٧

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا ۖ فَمَا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنْ بَنِي هُدَىٰ فَمَنْ تَبِعَ
 هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
 وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۖ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾
 يَا بَنِي إِسْرَٰئِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا
 بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٤٠﴾ وَأَمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ
 مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا
 بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ
 بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
 وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ
 وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾
 وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ۖ إِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٤٥﴾
 الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٦﴾ يَا بَنِي
 إِسْرَٰئِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ
 عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا
 وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

Bu sayfadaki
 ayetlerin
 okunuşuna
 ve mealine bu
 karekoddan
 ulaşabilirsiniz.

Bu sayfadaki
ayetlerin
okunuşuna
ve mealine bu
karekodan
ulaşabilirsiniz.

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا
تَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ
بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ آدَمَ
الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ
هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا
مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ
بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي
أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ
تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا
إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٤﴾ وَقُلْنَا يَا آدَمُ
اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا
تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾ فَازْلَهُمَا الشَّيْطَانُ
عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ
عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ ﴿٣٦﴾ فَتَلَقَّى
آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ
رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا
وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾ إِنَّ اللَّهَ
لَا يَسْتَحْيِ أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا
فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا
يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ
إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ
فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٧﴾ كَيْفَ تَكْفُرُونَ
بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ
يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَ
لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ
فَسَوَّيْنَهَا سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

Bu sayfadaki
ayetlerin
okunuşuna
ve mealine bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

Bu sayfadaki
ayetlerin
okunuşuna
ve mealine bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ
 اللَّهُ^ط بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٧﴾ صُمُّ بُكْمٌ
 عُمٌّ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٨﴾ أَوْ كَصَيِّبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ
 وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ
 حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ^ط مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٩﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ
 أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ
 قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ^ط لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ إِنَّ اللَّهَ^ط
 عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي
 خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١١﴾ الَّذِي
 جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
 مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ^ط أَنْدَادًا
 وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٢﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا
 فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ^ص وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ^ط
 إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٣﴾ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا
 النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ٦ خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ٧ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ٨ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ٩ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ١٠ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ١١ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ ١٢ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ امْنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ ١٣ وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَى شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ ١٤ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِؤْنَ ١٥ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ١٦ أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالََةَ بِالْهُدَى فَمَا رَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ١٧

Bu sayfadaki
 ayetlerin
 okunuşuna
 ve mealine bu
 karekoddan
 ulaşabilirsiniz.

Bakara suresinin 1-5. ayetlerinin okunuşuna ve mealine bu karekodan ulaşabilirsiniz.

سُورَةُ الْبَقَرَةِ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 أَلَمْ نَكْتُبْ لَهُ الْكِتَابَ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى
 لِلْمُتَّقِينَ ۝ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ
 وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۝
 وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ
 مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝ أُولَئِكَ
 عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝

وَهِيَ مِائَتَانِ وَسِتُّ وَثَمَانُونَ آيَةً

سُورَةُ الْفَاتِحَةِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ٢
 الرَّحِيمِ ٣
 مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ٤
 إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ٥
 اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ٦
 صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
 الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ٧

وَهِيَ سَبْعُ آيَاتٍ

Fatihah
suresinin
okunuşuna
ve mealine bu
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

ETKİNLİK-2

Adı

Kur'an Okuyorum

Ön Hazırlık

Fatiha suresini ve Bakara suresinin ilk sayfasını derse gelmeden önce okuyunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Fatiha suresini ve Bakara suresinin ilk sayfasını öğretmeninizden veya 108-109. sayfalarındaki karekodlardan dinleyiniz.
2. Her öğrencinin kendisine ayrılan sürede arkadaşlarının haklarına riayet ederek yüzünden okumasını teşvik ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde ayetlerdeki harfleri mahreçlerine ve tecvit kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.
4. Satır satır yüzünden okuma çalışmaları yapınız.
5. Tekrar çalışmalarını koro hâlinde sürdürünüz.
6. Akıcı bir okuyuşa ulaşınca okunan miktarı arttırarak çalışmalara devam ediniz.
7. Öğretmeninizin gerekli gördüğü durumlarda ekip çalışması yaparak arkadaşlarınızla yardımlaşınız ve birbirinizi dinleyiniz.

Değerlendirme

1. Etkinlik sonunda "Öz Değerlendirme Formunu" doldurunuz.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form, Fatiha suresini ve Bakara suresinin ilk sayfasını yüzünden okuyabilme ile ilgili bilgi ve becerileriniz hakkında öz değerlendirme yapmanız için düzenlenmiştir. İlgili ifadeler size uygunsa "Evet", biraz uygunsa "Kısmen", uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz.

Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

Değerlendirme Ölçütleri		Dereceler		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Arkadaşlarımla iş birliği yaparak çalışmalara katıldım.			
2.	Ayetleri öğretmenimin rehberliğinde doğru telaffuz etmeye çalıştım.			
3.	Fatiha suresini ve Bakara suresinin ilk sayfasını yüzünden okudum.			
4.	Okuma süresinde arkadaşlarımla haklarına saygı gösterdim.			
5.	Okuma sırasında tecvit kurallarına dikkat ettim.			

Kur'an-ı Kerim harflerin mahreçlerine ve tecvit kurallarına dikkat edilerek **kıraat** edilmelidir. Çünkü kelimelerin doğru anlam kazanması harflerin mahreçlerini doğru telaffuz etmeye ve tecvit kurallarına uygun okumaya bağlıdır. Yüce Allah'ın ayetlerinin hem Hz. Peygamber hem de ümmeti tarafından doğru ve güzel okunması Kur'an-ı Kerim'in bir emridir. Müzzemmil suresinin 4. ayetindeki "... Kur'an'ı tane tane, hakkını vererek oku." ifadeleri Kur'an'ın nasıl okunması gerektiğine işaret eder. Hz. Muhammed (sav) Kur'an-ı Kerim'i dinleyenlerin rahatça anlayacağı bir tarzda ağır ağır okurdu. Çoğunlukla her ayetin sonunda vakfederdi. (bk. Birişık, "Kıraat", 25/426.)

Kıraat

Hz. Peygamber'in okuma biçimini örnek alarak Kur'an-ı Kerim'i harflerin çıkış yerlerine ve tecvit kurallarına uygun olarak okuma.

(bk. Serinsu vd., "Kıraat", 203)

ETKİNLİK-1

20 dk.

Adı

Hadislerde Temizlik

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Verilen hadisleri okuyunuz.

- "Temizlik imanın yarısıdır." (Tirmizi, "Deavat", 86)
- "Ey insanlar! Allah temizdir ancak temiz olan şeyleri kabul eder..." (Müslim, "Zekât", 65)
- "Ümmetime sıkıntı verecek olmasaydım onlara her namaz vaktinde misvak kullanmalarını emrederdim." (Ebu Davud, "Tahâret", 25; Tirmizi, "Tahâret", 18)

2. Aşağıdaki soruları hadislerden hareketle cevaplandırınız.

İman ve temizlik arasındaki nasıl bir ilişki vardır?

Kişisel temizlik ve çevre temizliğinin insan hayatına sağladığı katkılar nelerdir?

Çevre temizliğine dikkat etmenin bireyin ve toplumun yaşam kalitesini artırmadaki katkısı nedir?

Değerlendirme

Temizlik ile ilgili kısa bir metin yazınız.

Köprü Kurma

Aşağıda Kur'an-ı Kerim'in okunduğu veya dinlendiği bazı durumlar verilmiştir. Günlük hayatınızda bu durumlardan hangilerine şahit olduğunuzu işaretleyiniz.

☐	Evde bireysel veya aile ile birlikte	☐	Camide
☐	Bireysel namaz kılarken	☐	Camide cemaatle namaz kılarken
☐	Kandil gecelerinde	☐	Ramazan ayında

Bu ortamlardan birini seçerek Kur'an okumanın veya dinlemenin sizde uyandırdığı duyguları ifade ediniz.

3.1. FATİHA SURESİ

3.2. BAKARA SURESİ

Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah'ın insanlara gönderdiği son ilahi kitaptır. Allah (cc) Kur'an-ı Kerim'i okumayı ve okunduğunda dinlemeyi emretmiştir. Neml suresinin 91 ve 92. ayetlerinde Hz. Peygamber'in dilinden **"... Bana Müslümanlardan olmam ve Kur'an'ı okumam emredildi..."** buyrulur. Kur'an-ı Kerim okumanın bir kulluk görevi olduğu bildirilmiştir. Allah Teala Araf suresinin 204. ayetinde ise **"Kur'an okunduğu zaman ona kulak verip dinleyin ve susun ki size merhamet edilsin."** buyurarak okunan Kur'an'ı dinlemeyi emretmiştir. Kur'an-ı Kerim'i okumak Müslüman'ın Rabbiyle olan bağını güçlendiren, ruhunu aydınlatan ve kişiliğini erdemli bir yapıya kavuşturan hidayet ve rahmet kaynağı bir eylemdir.

Kur'an-ı Kerim'i okumak ibadettir. Bu ibadetin manevi yönünü daha derinden hissedebilmek ve ilahi kelâma duyulan saygıyı göstermek için Kur'an tilaveti sırasında abdestli bulunmak, saygı ve hürmetin artırılması tavsiye edilen bir uygulamadır; mushafa dokunmak için abdest gereklidir (Görsel 3.1). Kur'an-ı Kerim okurken uygun şekilde örtünmek (tesettür) hem ilahi huzurda bulunmanın hem de Kur'an'a edep ve saygının bir ifadesidir. İbadet sırasında sergilenen bu edep, müminin Allah'ın (cc) huzurunda bulunduğunun bilincinde olduğunu gösterir.

Görsel 3.1: Namaz kılmak, Kur'an okumak gibi bazı ibadetlerin yerine getirilmesinde bir ön şart olan abdest, mümini sadece maddi kirlere arındırmaz. Onu Allah'a (cc) yaklaştıran ve ibadete hazırlayan manevi bir temizliktir. Bu yönüyle abdestli olarak Kur'an okumak ilahi mesajın daha içten ve saygılı bir şekilde okumasına katkı sağlar.

ÖN DEĞERLENDİRME

Kur'an-ı Kerim'in ilk üç sayfasını yüzünden okuyunuz. Öğretmeninizin okuma düzeyinizi geliştirmeye yönelik yapacağı uyarıları dikkate alınız.

KONTROL LİSTESİ

Adı ve Soyadı:

Sınıfı ve Numarası:

Bu form, öğrencinin okuma sürecinde karşılaşılabilecek özel durumlara ilişkin bilgi ve becerilerinizi değerlendirmek/kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Her bir ölçütü inceleyerek uygulama performansınıza göre "Evet" veya "Hayır" seçeneğini işaretleyiniz.

Değerlendirme Alanı	Sıra No.	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Harfler, Harekeler ve İşaretler	1.	Harflerin telaffuz özelliklerini fark ettim.		
	2.	Harflerin telaffuz özelliklerini ayırt ettim.		
	3.	Harfleri telaffuz özelliklerine göre tekrar ettim.		
	4.	Harfleri doğru bir şekilde telaffuz ettim.		
	5.	Harflerin hareke, cezim, şedde, tenvin, med harfleri, "vav" ve "ya" şeklinde yazılan elif, âsar-çeker işaretleriyle birlikte kazandığı telaffuz özelliklerini fark ettim.		
	6.	Harflerin hareke, cezim, şedde, tenvin, med harfleri, "vav" ve "ya" şeklinde yazılan elif, âsar-çeker işaretleriyle birlikte kazandığı telaffuz özelliklerini ayırt ettim.		
	7.	Harflerin hareke, cezim, şedde, tenvin, med harfleri, "vav" ve "ya" şeklinde yazılan elif, âsar-çeker işaretleriyle birlikte kazandığı telaffuz özelliklerini tekrarlar.		
	8.	Harfleri hareke, cezim, şedde, tenvin, med harfleri, "vav" ve "ya" şeklinde yazılan elif, âsar-çeker işaretlerinin kazandırdığı özelliklere uygun olarak doğru telaffuz ettim.		
	9.	Okunuşu özel olan harf ve işaretlerin telaffuz özelliklerini fark ettim.		
	10.	Okunuşu özel olan harf ve işaretlerin telaffuz özelliklerini ayırt ettim.		
	11.	Okunuşu özel olan harf ve işaretleri telaffuz özelliklerine göre tekrar ettim.		
	12.	Okunuşu özel olan harf ve işaretleri doğru şekilde telaffuz ettim.		
Tecvit Kuralları	13.	Med çeşitlerinin telaffuz özelliklerini fark ettim.		
	14.	Med çeşitlerinin telaffuz özelliklerini ayırt ettim.		
	15.	Med çeşitlerini telaffuz özelliklerine göre tekrar ettim.		
	16.	Med çeşitlerini doğru bir şekilde telaffuz ettim.		
Tutum ve Okuma Disiplini	17.	Kur'an-ı Kerim okumanın adabını bildim ve Mushaf'a saygılı davrandım.		
	18.	Kur'an-ı Kerim'i abdestli olarak ve tesettüre riayet ederek okudum.		
	19.	Kur'an-ı Kerim ayetlerindeki kelimeleri akıcı şekilde birleştirerek okudum.		
	20.	Ayet sonlarında durduktan sonra kurallarına uygun olarak okumaya başladım.		
	21.	Kur'an-ı Kerim okuyuşunu akıcı şekilde sürdürdüm.		
	22.	Hatalarımı fark ettiğimde düzelttim.		
	23.	Kur'an-ı Kerim'i dinleyici önünde öz güvenle okudum.		

Öğretmeninizin yorumları/dönütleri doğrultusunda

Güçlü yönlerim:

Geliştirilmesi gereken yönlerim:

Önerilen çalışma yöntemim:

4. TEMA

EZBERE OKUMA

İÇERİK ÇERÇEVESİ

4.1. NAMAZ DUALARI VE ANLAMLARI

4.2. FATİHA, FİL İLA NÂS SURELERİ VE ANLAMLARI

► **Bu temada sizlerden**

- namaz dualarının anlamlarını yorumlayabilmeyi,
- namaz dualarını ezbere okuyabilmeyi,
- Fatiha ve Fil ile Nâs surelerini anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilmeyi,
- Fatiha ve Fil ile Nâs surelerini tilavet edebilmeyi

öğrenmeniz beklenmektedir.

► **Bu temada öğrenilecek kavramlar**

• dua	• takva
• hamt	• tevhit
• Rab	• vesvese
• riya	

Tema Dosyası

Tema Sunusu

ÖN DEĞERLENDİRME

1. Namazlarda hangi dualar okunur?
2. Namazda okuduğunuz surelerin anlamlarını merak ettiğinizde hangi kaynaklara başvurusunuz?

Köprü Kurma

1. Günlük hayatta karşılaştığınız zorluklar karşısında dua etmenin size ne gibi katkıları olur?
2. Namazda okuduğunuz sureler ve dualar size hangi duyguları hissettiriyor?
3. Günlük hayatta sözlerinizin bağlamından kopararak yanlış yorumlanması ile ayetlerin anlamı bilinmeden okunmasının yol açacağı hatalar arasında nasıl bir benzerlik vardır?

4.1. NAMAZ DUALARI VE ANLAMLARI

Dua kelimesi “çağırma, seslenme, yalvarma, yakarma” anlamlarına gelir. İnsanın Allah’ın (cc) yücelik ve büyüklüğü karşısında kendi zayıflığını kavrayıp O’na yalvarması, şükretmesi, O’nu övmesi ve O’nunla her an beraber olduğunu hissetmesinin bir göstergesi olarak O’nunla iletişim kurma eylemidir.¹ Kişi; kendisine bir hayır veya nimet istemek, Allah’a (cc) ibadet etmek, O’na sevgi ve saygısını ifade etmek ya da içinde bulunduğu zor durumdan kurtulmak için dua eder.

Duanın ana hedefi kulun hâlini Allah’a (cc) bildirmesi, O’na niyazda bulunmasıdır. İnsan, saygı ve ümit hisleriyle kendinden daha üstün yaratıcı ile irtibat kurma ihtiyacı duyar.²

Yüce Allah, kulların her şeyi kendisinden istemesini ve onların bu isteklerine karşılık vereceğini belirtmiştir. Bu durum Bakara suresinin 186. ayetinde şöyle ifade edilmiştir: **“Kullarım sana beni sorduklarında bilsinler ki şüphesiz ben yakınlım, bana dua ettiğinde dua edenin dileğine karşılık veririm. Şu hâlde benim davetime gelsinler ve bana iman etsinler ki doğru yolu bulabilsinler.”**³ Namazda okunan dualar da kulun Allah’a (cc) yaklaşmasını sağlar (Görsel 4.1). Kul; namazda okunan dualarla Allah’ı (cc) her türlü eksiklikten tenzih eder, O’nu över ve O’ndan bağışlanma diler.

Görsel 4.1: Kul, dua ederek ve Rabbi ile bağ kurarak O’na yaklaşır.

4.1.1. Sübhaneke Duası ve Anlamı

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ * وَتَبَارَكَ اسْمُكَ * وَتَعَالَى جَدُّكَ * وَجَلَّ ثَنَّاؤُكَ * وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ *

(Ebu Davud, "Salât", 119-120)

Anlamı: Sen, eksik sıfatlardan uzaksın Allah'ım! Seni daima böyle tenzih eder ve sana hamt ederim. Senin adın mübarektir. İzzet ve celalin yücedir. (Senin şanın yücedir.) Senden başka ilah yoktur.

Namazda okunması sünnettir.

Namazların ilk rekâtında, ikinci namazının sünneti ve yatsı namazının ilk sünnetinin üçüncü rekâtında Fatiha suresinden önce okunur.

Cenaze namazının birinci tekbirinden sonra "Ve celle senâük" ifadesi eklenerek okunur.

Grafik Bilgi 4.1: Sübhaneke duasının künyesi⁴

Sübhaneke kelimesi, Allah'ı (cc) tespih için kullanılan bir ifadedir. Tespih, Allah'ı (cc) her türlü eksiklik ve noksanlıktan tenzih etme anlamına gelir.⁵ Sübhan kelimesi; tespihin özel bir ismidir ve Allah'ın (cc) zatının her türlü kötülükten, kusurdan ve noksanlıktan uzak, temiz ve kutsal olduğunu bildirir.⁶

Hz. Peygamber, Allah'a (cc) nasıl dua edileceğini uygulayarak göstermiş ve Müslümanlara örnek olmuştur. Bir toplulukta yapılan sohbetten sonra dağılmadan önce Sübhaneke duasının okunmasını tavsiye etmiştir. Bunun o ortamda farkında olmadan işlenmiş olabilecek hataların bağışlanmasına vesile olacağını ifade etmiştir.⁷

Sübhaneke duasında kul, önce Allah'ı (cc) her türlü eksiklikten uzak tutarak O'nu tenzih eder; ardından O'nu över ve yüceltir. İşte bu övgü ve yüceltme, **hamt** kavramıyla ifade edilir. Hamt; iyilik, güzellik, üstünlük, erdemlilikle niteleme, övme anlamına gelir. Ayetler ve hadislerde genellikle Yüce Allah'a yönelik şükür, medih, sena, tazim ve her türlü övgüyü ifade eder.⁸ Bir görüşe göre hamt yalnızca dille ifade edilir.⁹ Hamt, Müslümanların hayatında önemli bir yer tutar ve herkesin ulaşmak istediği bir olgunluk hedefidir.¹⁰ Sena kavramı da hamt ile yakın anlamlıdır. Bu tenzih ve hamdin devamında kul; Allah'ın (cc) adının bereketli olduğunu, O'nun izzet ve yüceliğinin her şeyin üzerinde olduğunu, O'ndan başka ilah olmadığını kabul eder.

Tenzih Allah'ın (cc) noksanlıklardan uzak olduğunu ifade eder.

Hamt Allah'a (cc) yönelen övgü ve şükürü anlatır.

Tevhit Allah'tan (cc) başka ilah olmadığını vurgular.

Dua Kulun Allah'a (cc) yönelip O'ndan dilek ve istekte bulunmasıdır.

Grafik Bilgi 4.2: Sübhaneke duası ile ilgili bazı kavramlar

ETKİNLİK-1

Adı

Sübhanke Duasını Yorumluyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmen rehberliğinde beş grup oluşturunuz ve her gruba birer sözcü belirleyiniz.
2. Sübhanke duasının anlamını okuyarak duada geçen kavramları inceleyiniz.
3. Dua, hamt, tazim, tenzih ve tespih kavramlarını gruplar arasında paylaşınız.
4. Aşağıdaki yönergeleri kendi kavramınızla ilişkilendirerek Sübhanke duasını hayatınız için anlamlı hâle getiriniz ve buna uygun bir anlam çağrışım haritası oluşturunuz. Grubunuza verilen kavramı esas alarak aşağıdaki adımları uygulayınız:
 - Duada geçen ilgili ifadeyi belirleyiniz.
 - Bu ifadenin ne anlama geldiğini kendi cümlelerinizle açıklayınız.
 - Ele aldığınız kavramın günlük hayatınızdaki tutum ve davranışlara nasıl yansıyabileceğini bir örnekle açıklayınız.
5. Oluşturduğunuz anlam çağrışım haritası ile ilgili çıkarımlarınızı grup sözcüsü aracılığı ile diğer gruplarla paylaşınız.
6. Edindiğiniz bilgilerden hareketle Sübhanke duasının anlamını bağlamından koparmadan kendi cümlelerinizle yeniden ifade ediniz.

Değerlendirme

Sübhanke duasındaki kavramlar kişinin hayatında yer almazsa ne tür eksiklikler oluşur?

ETKİNLİK-2

Adı

Sübhanke Duasını Ezberliyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Sübhanke duasının okunuşunu önce öğretmeninizden, ardından yandaki karekoddan dinleyiniz.
2. Sübhanke duasını ezberlemek için disiplinli ve istikrarlı bir çalışma planı hazırlayınız.
3. Sübhanke duasını ezberden okumaya çalışınız.
4. Sübhanke duasını ezberden okuma sürecinde başarılı olduğunuz veya eksik kaldığınız noktaları fark etmeye çalışınız.
5. Ezber sürecinde zorlandığınız kısımlarda öğretmeninizden yardım alınız.
6. Sübhanke duasını ezberleme sürecinde zorlandığınız veya size kolay gelen durumları ifade ediniz.
7. Sübhanke duasını ezberleme sürecinizde kullandığınız yöntemleri arkadaşlarınızla paylaşınız ve size uygun yeni yöntemler belirleyiniz.
8. Sübhanke duasını tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
9. Sübhanke duasını ezberden okumaya yönelik kazandığınız beceriyi günlük yaşamda uygulayınız.

Sübhanke
duasının
okunuşu

Değerlendirme

Sübhanke duasını ezberlerken nelere dikkat ettiniz? Yazınız.

4.1.2. Tahiyat Duası ve Anlamı

اَلْتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ ﴿١﴾ اَلْسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ ﴿٢﴾ اَلْسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِينَ ﴿٣﴾ اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ﴿٤﴾

(Buhari, "Ezan", 148)

Anlamı: Bütün yüceltmeler (tazim), övgüler, dualar ve bütün ibadetler Allah'a mahsustur. Sana selam olsun ey Peygamber! Allah'ın rahmeti ve bereketi üzerine olsun. Selam bize ve Allah'ın salih kulları üzerine olsun. Şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur ve şahitlik ederim ki Muhammed, Allah'ın kulu ve Resulü'dür.

Allah Resulü'nün
sahabelere öğrettiği
dualardan biridir.

Namazın vaciplerinin
ilk ve son
oturuşlarında okunur.

Geçmiş ve gelecekte
yapılan bütün selam,
dua, iyilik ve güzelliklerin
Allah (cc) için olduğunu
vurgulamaktadır.

Grafik Bilgi 4.3: Tahiyat
duasının künyesi¹¹

Tahiyat duasına sonunda kelime-i şehadetin yer almasından dolayı teşehhüt ismi verilmiştir. Teşehhüt aynı zamanda namaz kılarken oturuşlarda tahiyat duasını okumak demektir.¹² Tahiyat, namazın ilk ve son oturuşunda okunur. Hanefilere göre bütün namazların hem ilk hem de son oturuşunda Tahiyat duasını okumak vaciptir ve Tahiyat duasının kasten okunmaması namazı bozar.¹³

Hiz. Peygamber Tahiyat duasını ashabına okumuş, nasıl okunacağını Kur'an'dan bir sure öğretir gibi onlara öğretmiş ve namazlarda okunmasını istemiştir.¹⁴ Allah Resulü bu konuda şöyle buyurmuştur: "Sizden biriniz namaz kılarken son oturuşa geldiğinde Allah'a hamt ve sena (tahiyat) ile başlasın. Ardından Peygamber'e salat ve selam getirsin..."¹⁵ Allah Resulü Tahiyat duasını okurken şehadet kısmına geldiğinde "lâ ilâhe" derken sağ elinin işaret parmağını kaldırmış, "illallah" derken indirmiştir.¹⁶ İşaret parmağını kaldırması; Allah'ın (cc) varlığına, birliğine ve Hiz. Muhammed'in (sav) O'nun kulu ve elçisi olduğuna kalbi ve dili ile şahitlik ettiği gibi hâl ve hareketleri ile bedeninin de bu şahitliğe katıldığını simgelemektedir.¹⁷

Tahiyat duasında Allah Teala ile Hiz. Peygamber'in miraçta gerçekleşen selamlaşmaları yer almaktadır. Her namazda Müslümanlar o anı tekrar hatırlar ve Allah'a (cc) tazimde bulunur. Duanın sonunda kelime-i şehadet getirerek Müslüman, Allah'ın (cc) birliğini ve Hiz. Muhammed'in (sav) O'nun kulu ve elçisi olduğunu kabul eder. Bu ikrar ile müminin İslam'a olan bağlılığı artar ve tevhit inancı kuvvetlenir.¹⁸ Böylece kulun imanı tazelenir.

Grafik Bilgi 4.4: Tahiyat
duasında vurgulanan
kavramlardan bazıları¹⁹

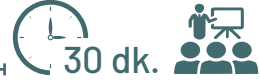
Tahiyat Selam verip almak, tazimde bulunmaktır.

Salavat Salat kelimesinin çoğuludur. Allah'tan (cc) olunca sena, övgü ve yüceltme anlamına gelir.

Tayyibat Temiz, güzel, iyi ve yararlı şeyler için kullanılır.

Selam Kendisi her türlü eksiklikten salim olan ve başkalarına esenlik veren anlamına gelir.

ETKİNLİK-3

Adı

Tahiyyat Duasını Yorumluyorum

Yönerge

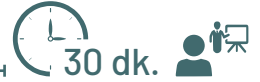
Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmen rehberliğinde dört grup oluşturunuz ve her gruba birer sözcü belirleyiniz.
2. Tahiyyat duasının anlamını okuyarak duada geçen kavramları inceleyiniz.
3. Tahiyyat, salavat, tayyibat, selam kavramlarını gruplar arasında paylaşınız.
4. Aşağıdaki yönergeleri kendi kavramınızla ilişkilendirerek Tahiyyat duasını hayatınız için anlamlı hâle getiriniz ve buna uygun bir anlam çağrışım haritası oluşturunuz. Grubunuza verilen kavramı esas alarak aşağıdaki adımları uygulayınız:
 - Duada geçen ilgili ifadeyi belirleyiniz.
 - Bu ifadenin ne anlama geldiğini kendi cümlelerinizle açıklayınız.
 - Ele aldığınız kavramın günlük hayatınızdaki tutum ve davranışlara nasıl yansiyabileceğini bir örnekle açıklayınız.
5. Oluşturduğunuz anlam çağrışım haritası ile ilgili çıkarımlarınızı grup sözcüsü aracılığı ile diğer gruplarla paylaşınız.
6. Edindiğiniz bilgilerden yararlanarak Tahiyyat duasının anlamını bağlamından koparmadan kendi cümlelerinizle yeniden ifade ediniz.

Değerlendirme

Tahiyyat duasında yer alan kavramların Müslümanların hayatındaki önemini açıklayınız.

ETKİNLİK-4

Adı

Tahiyyat Duasını Ezberliyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Tahiyyat duasının okunuşunu önce öğretmeninizden, ardından yandaki karekoddan dinleyiniz.
2. Tahiyyat duasını ezberlemek için disiplinli ve istikrarlı bir çalışma planı hazırlayınız.
3. Tahiyyat duasını kendiniz ezberden okumaya çalışınız.
4. Tahiyyat duasını ezberden okuma sürecinde başarılı olduğunuz veya eksik kaldığınız noktaları fark etmeye çalışınız.
5. Ezber sürecinde zorlandığınız kısımlarda öğretmeninizden yardım alınız.
6. Tahiyyat duasını ezberleme sürecinde zorlandığınız veya size kolay gelen durumları ifade ediniz.
7. Ezberinizi arkadaşlarınızla karşılaştırınız.
8. Tahiyyat duasını tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
9. Tahiyyat duasını ezberden okumaya yönelik kazandığınız beceriyi günlük yaşamda uygulayınız.

Tahiyyat
duasının
okunuşu

Değerlendirme

Tahiyyat duasını ezberlerken karşılaştığınız zorluklar nelerdir?

4.1.3. Salli-Barik Duaları ve Anlamları

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ * كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ *
 إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

(Müslim, "Salat", 65)

Anlamı: Allah'ım! Muhammed ve ailesine, tıpkı İbrahim'in ailesine rahmet eylediğin gibi rahmet et. Şüphesiz sen, övgüye en layık ve şanı en yüce olansın.

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ * كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ *
 إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

(Müslim, "Salat", 65)

Anlamı: Allah'ım! Muhammed ve ailesine, tıpkı İbrahim'in ailesine bereket ihsan ettiğin gibi bereket ihsan eyle! Şüphesiz sen, övgüye en layık ve şanı en yüce olansın.

Allah'ın (cc) hamt ve övgüye layık olduğu vurgulanır.

Yüce Allah'tan Hz. Peygamber'e ve onun ailesine rahmet ve bereket dileğinde bulunulur.

Namazların son oturduğunda, ikinci namazının sünneti ve yatsı namazının ilk sünnetinin ilk oturduğunda okunur.

Namazın sünnetlerinden olup Tahiyat duasından sonra okunur.

Cenaze namazında ikinci tekbirden sonra okunur.

Salli ve Barik duaları Hz. Peygamber'e ve onun ailesine salat ve selam getirme, bereket dileme anlamına gelen dualardır. Salli ve Barik duaları denilen salavatlarda önce Hz. Peygamber ardından onun ailesi için dua edilmektedir. "Âl" kelimesi sadece Hz. Peygamber'in ailesini ve akrabalarını değil onu takip eden ve onun yoluna uyan her mümini içine alır. Hz. Peygamber Tahiyat duasından sonra bu duaların okunmasını tavsiye etmiştir.²¹ Böylece hamt ile başlayan namaz, Allah Resulü'ne salavat getirerek ve dua ederek bitirilir²² (Görsel 4.2).

Grafik Bilgi 4.5: Salli ve Barik dualarının künyesi²⁰

Görsel 4.2: Namaz dışında Hz. Peygamber'in adı anıldığında onun öğrettiği uzun salavat duası yerine "sallallahu aleyhi vesellem", "aleyhissalâtü vesselâm", "Allâhümme salli alâ Muhammed" gibi kısa salavatlar da getirilebilir.

Hız. Peygamber; Allah'a (cc) hamt edip O'nu tespih eden kişiye on misli sevap verileceğini haber vermiş;²³ aynı zamanda kendisine de salavat getirilmesini istemiştir. Bu konuda "Bana bir kez salavat getirene Allah on kez salavat getirir (rahmet eyler)."²⁴ buyurmuştur. Allah Resulü'nün bu tavsiyesi "**Allah ve melekleri peygambere salat ediyorlar; ey iman edenler, siz de ona salat ve selam okuyun.**"²⁵ ayetindeki emrin yerine getirilmesine yöneliktir. Ahzab suresinin 56. ayeti nazil olduktan sonra sahabenin nasıl salavat getireceğini sorması üzerine Hız. Peygamber, Salli ve Barik dualarını öğretmiştir.²⁶

Salavat getirmek Hız. Peygamber'e sevginin bir ifadesi, ona ve tebliğ ettiği dine bağlılığın göstergesi ve manevi arınma vesilesidir.²⁷ Allah Resulü nerede ve nasıl salavat getirilmesi gerektiğini müminlere öğretirken onlara örnek olmuştur. Hız. Peygamber mescide girerken ve mescitten çıkarken salavat getirerek "Rabbim günahlarımı bağışla, bana rahmet kapılarını aç."²⁸ diye dua etmiştir. Bunun yanında Allah Resulü'nün adı anıldığında, ezan okunduğunda, cuma günleri, cenaze namazı kılarken, duaların başında Allah'a (cc) hamt ettikten sonra salavat getirilir.²⁹

Grafik Bilgi 4.6: Salli ve Barik duaları ile ilgili bazı kavramlar

Salavat	Hız. Peygamber'i övme ve ona dua etme.
Bereket	Bir şeyde ilahi hayrın devamlı olması. İlahi hayrın bulunduğu şeye mübarek denir.
Hamid	Övülen, övgüye layık bulunan.
Mecid	Asil, şerefli, cömert olan.

ETKİNLİK-5

40 dk.

Adı

Salli ve Barik Dualarını Yorumluyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmenleriniz rehberliğinde dört grup oluşturunuz ve her gruba birer sözcü belirleyiniz.
2. Salli ve Barik dualarının anlamını okuyarak duada geçen kavramları inceleyiniz.
3. Hamid, Mecid, salavat, bereket kavramlarını gruplar arasında paylaşınız.
4. Aşağıdaki yönergeleri kendi kavramınızla ilişkilendirerek Salli ve Barik dualarını hayatınız için anlamlı hâle getiriniz ve buna uygun bir anlam çağrışım haritası oluşturunuz. Grubunuza verilen kavramı esas alarak aşağıdaki adımları uygulayınız:
 - Duada geçen ilgili ifadeyi belirleyiniz.
 - Bu ifadenin ne anlama geldiğini kendi cümlelerinizle açıklayınız.
 - Ele aldığınız kavramın günlük hayatınızdaki tutum ve davranışlara nasıl yansıyabileceğini bir örnekle açıklayınız.
5. Oluşturduğunuz anlam çağrışım haritası ile ilgili çıkarımlarınızı grup sözcüsü aracılığı ile diğer gruplarla paylaşınız.
6. Edindiğiniz bilgilerden yararlanarak Salli ve Barik dualarının anlamını bağlamından koparmadan kendi cümlelerinizle yeniden ifade ediniz.

Değerlendirme

Salavatların Müslümanlar için önemi nedir?

ETKİNLİK-6

Adı

Salli ve Barik Dualarını Ezberliyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Salli ve Barik dualarının okunuşunu önce öğretmeninizden, ardından yandaki karekoddan dinleyiniz.
2. Salli ve Barik dualarını ezberlemek için disiplinli ve istikrarlı bir çalışma planı hazırlayınız.
3. Salli ve Barik dualarını kendiniz ezberden okumaya çalışınız.
4. Salli ve Barik dualarını ezberden okuma sürecinde başarılı olduğunuz veya eksik kaldığınız noktaları fark etmeye çalışınız.
5. Ezber sürecinde zorlandığınız kısımlarda öğretmeninizden yardım alınız.
6. Salli ve Barik dualarını ezberleme sürecinde zorlandığınız veya size kolay gelen durumları ifade ediniz.
7. Ezberinizi arkadaşlarınızla karşılaştırınız.
8. Salli ve Barik dualarını tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
9. Salli ve Barik dualarını ezberden okumaya yönelik kazandığınız beceriyi günlük yaşamda uygulayınız.

Salli ve Barik dualarının okunuşu

Değerlendirme

Salli ve Barik dualarını ezberledikten sonra kalıcı hâle getirmek için hangi yöntemler kullanılmalıdır?

4.1.4. Rabbena Duaları ve Anlamları

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

Anlamı: Rabbimiz! Bize bu dünyada da iyilik ver, öteki dünyada da iyilik ver, bizi cehennem azabından koru.
(Bakara suresi 201. ayet)

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

Anlamı: Rabbimiz! Hesap kurulacağı gün beni, anamı, babamı ve müminleri bağışla.
(İbrahim suresi 41. ayet)

Hiz. İbrahim'in Yüce Allah'a yakarışlarını içeren bu dualar Müslümanlar için birer dua örneğidir.

Namazların son otururunda Salli ve Barik dualarından sonra okunur.

Kulun sorumluluklarının farkında olması gerektiğini vurgular.

İnsanın Allah'tan (cc) doğru yolu, sabrı ve doğruluğu dilemesi gerektiğini anlatır.

Grafik Bilgi 4.7: Rabbena dualarının künyesi³⁰

Kur'an'da yer alan dualar, dünya ve ahiret dengesini sağlayarak kulun Rabbi ile olan bağına güçlendirir. Bu ayetler müminin nasıl dua etmesi gerektiğini öğretir. Her namazda okunan Rabbena duaları Hz. Peygamber'in de en çok okuduğu ve Müslümanlara da okumalarını tavsiye ettiği dualardır.³¹ Namazın sonunda okunan bu dualar ile müminler hem kendileri hem de tüm inananlar için ebedî kurtuluş diler (Görsel 4.3).

Görsel 4.3: Bir Müslüman her namazda Rabbena dualarını okuyarak Rabbinden iki dünya saadeti istemiş olur.

Rabbena Âtina duasında dünya ve ahiret dengesine dikkat çekilerek bu iki hayatın birbiri ile olan bağına atıfta bulunulmuştur. İnsanın dünyası ve ahireti için yararlı olan her şey hasenedir. Ayette geçen hasene kelimesi dünyada sağlık, geçim rahatlığı, iyi işlerde başarı, ilim, ibadet gibi her türlü faydalı şeyi kapsar. Ahirette ise mağfiret ve cennet nimetlerini ifade eder.³² Ahiret hayatı; büyük ölçüde dünyadaki inanç, ibadet ve amellere bağlı olarak şekillenecektir.³³ Yüce Allah **"Allah'ın sana verdiğiinden ahiret yurdu-nu kazanmaya bak ve dünyadan nasibini unutma..."**³⁴ buyurmuştur. Bu dengeye zarar verecek aşırı uç davranışları İslam yasaklamıştır. Dünya ve ahiret hayatındaki denge ikisine de aynı önemi vermek demek değildir. Denge, dünyaya da ahirete de hak ettiği ölçüde değer vermek demektir.³⁵

İnsanlardan bazıları **"... bize dünyada ver..."**³⁶ diye dua eder. Fakat sadece dünya nimetlerini isteyen kişi kalıcı yurt olan ahireti ihmal eder. Yüce Allah **"... Böyle bir kimsenin ahiretten hiç nasibi yoktur..."**³⁷ buyurmuştur. Fakat Allah'tan (cc) hem bu dünyayı hem öbür dünyanın iyiliklerini isteyenler O'nun rızasını kazanırlar.³⁸

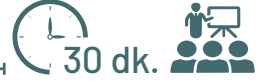
Rabbenağfirli duasında ise Hz. İbrahim sadece kendisi için değil annesi, babası ve tüm ümmeti için mağfiret dilemiştir. Bu durum, Kur'an'da müminlerin sadece kendi bağışlanmaları için değil diğer müminlerin bağışlanması için de dua etmelerinin teşvik edildiğini göstermektedir. İstiğfar duası olan Rabbenağfirli duası daima bağışlanma ihtiyacı olan insana Hz. İbrahim aracılığı ile nasıl dua etmesi gerektiğini öğretmiştir. Hz. Peygamber **"Allah, istiğfara devam eden kimsenin her sıkıntısı için bir çıkış yolu ve her kederi için bir ferahlık sağlar. Onu hiç beklemediği yerden rızıklandırır..."**³⁹ buyurmuştur.

Bu iki ayet, müminlerin namazlarında salavattan sonra okudukları dualardır. Bu duaların yanında farklı dua ayetleri okunabileceği gibi hadislerden dualar da okunabilir.⁴⁰

- Rab** Yaratan ve yarattıklarını başıboş bırakmayıp terbiye eden anlamındadır.
- Mağfîret** Yüce Allah'ın kulunun günahını örtüp kusurunu bağışlamasıdır.
- Hasene** Hoşa giden, ulaşılmak istenen nimet ve imkânlardır.
- Hesap** Mükellef insanların ahirette hesaba çekilmesidir.

Grafik Bilgi 4.8: Rabbena duaları ile ilgili bazı kavramlar⁴¹

ETKİNLİK-7

Adı Rabbena Dualarını Yorumluyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

- Öğretmen rehberliğinde dört grup oluşturunuz ve her gruba birer sözcü belirleyiniz.
- Rabbena dualarının anlamını okuyarak bu dualarda geçen kavramları inceleyiniz.
- Rab, mağfîret, hesap, hasene kavramlarını gruplar arasında paylaşınız.
- Aşağıdaki yönergeleri kendi kavramınızla ilişkilendirerek Rabbena dualarını hayatınız için anlamlı hâle getiriniz ve buna uygun bir anlam çağrışım haritası oluşturunuz. Grubunuza verilen kavramı esas alarak aşağıdaki adımları uygulayınız:
 - Rabbena dualarında geçen ilgili ifadeyi belirleyiniz.
 - Bu ifadenin ne anlama geldiğini kendi cümlelerinizle açıklayınız.
 - Ele aldığınız kavramın günlük hayatınızdaki tutum ve davranışlara nasıl yansiyabileceğini bir örnekle açıklayınız.
- Oluşturduğunuz anlam çağrışım haritası ile ilgili çıkarımlarınızı grup sözcüsü aracılığı ile diğer gruplarla paylaşınız.
- Edindiğiniz bilgilerden yararlanarak Rabbena dualarının anlamını bağlamından koparmadan kendi cümlelerinizle yeniden ifade ediniz.

Değerlendirme

Etkinlik sonunda "Grup Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

GRUP DEĞERLENDİRME FORMU

	Değerlendirme Ölçütleri	Geliştirilmeli	İyi	Mükemmel
1.	Grup üyeleri arasındaki uyum			
2.	Grup üyelerinin birbirlerini dinlemesi			
3.	Grup üyelerinin zamanı verimli kullanabilmesi			
4.	Grup üyelerinin çalışma sırasında birbirlerine saygılı davranması			
5.	Grup üyelerinin çalışma sırasında diğer gruplara saygılı davranması			

ETKİNLİK-8

Adı

Rabbena Dualarını Ezberliyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Rabbena dualarının okunuşunu önce öğretmeninizden, ardından yandaki karekoddan dinleyiniz.
2. Rabbena dualarını ezberlemek için disiplinli ve istikrarlı bir çalışma planı hazırlayınız.
3. Rabbena dualarını kendiniz ezberden okumaya çalışınız.
4. Rabbena dualarını ezberden okuma sürecinde başarılı olduğunuz veya eksik kaldığınız noktaları fark etmeye çalışınız.
5. Ezber sürecinde zorlandığınız kısımlarda öğretmeninizden yardım alınız.
6. Rabbena dualarını ezberlerken zorlandığınız veya size kolay gelen durumları ifade ediniz.
7. Rabbena dualarını ezberleme sürecinizde kullandığınız yöntemleri arkadaşlarınızla paylaşınız ve size uygun yeni yöntemler belirleyiniz.
8. Rabbena dualarını tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
9. Rabbena dualarını ezberden okumaya yönelik kazandığınız beceriyi günlük yaşamda uygulayınız.

Değerlendirme

Etkinlik sonunda "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı:

Sınıfı ve Numarası:

Bu form, Rabbena dualarını ezbere okuyabilme ile ilgili bilgi ve becerileriniz hakkında öz değerlendirme yapmanız için düzenlenmiştir. İlgili ifadeler size uygunsa "Evet", biraz uygunsa "Kısmen", uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz.

Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

Değerlendirme Ölçütleri		Dereceler		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Rabbena dualarını öğretmenimden veya geçerli ve güvenilir dijital kaynaklardan dinledim.			
2.	Ezber yaparken düzenli tekrar yaptım.			
3.	Rabbena dualarını ezberden doğru şekilde okuyabiliyorum.			
4.	Okurken doğru telaffuz etmeye dikkat ediyorum.			
5.	Rabbena dualarını ezbere okurken tecvit kurallarına dikkat ediyorum.			
6.	Rabbena dualarını toplum önünde ezbere okuyabiliyorum.			

4.1.5. Kunut Duaları ve Anlamları

اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْتَغِيْثُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنَسْتَهْدِيْكَ * وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَتُوْبُ اِلَيْكَ * وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ * وَنُثْنِيْ عَلَيْكَ الْخَيْرَ كُلَّهُ نَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ * وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ *

Anlamı: Allah'ım! Ancak senden yardım dileriz. Senden bağışlanmamızı ve bizi doğru yola ilemeni isteriz. Sana inanır ve sana tövbe ederiz. Sana güvenir ve seni överiz. Bütün hayırları senden bilir ve sana şükrederiz. Nankörlük etmeyiz. Sana karşı gelenlerle ilişkimizi keser ve onları terk ederiz.

اَللّٰهُمَّ اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّيْ وَنَسْجُدُ * وَ اِلَيْكَ نَسْعٰى وَنَحْفِدُ * نَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشٰى عَذَابَكَ * اِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَفَّارِ مُلْحِقٌ *

Anlamı: Allah'ım! Sadece sana ibadet ederiz. Yalnız senin için namaz kılar ve sana secde ederiz. Yalnız senin rızana ulaştıracak işlere koşar ve senin hizmetinde oluruz. Rahmetini umar, azabından korkarız. Şüphe yok ki senin azabın kâfirlere ulaşır.

Vitir namazının son rekâtında okunur.

Ebu Hanife'ye göre vitir namazında kunut okumak vaciptir.

Kunutta kişi hem kendisine hem diğer Müslümanlara dua eder.

Kunut duasını bilmeyenler vitir namazında Rabbena Âtinâ duasını okuyabilir.

Grafik Bilgi 4.9: Kunut dualarının künyesi⁴²

Hicret'in dördüncü yılı Âmiroğulları'nın reisi Ebu Berâ, İslam hakkında bilgi almak için Hz. Peygamber'den kendilerine dini anlatacak kişiler göndermesini istedi. Hz. Peygamber güvenlik konusunda tereddüt etse de bu teklifi kabul etti ve yetmiş kişilik bir grubu Necid Bölgesi'ne gönderdi. Heyet, Birimaune denilen yerde konakladı. Harâm bin Milhân ise Allah Resulü'nün mektubunu kabileye götürerek onları İslam'a davet etti. Fakat davet konuşmasını yaparken Ebu Berâ'nın yeğeni tarafından şehit edildi. Ardından Birimaune'de her şeyden habersiz bekleyen sahabilere saldıran müşrikler iki kişi hariç tamamını şehit etti.⁴³ Hz. Peygamber ihanet içeren bu saldırıya çok üzüldü ve bir ay boyunca sabah namazlarında kıyamda kunut dualarını okudu.⁴⁴

Hiz. Peygamber'in namaz esnasında kıyamda yaptığı bu münacat, kunut olarak isimlendirilir. İbadet, boyun eğme, itaat, saygı, huşu anlamlarına gelen kunut; Allah'ın (cc) yaratmış olduğu herhangi bir hayrı elde etmek veya düşman şerrinden, doğal afetlerden, salgın hastalıklardan kurtulmak için namazda dua ederek Allah'a (cc) sığınmaktır.⁴⁵ Bu dualar, kulun Allah (cc) ile olan bağını güçlendirir.

Kunut, namazda rükûnun öncesinde ya da sonrasında okunan duadır. Müslümanlara namazda dua etme kurallarına uymak şartıyla kunut esnasında ayetler ve hadislerde yer alan ihtiyaca uygun duaları okumaları tavsiye edilmiştir.⁴⁶ Kıtık, salgın hastalık, düşman saldırısı gibi felaket zamanlarında Kunut duaları okunduğu gibi normal zamanda da okunabilir.⁴⁷

Not Edelim

Hanefilere göre Kunut duası sadece vitir namazında okunur. Şafii ve Maliki'ye göre sabah namazının farzında rükûdan sonra ayakta Kunut duası okunabilir. (Karaman vd., İlmihal I, 305)

İstiane

Yardım isteme anlamındadır.

İstiğfar

Allah'tan (cc) bağışlanma dilemek demektir.

Tevekkül

Allah'a (cc) güvenip dayanma anlamındadır.

Hidayet

Dünya ve ahiret mutluluğunu sağlayacak yolu göstermedir.

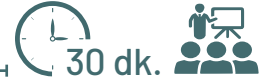
Rahmet

Allah'a (cc) nispet edildiğinde merhametin ürünü olan lütufta bulunmadır.

Şükür

Kulun Allah'ın (cc) verdiği nimetlere teşekkür etmesidir.

Grafik Bilgi 4.10: Kunut duaları ile ilgili kavramların bazıları

ETKİNLİK-9

Adı

Kunut Dualarını Yorumluyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmen rehberliğinde dört grup oluşturunuz ve her gruba birer sözcü belirleyiniz.
2. Kunut dualarının anlamını okuyarak duada geçen kavramları inceleyiniz.
3. Hidayet, istiğfar, tevekkül, istiane kavramlarını gruplar arasında paylaşınız.
4. Aşağıdaki yönergeleri kendi kavramınızla ilişkilendirerek Kunut dualarını hayatınız için anlamlı hâle getiriniz ve buna uygun bir anlam çağrışım haritası oluşturunuz. Grubunuza verilen kavramı esas alarak aşağıdaki adımları uygulayınız:
 - Dualarda geçen ilgili ifadeyi belirleyiniz.
 - Bu ifadenin ne anlama geldiğini kendi cümlelerinizle açıklayınız.
 - Ele aldığınız kavramın günlük hayatınızdaki tutum ve davranışlara nasıl yansiyebileceğini bir örnekle açıklayınız.
5. Oluşturduğunuz anlam çağrışım haritası ile ilgili çıkarımlarınızı grup sözcüsü aracılığı ile diğer gruplarla paylaşınız.
6. Edindiğiniz bilgilerden yararlanarak Kunut dualarının anlamını bağlamından koparmadan kendi cümlelerinizle yeniden ifade ediniz.

Değerlendirme

Etkinlik sonunda ulaştığınız bilgilerden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Kunut duaları, insanın zorluklar karşısında Allah'a (cc) yönelimini nasıl etkiler?

.....

2. Kunut dualarında yer alan mesajlar, bireyin günlük hayatta sergilediği tutum ve davranışları nasıl etkiler?

.....

ETKİNLİK-10

Adı

Kunut Dualarını Ezberliyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Kunut dualarının okunuşunu önce öğretmeninizden, ardından yandaki karekoddan dinleyiniz.
2. Kunut dualarını ezberlemek için disiplinli ve istikrarlı bir çalışma planı hazırlayınız.
3. Kunut dualarını ezberden okumaya çalışınız.
4. Kunut dualarını ezberden okuma sürecinde başarılı olduğunuz veya eksik kaldığınız noktaları fark etmeye çalışınız.
5. Ezber sürecinde zorlandığınız kısımlarda öğretmeninizden yardım alınız.
6. Kunut dualarını ezberlerken zorlandığınız veya size kolay gelen durumları ifade ediniz.
7. Ezberinizi arkadaşlarınızla karşılaştırınız.
8. Kunut dualarını tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
9. Kunut dualarını ezberden okumaya yönelik kazandığınız beceriyi günlük yaşamda uygulayınız.

Kunut
dualarının
okunuşu

Değerlendirme

Kunut dualarını ezberlerken anlamını bilmek neden önemlidir?

1. KONTROL NOKTASI

Çıkış Kartı

Namaz dualarıyla ilgili aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Namaz dualarıyla ilgili çıkarılabilecek üç mesaj nedir?	
Namaz dualarında dikkatinizi çeken iki husus nedir?	
Namaz dualarından öğrendiğiniz bir ilke yazınız.	

KONTROL LİSTESİ

Adı ve Soyadı:

Sınıfı ve Numarası:

Bu form, namaz dualarını (Sübhanek, Tahiyat, Salli-Barik, Rabbena ve Kunut) ezbere okuyabilme becerinizi kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu ölçütleri gerçekleştirebilme durumuna göre "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.

Sıra No	Değerlendirme Ölçütleri	Sübhanek		Tahiyat		Salli-Barik		Rabbena		Kunut	
		Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır
1.	Duayı okurken harflerin mahreçlerine dikkat ettim.										
2.	Duayı okurken kelimeleri doğru ve eksiksiz telaffuz ettim.										
3.	Duayı tecvit kurlarına riayet ederek yüzünden okudum.										
4.	Duayı durak yerlerine (vakıf) uygun şekilde okudum.										
5.	Ezber sürecini disiplinli ve istikrarlı sürdürdüm.										
6.	Öğretmenimin dönütlerini dikkate alarak hatalarımı düzelttim.										
7.	Duayı tecvit kurlarına göre ezberden okudum.										
8.	Duayı toplum önünde ezbere okudum.										

Öğretmenin Yorumu:

Güçlü yönleri:

Geliştirilmesi gereken yönleri:

Önerilen çalışma yöntemi:

4.2. FATİHA, FİL İLA NÂS SURELERİ VE ANLAMLARI

Namaz, Allah'ı (cc) anmanın en güzel şekli ve müminin Rabbiyle kurduğu özel bir bağıdır. Bu bağ, sadece fiziksel hareketlerden ibaret değildir. Aynı zamanda bilinçli bir yöneliş ve kalpten bir teslimiyettir. Günün belirli vakitlerinde yerine getirilmesi gereken namaz bütün ibadetlerin esasını teşkil eder. Namaz, Allah'ı (cc) unutturacak durumlara karşı koruyucu bir siper vazifesi görür. Ayrıca Allah'ın (cc) ihsan ettiği nimetlere karşı kulun bir şükürdür.

Namazın farzlarından olan kıraat, kıyamdayken namazın geçerli olacağı asgari miktarda ayeti okumaktır (Görsel 4.4). Hanefi mezhebine göre farz namazların ilk iki rekatında, vitir ve nafil namazların her rekâtında kısa üç ayet veya buna denk düşen bir uzun ayet okumak farzdır.⁴⁸ Fil ile Nâs sureleri kıraat esnasında okunan, Allah (cc) ile kul arasındaki bağ ve yönelişin sözlü ifadesi olan, Kur'an-ı Kerim'in kısa fakat anlam bakımından zengin sureleridir. Bu sureler; Allah'a (cc) iman etmeyi, O'na güvenmeyi, şükretmeyi, yalnızca O'na kulluk etmeyi ve toplumsal sorumluluk bilinciyle yaşamayı öğretir.

Mümin; Fil ile Nâs surelerini okuyarak inancını yeniler, değerlerini hatırlar ve hayatına yön verir. Bu sureler yalnızca ezberlenmesi gereken metinler değildir. Her biri insanın duygu, düşünce ve davranışını şekillendiren ilahi mesajlar taşır. Fatihâ'dan başlayarak Nâs suresi ile biten sureler; iman, tevekkül, şükür ve samimiyet bilincini canlı tutar.

Görsel 4.4: Namazın caiz olacağı miktarda Kur'an ezberi yapılması farziyân, Kur'an'ın tamamının ezberlenmesi ise farzıkifayedir. (Karaçam, Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri, 92)

1
Ezberleme-ye başlama-
dan önce sure
hakkında bilgi
edinmek	2
Surenin Türkçe
anlamını oku-
mak ve mesaj-
ları üzerinde
düşünmek	3
Sureleri Allah'ın
(cc) kelamı
olduğunu dü-
şünerek ezber-
lemek	4
Sure ezberini
sakin bir zihinle
ve sessiz bir
mekânda yap-
mak	5
Sureyi geçerli ve
güvenilir dijital
içeriklerden de
yararlanarak
dinlemek
6
Ezberlemeye
başlamadan
önce tecvit ku-
rallarına dikkat
ederek birkaç
defa yüzünden
okumak	7
Ezberlenecek
sure üzerinde
sınıfta koro ça-
lışması yapmak	8
Sureyi "parça-
dan bütüne"
yöntemiyle ayet
ayet ezberle-
mek	9
Sureyi ezber-
ledikten sonra
tekrar ederek
pekiştirmek	10
Ezberlenen su-
releri namaz-
larda ve çeşitli
dinî merasim-
lerde okumak

Grafik Bilgi 4.11: Sure ezberinde dikkate alınması gereken ilke ve yöntemler⁴⁹

Fil ile Nâs surelerini doğru telaffuz etmek kadar anlamını kavramak da önemlidir. Çünkü Kur'an okumak onun rehberliğinde bir hayat inşa etmektir. Bir mümin, sureleri tilavet ederken onların anlam dünyalarını keşfetmelidir. Her bir sure, namazda tekrar tekrar okunduğu için müminin günlük eğitim programı gibidir. Namaz insanı kötülükten alıkoyan bir ibadet, namaz sureleri ise bu eğitimin temel taşıdır. Bu yolculukta amaç yalnızca doğru okumak değil okuduğunu anlamak ve onu hayatına taşımaktır.

4.2.1. Fatiha Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ
وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

Mekki suredir.

Yedi ayetten oluşur.

Mushafta birinci,
nüzul sıralamasında
beşinci suredir.

Kur'an-ı Kerim'in ilk sure-
si olduğu için başlangıç
anlamına gelen Fatiha
adını almıştır.

Grafik Bilgi 4.12: Fatiha
suresinin künyesi⁵⁰

ETKİNLİK-11

Adı *Fatiha Suresini Anlıyorum*

Ön Hazırlık *Derse gelmeden önce Fatiha suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde beş gruba ayrılınız.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.
3. Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Fatiha suresinin mealini okuyunuz.
4. Fatiha suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.
5. Allah'a (cc) iman eden bir kişinin imanının söz, eylem ve davranışlarına nasıl yansıtacağını dikkate alarak tartışınız.
6. Fatiha suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.
7. Fatiha suresinin mealinden ulaştığınız mesajları günlük hayattan örnek ve durumlarla ilişkilendiriniz.
8. Tablonun sol sütununa Fâtiha suresinde Allah'ın (cc) özelliklerini bildiren ifadeleri; sağ sütununa ise bu özelliklerden hareketle kulun yerine getirmesi gereken sorumlulukları yazınız.

Fatiha suresinde Allah'ın (cc) özellikleri	Kulun sorumlulukları
Rab / Âlemlerin Rabbidir.	
Rahman ve Rahim'dir.	
Din gününün sahibidir.	
Yardım istenecek tek ilah Yüce Allah'tır.	
Doğru yola ileten Allah'tır (cc).	

9. Grup olarak Fatiha suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, konu/olayları ve sizin için önemini not ediniz.
10. Fatiha suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.
11. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.

Değerlendirme

Aşağıdaki cümlede verilen boşlukları doldurunuz.

"Fatiha suresinin son ayetinden

..... çıkarımında bulundum.

Bir Hadis

Fatihâ "bir şeyi açan" ya da "bir şeyin başlan-gı-cı" anlamına gelmektedir (Görsel 4.5). Ku'ân-ı Ke-rim'in ilk suresi olduğu için bu sureye Ku'ân'ın başlangıcı manasında "Fatihatü'l-kitab" tamlamasının kısaltılmış şekli olarak "Fatihâ" adı ve-rilmiştir. Fatihâ suresinin yirmiden fazla adı var-dır. Fatihâ suresi diğ er surelerin ve Ku'ân'ın özü olduğundan "Ümmü'l-Ku'ân", "Ümmü'l-kitab" ve "el-Esas"; çeşitli vesilelerle tekrarlanan yedi ayetten oluşan bir sure olduğu için "Seb'u'l-me-sani"; namazda okunması vacip olduğu için "Su-retü's-salat" gibi adlarla da anılır.⁵¹ Ku'ân'ın ilk suresi olan Fatihâ **"Hamt, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur."**⁵² ayetiyle başlar. Hamt, iyilik ve üstünlükle niteleme, övme anlamına gelmek-tedir. Ayet ve hadislerde genellikle Yüce Allah'a yönelik şükür, sena, tazim ve her türlü övgüyü ifade etmektedir. Hz. Peygamber "Allah'ın ver-diği nimet karşısında kulun 'Elhamdülillah' diye-rek hamt etmesi o nimetten daha değerlidir."⁵³ buyurarak hamt etmenin önemini vurgulamıştır. Başka hadislerde de Fatihâ'nın Ku'ân'daki en kapsamlı sure olduğu, geçmişte hiçbir peygam-bere benzerinin verilmediği, Bakara suresinin son ayetleriyle birlikte "iki nur" diye anıldığı bel-tilmiştir.⁵⁴ Ayrıca Müslümanların önemli işlerinde Allah'a (cc) hamt ile başlaması önerilir. Nitekim Hz. Peygamber bu hususta şöyle buyurmuş-tur: "Allah'a hamt ile başlanılmayan her önemli iş noksandır/bereketsizdir."⁵⁵

Başta hamdin her türlüşünün Allah'a (cc) ait olduğu ifade edildikten sonra O'nun âlemlerin Rabbi olduğu vurgulanmıştır. Âlem, Allah'ın (cc) yarattığı maddi ve manevi, görülen ve görülemeyen her şeyi ifade eder. Âlemlerin Rabbi ifadesi Allah'ın (cc) en ufak zerresinden en büyüğüne kadar bütün âlemleri yaratıp ihtiyaçlarını karşılamasını, onları terbiye ve idare etmesini ifade eder. Allah'ın (cc) güzel isimlerinden biri olan "Rab" ismi, O'nun bu özelliğini yansıtır.⁵⁸

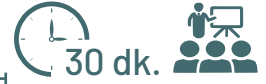
Başka hiçbir varlık için kullanılmayan, Allah'a (cc) mahsus olan rahman "bütün yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütf, ihsan, rahmet bahşeden" demektir. Rahman, rahmetiyle muamele ederken bu sıfatın tecellisi yağmur gibi her şeyin üzerine yağar, güneş gibi her şeyi ısıtır ve aydınlatır. "Çok merhametli, rahmeti bol" anlamına gelen Rahîm sıfatı ile kullar da nitelelenebilir.⁵⁹

Din günü ile insanların ahirette hesap verecekleri gün kastedilmektedir. İnsanlar o gün dünya hayatında işlediklerinin karşılığını göreceklerdir. Burada Allah'a (cc) hesap verme anlayışı, korkutan ve cezalandıran bir Allah'a (cc) iman etmek şeklinde algılanmamalıdır. Çünkü hesap sonucunda ceza görmek söz konusu olduğu gibi büyük mükâfatlara kavuşmak da söz konusudur.⁶⁰

“Sadece sana kulluk eder ve sadece senden yardım dileriz.” ayetine kadar Allah'ın (cc) yüceliği anlatılmaktadır. O'nun yüceliği, yarattığı ve akıl verdiği insana birtakım sorumluluk yüklemektedir. İnsana yüklenen sorumluluk, insanın sadece Allah'a (cc) kulluk etmesi ve sadece O'ndan yardım dilemesidir. İbadet; yüce bir sevgiyle Allah'a yönelmeyi, O'nun emir ve yasaklarına tam bir teslimiyet göstererek buyruklarını her şeyin üstünde tutup O'na itaat etmeyi ifade eder.⁶¹

Allah'ın (cc) yüceliği karşısında kendi acizliğini kavrayan müminler, Fatiha suresinin son ayetleriyle kulluğu ikrar edip sadece O'ndan yardım istediklerini beyan ettikten sonra Allah'ın (cc) kendilerini doğru yola ulaştırması için yalvarırlar. Ayette geçen hiçbir eğrilik ve sapma bulunmayan doğru yol İslam'dır. Fatiha'da **“Bize doğru yolu göster.”**⁶² derken Allah'tan (cc) hem bize doğru yolu göstermesi hem bizi o yola ulaştırması hem de bu yoldan ayırmaması istenilmektedir.⁶³

“Kendilerine lütuf ve ikramda bulunduğun kimselerin yolunu; gazaba uğramışların ve sapmışların yolunu değil.” ayetinde tarihe bir atıf yapılarak yolun doğrusu ve eğrisi hakkında bir başka ölçüt verilmektedir. Doğru yolu arayan bir mümin; dönüp tarihe bakmalı, gerçek mutluluğu bulanlarla Allah'ın (cc) gazabına uğrayanların yol ve yöntemlerini incelemelidir. Peygamberlerin izlerinden giden fert ve ümmetler örnek alınmalı, Allah Teala'ya meydan okuyanlar ise ibret olarak görülmelidir.⁶⁴

ETKİNLİK-12

Adı

Fatiha Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Fatiha suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Fatiha suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Fatiha suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
6. Fatiha suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.
7. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
8. Fatiha suresini ezberlemeye çalışınız.
9. Fatiha suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.

Fatiha
suresinin
okunuşu

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek ilgili kelimelerin altındaki boşluklara yazınız.

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ	الْحَمْدُ لِلَّهِ	الرَّحْمَنِ	وَلَا الضَّالِّينَ

4.2.2. Fil Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ﴿١﴾ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ﴿٢﴾ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا
أَبَابِيلَ ﴿٣﴾ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ ﴿٥﴾

Mekki suredir.

Beş ayetten oluşur.

Mushaftaki sıralamada yüz beşinci, iniş sırasına göre on dokuzuncu suredir.

Kâbe'yi yıkmak isteyen Ebrehe'nin fillerle buraya saldırmasını konu edildiği için bu adı almıştır.

Grafik Bilgi 4.13: Fil suresinin künyesi

ETKİNLİK-13

30 dk.

Adı	Fil Suresini Anlıyorum
Ön Hazırlık	Derse gelmeden önce Fil suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

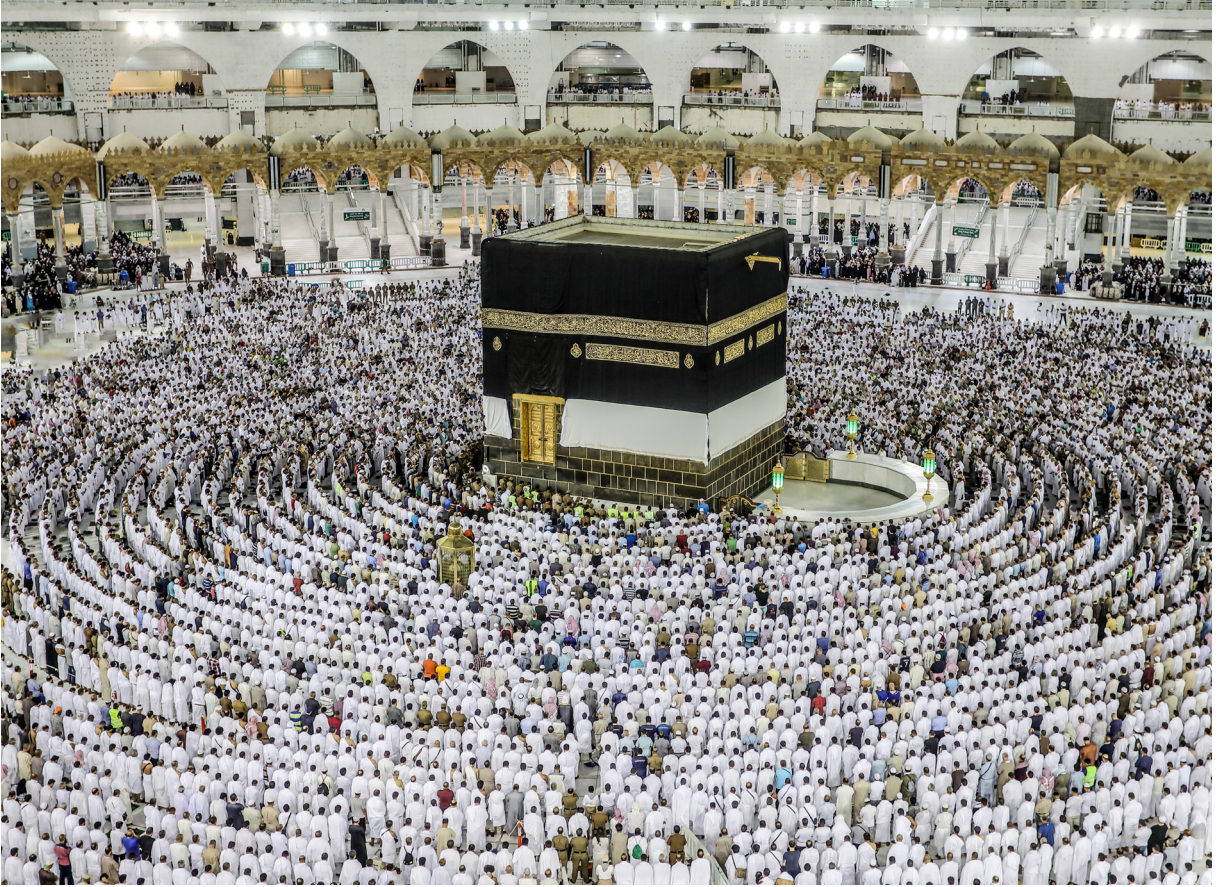
1. Öğretmeninizin rehberliğinde beş gruba ayrılınız.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.
3. Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Fil suresinin mealini okuyunuz.
4. Fil suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.
5. Fil suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.
6. Fil suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örnek ve durumlarla ilişkilendiriniz.
7. Fil suresinden çıkarımda bulunarak Müslümanların zor durumlarda Allah'a (cc) güven duyması ile ilgili kısa bir yazı yazarak grubunuzla paylaşınız.
8. Grup olarak Fil suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, konu/olayları ve sizin için önemini not ediniz.
9. Fil suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.
10. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.

Değerlendirme

Fil suresi ile ilgili verilen çıkış kartını doldurunuz.

Fil suresinden öğrendiğiniz üç önemli bilgiyi yazınız.	1. 2. 3.
Fil suresinde sizi düşündüren iki ifadeyi yazınız.	1. 2.
Fil suresinden kendi hayatınız için aldığınız en önemli mesajı yazınız.	1.

Fil suresi, Kâbe'yi yıkmak isteyen Yemen valisi Ebrehe'nin fillerle Mekke'ye hücumunu ve sonuçta ordusuyla yok olmalarını konu edinmiştir. Kaynaklarda anlatıldığına göre o zaman Habeşistan yönetiminde bulunan Yemen'in valisi Ebrehe, her yıl Mekke'deki Kâbe'yi ziyaret eden Arap hacılarını San'a'ya çekmek için burada büyük bir katedral yaptırmıştır. Mabedi ziyaret etmeleri için San'a'ya çağırdığı halk, bu yeni mabedi ziyaret etmeyince Kâbe'yi yıkmaya karar vermiştir. 570 yılında içinde mamut türünde filin de bulunduğu büyük bir ordu ile Mekke üzerine yürümüştür.⁶⁵

Görsel 4.6: Abdullah bin Amr anlatıyor: "Resulullah'ı Kâbe'yi tavaf ederken gördüm. O şöyle diyordu: 'Ey Kâbe! Sen ne güzelsin ve kokun da ne güzel! Sen ne yücesin ve saygınlığın da ne yüce!..'" (İbni Mace, Fiten, 2)

Ebrehe; Hz. Peygamber'in dedesi Abdülmuttalib'e ait iki yüz devenin de bulunduğu Mekkelilere ait çok sayıda deveyi ele geçirince Abdülmuttalib, Ebrehe'ye gelerek develerinin iadesini istemiştir. Ebrehe'nin kendisine Kâbe ile ilgili bir sorusu üzerine Kâbe'yi Allah'ın (cc) koruyacağını söylemiştir (Görsel 4.6). Ertesi gün Ebrehe, ordusuna Kâbe yönünde hareket emri verdiğinde en öndeki fil yerinden kımıldamadığı gibi bir anda ortaya çıkan sürü sürü kuşlar, askerlerin üzerlerine taşlaşmış çamur yağdırarak orduyu he- lak etmiştir. Allah (cc), Kur'an'da yer alan Fil kıssasıyla Mekke müşriklerine kendilerini karşı koyamayacakları bir ordunun saldırısından koruduğunu ve onları öldürülmekten ve esir düşmekten kurtardığını hatırlatmaktadır. Ayrıca Hz. Peygamber'e karşı çıkmamaları konusunda onları uyarmakta ve bu tutumlarını sürdürdükleri takdirde akıbetlerinin Ebrehe ordusu gibi olacağına dair mesaj verilmektedir.⁶⁶

Adı

Fil Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Fil suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Fil suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Fil suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
6. Fil suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.
7. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
8. Fil suresini ezberlemeye çalışınız.
9. Fil suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek kelimelerin altındaki boşluklara yazınız.

طَيْرًا أَبَابِيلَ	كَعَصَفٍ مَّاكُولٍ	فِي تَضَلِيلٍ	تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ

4.2.3. Kureyş Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا يَلَافُ قُرَيْشٌ ۝١ إِيْلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۝٢ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝٣
الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۝٤

Mekki suredir.

Dört ayetten oluşur.

Mushaftaki sıralamada yüz altıncı, iniş sırasına göre yirmi dokuzuncu suredir.

Sure adını birinci ayette geçen Kureyş kelimesinden almıştır.

30 dk.

ETKİNLİK-15

Adı	Kureyş Suresini Anlıyorum
Ön Hazırlık	Derse gelmeden önce Kureyş suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde eşit sayıda kişiden oluşan gruplara ayrılınız.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.
3. Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Kureyş suresinin mealini okuyunuz.
4. Kureyş suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.
5. Şükür ile nimet arasındaki bağı ve size yapılan iyilikler karşısında sergilemeniz gereken tutumu tartışınız.
6. Kureyş suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.
7. Kureyş suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örnek ve durumlarla ilişkilendiriniz.
8. Kureyş suresinden çıkarımda bulunarak hayatınızda sahip olduğunuz nimetleri sınıflandırdığınız bir şema hazırlayarak grubunuzla paylaşınız.
9. Grup olarak Kureyş suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, konu/olayları ve sizin için önemini not ediniz.
10. Kureyş suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.
11. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.

Değerlendirme

Kureyş suresi ile ilgili verilen öğrenme günlüğünü doldurunuz.

Hangi bilgileri edindim?

Öğrendiklerim beni nasıl ve neden etkiledi?

Öğrendiklerimi hayatıma nasıl aktaracağım?

Kureyş suresi, ana teması itibarıyla kendisinden hemen önceki Fil suresinin devamı gibidir. Fil suresinde Kureyşlilerin Ebrehe ve ordusunun saldırısından nasıl korundukları anlatılırken Kureyş suresinde kendilerine verilen nimetler ve güven duygusu dile getirilmektedir. Ebrehe ve ordusunun helak edilmesinin Kureyş'e kazandırdığı emniyet, huzur ve itibar hatırlatılarak Kureyşliler Allah'a (cc) kulluğa davet edilmektedir⁶⁸ (Harita 4.1).

Kureyş; Hz. Peygamber'in mensup olduğu, İslam'ın tebliğine ilk muhatap olan ve Kur'an'da adı geçen büyük Arap kabilesidir. Hz. Peygamber'in büyük dedesi Haşim bin Abdi Menaf ve diğer bazı Kureyş liderlerinin ticaret güvenliğini geliştirmek maksadıyla çevredeki

Harita 4.1: Mekke Hz. İbrahim zamanından beri Allah (cc) tarafından insanlık için harem bölge olarak duyurulmuştur. Bu durum Mekke halkının dış saldırılardan korunmasında önemli bir etken olmuştur.

kabile ve devlet liderleriyle yaptıkları "ilâf" adı verilen anlaşmalar meşhurdur.⁶⁹ Surenin ilk ayetinde geçen "ilâf" kelimesi, Kureyşlilere sağlanan bu ticari güven ortamını ifade eder. Kureyş kabilesi, Kâbe'nin gözetimini ve bakımını üstlendiği için diğer Arap kabileleri onlara büyük saygı gösterirlerdi. Özellikle Fil ordusunun Kâbe'yi yıkma girişiminin başarısızlıkla sonuçlanması Kureyşlilerin diğer kabileler nezdindeki saygınlığını iyice artmıştır. Emirler ve krallar onlara saygı gösterir, başkaları çöllerde saldırılara uğrarken Kureyşliler güven içinde serbestçe seyahatlerde bulunarak büyük kazançlar elde ederlerdi.⁷⁰ Kureyş suresinin bütün insanlara yönelik mesajı da bu bağlamda insanoğlunun kendisine ihsan edilen nimetlere layık olmak için çalışması ve yalnızca Allah'a (cc) kulluk etmesi gerektiğidir. İnsan; kendisine verilen nimete nankörlük etmemeli, her nimeti verenin Allah (cc) olduğunu ve O'ndan başka ibadete layık varlık bulunmadığını unutmamalıdır.

ETKİNLİK-16

30 dk.

Adı

Kureyş Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Kureyş suresini önce öğretmeninizden, ardından karekodan dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreç ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Kureyş suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Kureyş suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
6. Kureyş suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.
7. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
8. Kureyş suresini ezberlemeye çalışınız.
9. Kureyş suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.

Kureyş suresinin okunuşu

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek kelimelerin altındaki boşluklara yazınız.

مِنْ خَوْفٍ	وَالصَّيْفِ	مِنْ جُوعٍ	فَلْيَعْبُدُوا

4.2.4. Maun Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْإِيمَانِ ﴿١﴾ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ﴿٢﴾ وَلَا يُحِصُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ﴿٣﴾
فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾ الَّذِينَ هُمْ يُرَآؤُنَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

Mekki suredir.

Yedi ayetten oluşur.

İniş sırasına göre on yedinci, Mushaftaki sıraya göre yüz yedinci suredir.

Sure adını son ayetinde geçen ve yardımlaşma anlamına gelen maun kelimesinden almıştır.

Grafik Bilgi 4.15: Maun suresinin künyesi

ETKİNLİK-17

Adı

Maun Suresini Anlıyorum

Ön Hazırlık

Derse gelmeden önce Maun suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde eşit sayıda kişiden oluşan gruplara ayrılınız.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.
3. Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Maun suresinin mealini okuyunuz.
4. Maun suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.
5. İyiliksever bir kimsenin bu güzel davranışı sergilerken gösterişten uzak durması gerektiğinin önemini tartışınız.
6. Maun suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.
7. Maun suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örneklerle ilişkilendiriniz.
8. Maun suresinden çıkarabileceğiniz mesajları içeren bilgi kartları hazırlayarak grubunuzla paylaşınız.
9. Grup olarak Maun suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, belirlediğiniz konu ve olayları, ayrıca surenin sizin için önemini not ediniz.
10. Maun suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.
11. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.

Değerlendirme

Maun suresinin konuları ile ilgili zihin haritası hazırlayınız.

Surede biri Allah'ın (cc) nimetlerini ve hesap gününü inkâr eden nankör, diğeri amellerini gösteriş ve **riya** için yapan iki tip insan tasvir edilir. Bu kişiler toplumda zayıf gördükleri kişileri hor görerek küçümserler. Bu kişilerin haklarını yemekten çekinmezler. İhtiyaç sahibi kişilere yardım edilmesini teşvik etmezler. Kendileri yardım etmedikleri gibi başkalarının yardım etmelerine de engel olmaya çalışırlar (Görsel 4.7). Yoksul kimselere yardım etmemelerinin, insanların ihtiyaçlarının karşılanmasına engel olmalarının sebebi cimri olmalarıdır. Onlar için en önemli değer mal ve servettir. Bunun üstünde bir değer tanımazlar.⁷¹ Maun suresinde bir taraftan bu tür davranışları sergileyenler kınanırken diğer taraftan müminler, yetim ve yoksullar gibi himaye muhtaç kimselere yardım etmeye teşvik edilir. Ayrıca ihtiyaç sahiplerine yardım konusunda başkalarını da teşvik etmenin hatta bunun için hayır kurumları oluşturarak sosyal yardımı daha verimli ve sürekli hâle getirmenin gereği vurgulanır.⁷²

Bir Hadis

“... Suyun ateşi söndürdüğü gibi sadaka da hataları söndürür. (ortadan kaldırır)...” (Tirmizi, “Cum’a”, 79)

Surenin en önemli mesajı; Allah’a (cc) gönülden ibadet etmekle toplumsal hayatta yardımlaşma, şefkat ve merhametin birbirinden ayrılamayacağıdır. Maun suresinde inkârcıların, samimiyetsiz ve ikiyüzlü insanların olumsuz bazı ahlaki özellikleri ve sosyal alandaki yanlış tutum ve davranışları tanıtılarak önemli mesajlar verilir.⁷³ Çünkü toplumda ihtiyaç sahibi kişileri küçümseyerek hakaret edenler, bu kişilerin haklarını çiğnemiş ve onları incitici söz ve davranışlarla zorbalığa maruz bırakmış olur. İslam; insan onurunu zedeleyen her türlü küçümseme, dışlama, zorbalığa karşı sevgi, merhamet ve adalet temelli bir tutum geliştirmeyi öğütler. İslam’ın insanlığa yönelik en büyük hedeflerinden biri ise insanlar arasında sevgi, dayanışma ve paylaşmayı güçlendirerek sıkıntıların ve mutlulukların birlikte paylaşıldığı bir insanlık bilinci oluşturmaktır. **“Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki onlar namazlarını ciddiye almazlar.”**⁷⁴ ayetinde ise yalnızken namaz kılmadıkları hâlde başkalarıyla birlikteyken namaz kılan münafıklar kastedilmiştir. Allah’a (cc) inandığını söylediği hâlde Allah’ın (cc) emir ve yasaklarına uymayan, ahirete inandığını söylediği hâlde hayatında bunun izine rastlanmayan herkes bu surenin muhatabıdır. Bazı âlimlere göre ise ayette namazlarını ciddiye almayan kişilere dikkat çekilmekte ve ibadetlerin samimi bir niyetle yapılması gerektiği anlatılmaktadır.

Görsel 4.7: Maun suresinde ihtiyaç sahiplerine yardım konusunda başkalarını teşvik etmenin; bunun için yardım faaliyetlerini destekleyerek sosyal yardımı daha verimli ve sürekli hâle getirmenin önemi vurgulanır.

30 dk.

ETKİNLİK-18

Adı

Maun Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Maun suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Maun suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Maun suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
6. Maun suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.
7. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
8. Okuyuşunuzu daha da güzelleştirmek için karekoddaki genel ağ adresinden Maun suresini dinlemeyi sürdürünüz.
9. Maun suresini ezberlemeye çalışınız.
10. Maun suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
11. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.

Maun
suresinin
okunuşu

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek kelimelerin altındaki boşluklara yazınız.

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ	عَنْ صَلَاتِهِمْ	وَيَمْنَعُونَ	يُرَاؤُنَ

4.2.5. Kevser Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿٢﴾ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

Mekki suredir.

Üç ayetten oluşur.

Mushaftaki sıraya göre yüz sekizinci, iniş sırasına göre on beşinci suredir.

Sure, adını ilk ayetinde geçen ve çokluk anlamına gelen kevser kelimesinden almıştır.

Grafik Bilgi 4.16: Kevser suresinin künyesi⁷⁵

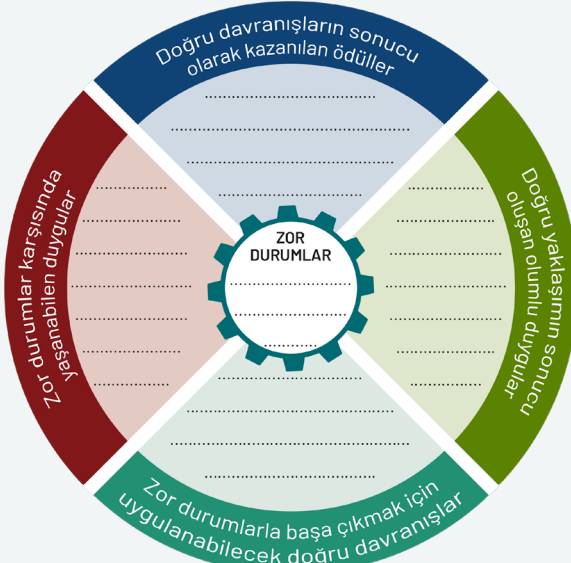
Adı Kevser Suresini Anlıyorum

Ön Hazırlık Derse gelmeden önce Kevser suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde eşit sayıda kişiden oluşan gruplara ayrılınız.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.
3. Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Kevser suresinin mealini okuyunuz.
4. Kevser suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.
5. "Bana yeten, beni barındıran, beni yediren ve içiren, bana iyilik edip (iyiliğini) artıran, bana nimet verip (nimetini) bollaştıran Allah'a hamdolsun..." (Ebu Davud, "Edeb", 97-98) hadisinden hareketle şükür ile nimet arasındaki ilişkiyi tartışınız.
6. Kevser suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.
7. Kevser suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örneklerle ilişkilendiriniz.
8. Kevser suresinde geçen Hz. Peygamber'in yaşadığı durumdan hareketle zor durum-mükâfat-hissedilen duygular ilişkisini değerlendiren bir duygu ve durum çarkı hazırlayınız.

9. Grup olarak Kevser suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, konu/olayları ve sizin için önemini not ediniz.
10. Kevser suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.
11. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.

Değerlendirme

Kevser suresinin ikinci ayetinde "O hâlde Rabb'in için namaz kıl ve kurban kes." buyrulurak şu düşünce amaçlanmaktadır:

Adını çokluk anlamına gelen kevser kelimesinden alan sure, Kur'an-ı Kerim'in en kısa suresidir. Surede Hz. Peygamber'e dünya ve ahirette verilen nimetlerden bahsedilmekte, kendisine Allah'a (cc) kulluk etmesi ve kurban kesmesi emredilmektedir. Ayrıca ona düşmanlık edenler kınanmaktadır. Kevser suresi; müşriklerin baskılarının ve saldırılarının arttığı, Müslümanların ise zayıf durumda oldukları Mekke Dönemi'nde Hz. Peygamber'i ve ona inananları manen desteklemek üzere indirilen surelerdendir.⁷⁶ Kasım ve Abdullah isimli erkek çocuklarının küçük yaşta vefat etmeleri üzerine kendisine "nesli kesik" diyen müşriklerin sözlerinden dolayı üzülmüş olan Hz. Peygamber'e bitip tükenmez nimetler verildiği müjdelenerek üzüntüsü giderilmiş ve Hz. Peygamber'in şa'nının yüceliği bildirilmiştir.⁷⁷

Asıl soyu kesik olanın Hz. Peygamber'e dil uzatanlar olduğunu belirten surenin son ayeti, Kur'an'ın gelecekte haber veren ifadelerinden biridir. Hz. Peygamber'e dil uzatanlar yok olup gitmiş, onları hiç kimse hayırla anmaz olmuştur. Hâlbuki Hz. Peygamber'in soyu kızı Hz. Fatıma vasıtasıyla devam etmiş, tebliğ ettiği din kısa zamanda geniş bir coğrafyaya yayılmış, kendisine ve bu dine inanan Müslümanlar hızla çoğalmıştır. Yine Hz. Peygamber'in adı dünyanın her yerinde ve daima okunan ezanlar ve kılınan namazlar sayesinde devamlı olarak hayırla anılmaktadır.⁷⁸

30 dk.

ETKİNLİK-20

Adı

Kevser Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Kevser suresini önce öğretmeninizden ardından karekoddan dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Kevser suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Kevser suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
6. Kevser suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.
7. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
8. Kevser suresini ezberlemeye çalışınız.
9. Kevser suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.

Kevser
suresinin
okunuşu

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek altındaki boşluklara yazınız.

إِنَّ شَانِئَكَ	هُوَ الْآبِتْرُ	وَأَنْحَرُ	إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ

4.2.6. Kâfirun Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ
مَا عَبَدْتُمْ ﴿٤﴾ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾

Mekki suredir.

Altı ayetten oluşur.

Mushaftaki
sıralamada yüz
dokuzuncu, iniş
sırasına göre on
sekizinci suredir.

Sure adını ilk
ayetinde geçen ve
inkârcılar anlamına
gelen kâfirun
kelimesinden
almıştır.

Grafik Bilgi 4.17: Kâfirun
suresinin künyesi⁷⁹

ETKİNLİK-21

Adı

Kâfirun Suresini Anlıyorum

Ön Hazırlık

Derse gelmeden önce Kâfirun suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde eşit sayıda kişiden oluşan gruplara ayrılıңыз.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.
3. Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Kâfirun suresinin mealini okuyunuz.
4. Kâfirun suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.
5. Kâfirun suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.
6. Kâfirun suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örnek ve durumlarla ilişkilendiriniz.
7. Kâfirun suresinden çıkardığınız mesajlardan hareketle bu surenin inancı ifade etme biçimini yansıtan bir afiş hazırlayarak grubunuzla paylaşınız.
8. Grup olarak Kâfirun suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, belirlediğiniz konu ve olayları, ayrıca surenin sizin için önemini not ediniz.
9. Kâfirun suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.
10. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.

Değerlendirme

Kâfirun suresinde verilmek istenen mesajı kendi cümlelerinizle ifade ediniz.

.....

.....

.....

Surede Hz. Peygamber'in inkârcılarla şirkte birleşmeyeceği kesin bir üslupla ifade edilmekte ve inancın şirkten uzak tutulması istenmektedir. Mekke müşrikleri, İslam'ın yayılmaması için Müslümanlara baskı ve işkence uygularken başarılı olamadıklarını gördüklerinden bir taraftan da Hz. Peygamber'le uzlaşma yollarını aramışlardır. İbni Abbas'tan nakledilen bir rivayete göre müşrikler Hz. Peygamber'e şu teklifte bulunmuşlardır: "Biz sana o kadar mal veriz ki Mekke'de herkesten zengin olursun. Eğer bir kadın istersen seninle onu evlendiririz. İstersen seni önder olarak kabul ederiz. Yalnız tanrılarımızı kötülemekten vazgeç. Eğer bu teklifi kabul etmezsen başka bir teklifimiz var. Bu, senin için de bizim için de hayırlı olur." Hz. Peygamber onlara "O nedir?" diye sordu. Onlar "Sen bir sene tanrılarımız olan Lat ve Uzza'ya ibadet et, biz de bir sene sadece senin tanrına ibadet edelim." dediler. Hz. Peygamber, bu teklifler üzerine "Bekleyin bakalım, Rabbim ne emredecek?" demiştir. Hz. Peygamber ve müşrikler arasında geçen bu olay üzerine Kâfirun suresi indirilmiştir.⁸⁰

Sıra Sizde

Kâfirun suresinin verdiği mesajı düşünerek günlük hayatta doğru olduğunu düşündüğünüz bir değerden vazgeçmeniz istenirse nasıl davranırsınız?

Tevhit ilkesinin sembolü olarak inen bu surede Mekkeli müşriklerin şahsında bütün putperestlere ilan edilmek üzere iman ile şirkin ayrı şeyler olduğu, bu iki inanç sistemi arasında bir benzerlik bulunmadığı ve iki inanç arasında bir uzlaşmaya gidilmesinin mümkün olmadığı kesin olarak ifade edilmiştir.⁸¹ Kâfirun suresi, Müslümanların inançla ilgili konumlarını belirlemektedir. Gayrimüslimlerle dinî değerler hususunda herhangi bir pazarlık ve uzlaşma yapılamayacağını, hak dinin tek olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

ETKİNLİK-22

30 dk.

Adı

Kâfirun Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Kâfirun suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Kâfirun suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Kâfirun suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
6. Kâfirun suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.
7. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
8. Kâfirun suresini ezberlemeye çalışınız.
9. Kâfirun suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.

Kâfirun suresinin okunuşu

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek altındaki boşluklara yazınız.

وَلَا آتَا	عَابِدُونَ	وَلَا أَنْتُمْ	عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ

4.2.7. Nasr Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ
 رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

Medeni suredir.

Üç ayetten oluşur.

Mushafta yüz
onuncu, nüzul sıra-
lamasında yüz on
dördüncü suredir.

Adını ilk ayetinde
geçen yardım
anlamına gelen
nasr kelimesinden
alır.

Grafik Bilgi 4.18: Nasr
suresinin künyesi⁸²

ETKİNLİK-23

30 dk.

Adı	Nasr Suresini Anlıyorum
Ön Hazırlık	Derse gelmeden önce Nasr suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde beş gruba ayrılınız.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.
3. Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Nasr suresinin mealini okuyunuz.
4. Nasr suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz ve bu konuları sınıflandırınız.
5. Kendi hayatlarınızda elde ettiğiniz başarıları Nasr suresinde anlatılan fetih, yardım ve istiğfar ilişkisi üzerinden değerlendirerek arkadaşlarınız ile paylaşınız.
6. Nasr suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.
7. Nasr suresinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örnek durumlarla ilişkilendirerek duvar yazısı türünde "Zafer Geldiğinde Secdeyi Unutma" başlıklı metni grubunuzla paylaşınız.
8. Nasr suresi ile ilgili duvar yazısı metninizi diğer gruplarla paylaşınız.
9. Grup sözcüsünü etkin şekilde dinleyiniz.

Değerlendirme

Nasr suresinin mesajlarından hareketle insanın sahip olduğu yetenekleri, gösterdiği gayreti ve elde ettiği başarıları nasıl değerlendirmesi gerektiğine ilişkin çıkarımlarınızı kendi cümlelerinizle ifade ediniz.

.....

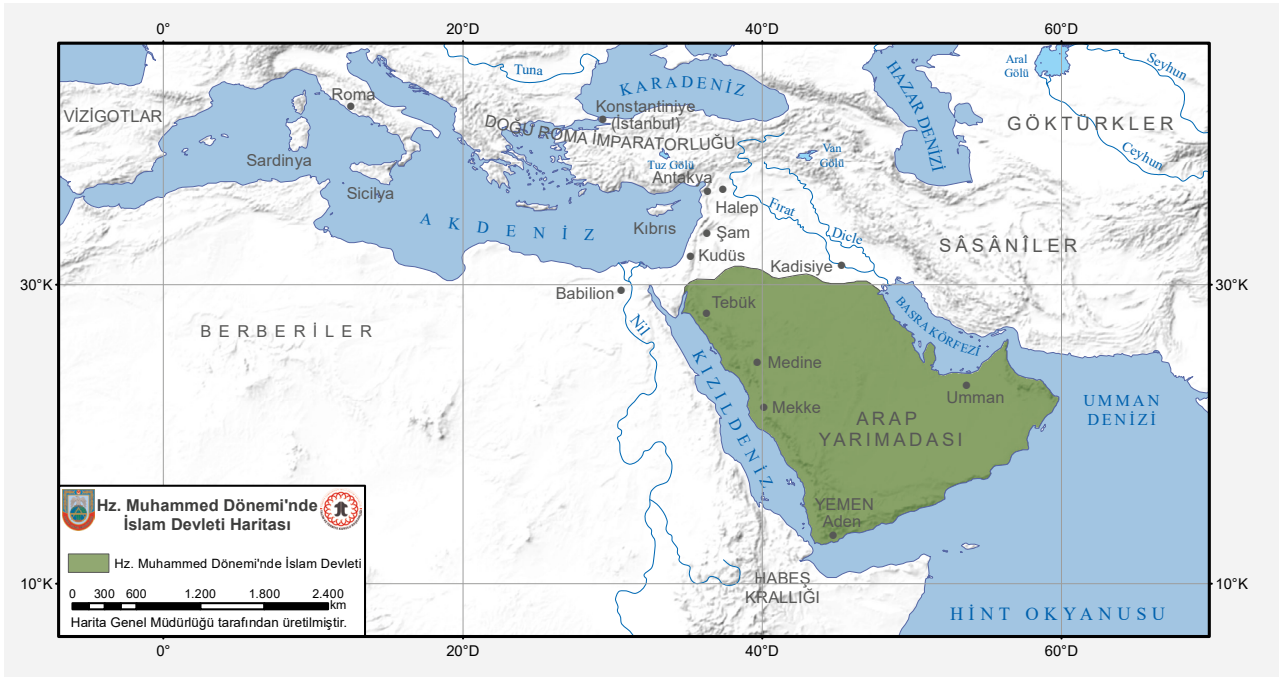
.....

.....

Nasr suresi, adını ilk ayette geçen "yardım, zafer" anlamına gelen nasr kelimesinden alır. "İzâ câe..." ve "Fetih" adlarıyla da bilinir.⁸³ Kur'an-ı Kerim'in tek parça hâlinde indirilen son suresidir.⁸⁴ Üç ayetten oluşan Nasr suresinde kazandıkları zaferler ve İslam'ın yayılıp güçlenmesi gibi nimetler karşısında Müslümanlara Allah'a (cc) "hamt ile tespih edip şükretmeleri gerektiği..." hatırlatılır.

İslam'ın ilk yıllarında Müslümanlar Mekke'de zor şartlar altındaydı. Sayıları az, maddi imkânları ise oldukça sınırlıydı. Hz. Peygamber, insanları Allah'a (cc) inanmaya davet ediyor fakat birçok kişi bu çağrıyı kabul etmiyordu. Bazıları Müslümanlara baskı uyguluyor ve onları çeşitli şekillerde engellemeye çalışıyordu. Buna rağmen Müslümanlar sabırla inançlarını korumaya devam ediyordu.⁸⁵

Hicret'ten sonra Medine'de Müslümanlar güç kazanmaya başladı ve İslam toplumu giderek büyüdü. Bu süreçte İslam'ın yayılışı hızlandı ve birçok kişi İslam'ı kabul etti. Bu gelişmeler, İslam'ın kısa sürede geniş kitlelere ulaşmasına katkıda bulunmuştur (Harita 4.2). Nasr suresi, başarı ve zafer karşısında müminlerin nasıl bir tutum sergilemeleri gerektiğini de öğretir. İnsanlar çoğu zaman başarı elde ettiklerinde bunu kendi güç ve çabalarının bir sonucu olarak görebilir ve gurura kapılabilirler.⁸⁶

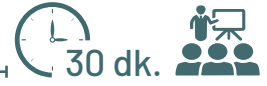

Allah Resulü'nün Nasr suresinde de bildirildiği gibi namaz sırasında ve günlük hayatında Allah'ı (cc) tespih ettiği, O'na hamdettiği ve bolca istiğfar ettiği rivayet edilmektedir.⁸⁷

Nasr suresi, elde edilen başarıların Allah'ın (cc) yardımıyla gerçekleştiğini hatırlatır. Bu nedenle müminlerin Allah'a (cc) hamdetmeleri ve O'ndan başışlanma dilemeleri gerektiği vurgulanır. İnsanlar başarı karşısında şükretmenin ve tevazu sahibi olmanın önemini öğrenir. Nasr suresi kısa olmasına rağmen Allah'ın (cc) yardımı, şükür, istiğfar gibi önemli mesajlar içeren bir suresidir.⁸⁸ Bazı sahabiler, bu surenin Hz. Peygamber'in görevini tamamladığına ve vefatının yaklaştığına işaret ettiğini düşünmüştür. Bu nedenle sureye "Tevdi (Veda) suresi" de denilmiştir.⁸⁹

Harita 4.2: Mekke'nin fet-hinden sonra İslam'ın yayılışı hızlanmış, Arap Yarımadası geneline yayılarak birçok kişi Müslüman olmuştur.

ETKİNLİK-24

30 dk.

Adı

Nasr Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Nasr suresini önce öğretmeninizden, ardından karekodan dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Nasr suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Nasr suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
6. Nasr suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.
7. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
8. Nasr suresini ezberlemeye çalışınız.
9. Nasr suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.

Nasr
suresinin
okunuşu

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek altındaki boşluklara yazınız.

جَاءَ	إِنَّهُ	دِينَ اللَّهِ	النَّاسَ

4.2.8. Tebbet Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿١﴾ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ﴿٢﴾ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿٣﴾
وَأَمْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ﴿٤﴾ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ﴿٥﴾

Medeni suredir.

Beş ayetten oluşur.

Mushaftaki sıralamada yüz on birinci, nüzul sıralamasında altıncı suredir.

Adını "Elleri kuru-sun/Yazıklar olsun!" anlamına gelen ilk kelimesi "Tebbet"-ten alır.

Grafik Bilgi 4.19: Tebbet suresinin künyesi⁹⁰

30 dk.

ETKİNLİK-25

Adı

Tebbet Suresini Anlıyorum

Ön Hazırlık

Derse gelmeden önce Tebbet suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde beş gruba ayrılınız.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.
3. Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Tebbet suresinin mealini okuyunuz.
4. Tebbet suresini inceleyerek ayette geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.
5. Tebbet suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyniz.
6. Tebbet suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örneklerle ilişkilendiriniz.
7. Tebbet suresinin mesajlarının kendi hayatınızdaki yerini düşününüz ve grubunuzla paylaşınız.
8. Tebbet suresinde Ebu Leheb'in olumsuz davranış özellikleri ile bu davranışlardan kaçınmaya yönelik çözümleri içeren tabloyu doldurunuz.

Ebu Leheb'in Olumsuz Davranışı	Davranışın Özelliği	Bu Davranıştan Kaçınma Yolu

9. Grup olarak Tebbet suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, konu ve olayları, ayrıca sizin için önemini not ediniz.
10. Tebbet suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.
11. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.

Değerlendirme

Tebbet suresi ile ilgili çıkarımlarınıza dair kısa bir metin yazınız.

.....

.....

.....

Tebbet suresi, Müslümanların azınlıkta olduğu ve Mekke'de baskıların arttığı bir dönemde indirilmiştir. Sure adını ilk ayette geçen "tebbet (Elleri kurusun.)" kelimesinden alır. Bu ifade, Ebu Leheb'in hakikate karşı gösterdiği düşmanlığın sonunda başarısız olacağını ve yaptıklarının kendisine zarar olarak döneceğini anlatır.⁹¹ Yüce Allah, Hz. Peygamber'e **"En yakın akrabana uyar."**⁹² emrini verince Hz. Peygamber Safa Tepesi'ne çıkar ve Kureyş kabilesine seslenir. İnsanlar toplanınca onlara "Size şu dağın arkasından bir düşman geldiğini söylesem bana inanır mısınız?" diye sorar. Onlar da "Şimdiye kadar senden hiç yalan duymadık." derler. Bunun üzerine Hz. Peygamber kendisinin Allah (cc) tarafından gönderilmiş bir

uyarıcı olduğunu ve insanları büyük bir azap konusunda uyardığını bildirir. Topluluğun içinde bulunan amcası Ebu Leheb ise bu çağrıya öfkelenir ve "Yazıklar olsun sana! Bizi bunun için mi çağırdın?" diyerek tepki gösterir. İşte bu olaydan sonra Tebbet suresi indirilir.⁹³

Surede Hz. Peygamber'e düşmanlık eden Ebu Leheb'in ve eşinin kötü akıbeti haber verilir. Ebu Leheb'in malı ve kazandıkları kendine hiçbir fayda sağlamamıştır. Bu durum, insanın servetinin ve gücünün onu kurtarmaya yetmeyeceğini açıkça gösterir. Surede ayrıca Ebu Leheb'in eşinin de yaptığı kötülükler sebebiyle cezalandırılacağı belirtilir. Rivayetlere göre o, zarar vermek amacıyla dikenler toplayıp Hz. Peygamber'in geçtiği yollara bırakmıştır. Tebbet suresi, kötülükte ısrar edenlerin sonunda kaybedeceğini; malın, makamın ve desteğin insanı kurtarmaya yetmeyeceğini öğretir. İyilikten ve doğruluktan uzaklaşan kişi, eninde sonunda kendi yaptıklarının sonucuyla karşılaşır. Surede Ebu Leheb ve eşinin iman etmeyecekleri ve ateşe girecekleri açıkça bildirilmiştir. Nitekim bu uyarıya rağmen onların iman etmedikleri bilinmektedir. Bu durumun nübüvvetin açık delillerinden biri olduğu ifade edilir.⁹⁴

Bu sure insana akrabalık bağı, serveti veya toplumdaki konumunun onu Allah (cc) katında üstün yapmayacağını öğretir. Gerçek değer, iman ve doğru davranıştır. Kur'an-ı Kerim burada şu mesajı açıkça ortaya koyar: Hakikate karşı kibirle duran kim olursa olsun, sonunda kaybeder.⁹⁵ Bu sure aynı zamanda sabrın ve kararlılığın önemini gösterir. Hz. Peygamber'e en yakın akrabası bile karşı çıkmış fakat o, görevinden vazgeçmemiştir.⁹⁶

ETKİNLİK-26

30 dk.

Adı

Tebbet Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Tebbet suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Tebbet suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Tebbet suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
6. Tebbet suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.
7. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
8. Tebbet suresini ezberlemeye çalışınız.
9. Tebbet suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.

Tebbet
suresinin
okunuşu

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek altındaki boşluklara yazınız.

حَمَلَةٌ	نَارًا ذَاتَ	مَا أَغْنَى	وَتَبَّ	يَدَا أَبِي

4.2.9. İhlas Suresi ve Anlam

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٤﴾

Mekki suredir.

Dört ayetten oluşur.

Mushaftaki sıralamada yüz on ikinci, nüzul sırasına göre yirmi ikinci suredir.

İslam dininin temel ilkesi olan tevhit inancını özlü bir şekilde anlattığı için "İhlas" adını almıştır.

Grafik Bilgi 4.20: İhlas suresinin künyesi⁹⁷

ETKİNLİK-27

Adı İhlas Suresini Anlıyorum

Ön Hazırlık Derse gelmeden önce İhlas suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde beş gruba ayrılınız.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.
3. Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan ihlas suresinin mealini okuyunuz.
4. İhlas suresini inceleyerek ayette geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.
5. İhlas suresinde geçen iman esaslarından hareketle söz, inanç ve davranışlarında tutarlı olmanın sonuçlarına dair örnekler veriniz.
6. İhlas suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.
7. İhlas suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örneklerle ilişkilendiriniz.
8. İhlas suresinin mesajlarının kendi hayatınızdaki yerini düşününüz ve grubunuzla paylaşınız.
9. İhlas suresinde geçen kavramlarla ilgili aşağıda verilen tabloyu doldurunuz.

Kavram	Tanım	Özellik	Örnek cümle/Açıklama
Tevhit			
Ehad			
Samed			

10. Grup olarak İhlas suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, konu ve olayları, ayrıca sizin için İhlas suresinin önemini not ediniz.
11. İhlas suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.
12. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.

Değerlendirme

İhlas kavramının bireyin ibadet ve ahlak dünyasına etkisini yazınız.

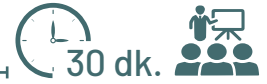
.....

.....

Bir Hadis

“Varlığım elinde olan Allah’a yemin ederim ki bu sure Kur’an’ın üçte birine denktir.” (Buhari, “Tevhid”, 1)

İhlas suresi, İslam’ın temel inancı olan tevhidi yani Allah’ın (cc) birliğini açık ve özlü bir şekilde anlatır. Surenin inşiyle ilgili rivayetlere göre Mekkeli müşrikler, Hz. Peygamber’e Allah’ın (cc) nasıl bir varlık olduğunu sormuşlardır. Bunun üzerine İhlas suresi indirilmiştir. Tevhit; Allah’ı (cc) zatında, sıfatlarında ve fiillerinde bir ve tek kabul etmek demektir.⁹⁸ Surede geçen ehad ifadesi Allah’ın (cc) tek ve eşsiz olduğunu bildirir. Allah’ın (cc) birliği sayı anlamında bir olmak değildir. O’nun benzeri, ortağı ve dengi yoktur. Bu nedenle Allah (cc) hem birdir hem de tektir.⁹⁹ Surede yer alan samed kavramı ise bütün varlıkların ihtiyaçlarını karşılamak için kendisine yöneldiği fakat kendisi hiçbir şeye muhtaç olmayan varlık anlamına gelir.¹⁰⁰ Kur’an-ı Kerim’in temel konuları tevhit, ahiret ve nübüvvet olmak üzere üç başlıkta ele alınır. İhlas suresi, Allah’ın (cc) birliğini ve eşsizliğini kısa ve açık bir şekilde anlatan bir suredir ve tevhitle ilgilidir. Bu yönüyle İslam inancının özünü ortaya koyar ve müminlere doğru inancın temelini öğretir.¹⁰¹

ETKİNLİK-28

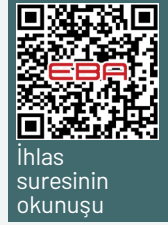
30 dk.

Adı

İhlas Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge**Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.**

1. İhlas suresini önce öğretmeninizden, ardından karekodan dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde İhlas suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. İhlas suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
6. İhlas suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.
7. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
8. İhlas suresini ezberlemeye çalışınız.
9. İhlas suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.

İhlas suresinin okunuşu

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek altındaki boşluklara yazınız.

يُودُ	الصَّمَدُ	هُوَ اللَّهُ

4.2.10. Felak Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ
 فِي الْعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

Medeni suredir.

Beş ayetten oluşur.

Mushafta yüz on üçüncü, nüzul sıralamasında yirminci suredir.

Adını ilk ayette geçen ve "sabah vakti" anlamına gelen "felak" kelimesinden alır.

Grafik Bilgi 4.21: Felak suresinin künyesi¹⁰²

ETKİNLİK-29

Adı	Felak Suresini Anlıyorum
Ön Hazırlık	Derse gelmeden önce Felak suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde beş gruba ayrılınız.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.
3. Güvenilir kaynaklardan Felak suresinin mealini okuyunuz.
4. Felak suresini inceleyerek ayette geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.
5. Felak suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.
6. Felak suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajlardan hareketle kötülüklerden Allah'a (cc) sığınmanın yollarını tanıtan bilgilendirici bir broşür oluşturunuz.
7. Felak suresinin mesajlarının kendi hayatınızdaki yerini düşününüz ve grubunuzla paylaşınız.
8. Grup olarak Felak suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, belirlediğiniz konu ve olayları, ayrıca suresinin sizin için önemini not ediniz.
9. Felak suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.
10. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.

Değerlendirme

Felak suresinin verdiği mesajların mümini kötülöklere karşı daha dikkatli ve bilinçli hâle getirmesiyle ilgili ne düşünüyorsunuz?

.....

.....

.....

Not Edelim

Felak ve Nâs surelerinin ikisine birden "sığındıran, koruyan" anlamında "muavvizeteyn" denir. (Aydar, "Muavvizeteyn", 30/334)

Medine Dönemi'nde indirilen Felak suresi adını ilk ayette geçen felak kelimesinden alır. Felak; sabah, tan yerinin ağarması anlamına gelir.¹⁰³ Felak kelimesi aynı zamanda "yarıp çıkmak" veya "bir şeyi çatlatıp içinden çıkmak" anlamını taşır. Bu yüzden bu kelime kâinatın yokluktan varlığa çıkması ve yaratılışın başlaması anlamına da gelmektedir.¹⁰⁴ Felak suresi, insanın Allah'a (cc) sığınma ihtiyacını hatırlatan bir suredir.

Surede insanın hayatında karşılaşılabileceği maddi ve manevi şer unsurlarına dikkat çekilir. İnsanı dışarıdan etkileyebilecek zararların yanı sıra iç dünyasını bozan olumsuzluklara da işaret edilir. Karanlık, korku, kötülük, kıskançlık, kötü niyet ve insanı tedirgin eden her türlü durum bu çerçevede değerlendirilebilir. Bu yönüyle sure, insanın sadece fiziksel tehlikelerden değil; korku, endişe, haset ve kötü etkilerden de Allah'a (cc) sığınması gerektiğini vurgular¹⁰⁵ (Görsel 4.8).

Görsel 4.8: Hz. Aişe'den nakledilen rivayete göre Peygamberimiz yatmadan önce Felak ve Nâs surelerini okuyarak dua ederdi. (bk. Buhari, "Fezailü'l-Kur'an", 15)

Felak suresi, insana her zaman güçlü ve güvende olmadığını hatırlatır. İnsan, kimi zaman başkalarının kendisine zarar verme isteğiyle kimi zaman da hayatın belirsizlikleriyle karşı karşıya kalabilir. Müslümanlara paniğe kapılmak yerine Allah'a (cc) yönelmeyi, O'na güvenmeyi ve korunmayı O'ndan dilemeyi öğretir.¹⁰⁶

Bu sure, kötülüğün varlığını kabul eder fakat insanı korkuya sürüklemeyi. Aksine ona güven duygusu kazandırır. Çünkü surenin ana fikri; kötülükler ne kadar çeşitli olursa olsun, Allah'ın (cc) korumasının hepsinden üstün olduğudur. Bu sebeple Felak suresi, müminin hem inancını güçlendiren hem de ona manevi huzur veren bir sığınma duası niteliği taşır.¹⁰⁷ Kur'an-ı Kerim'deki başka ayetlerde de şeytanın ve kötülüklerin şerrinden Allah'a (cc) sığınmamız emredilmiştir. İnsan, Felak suresini okuyarak görünür ve görünmez tehlikelere karşı yalnız olmadığını fark eder. Bu yönüyle sure, mümine korkularını büyütme yerine Allah'a (cc) yönelerek huzur bulmayı öğretir. Aynı zamanda kötülükler karşısında tedbirli olmanın ve kalbi Allah'a (cc) bağlı tutmanın önemini hatırlatır.¹⁰⁸

ETKİNLİK-30

Adı

Felak Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Felak suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Felak suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Felak suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
6. Felak suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.
7. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
8. Felak suresini ezberlemeye çalışınız.
9. Felak suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.

Felak
suresinin
okunuşu

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek altındaki boşluklara yazınız.

مَا	حَاسِدٍ	شَرِّ النَّفَّاثَاتِ	فِي الْعُقَدِ

4.2.11. Nâs Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَهِ النَّاسِ ﴿٣﴾ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾
الَّذِي يُوسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ﴿٥﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

Medeni suredir.

Altı ayetten oluşur.

Mushafta yüz on dördüncü, nüzul sıralamasında yirmi birinci suredir.

Adını beş ayetinin sonunda yer alan "nâs" (insanlar) kelimesinden alır.

Adı

Nâs Suresini Anlıyorum

Ön Hazırlık

Derse gelmeden önce Nâs suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde beş gruba ayrılınız.
2. Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.
3. Güvenilir kaynaklardan Nâs suresinin mealini okuyunuz.
4. Nâs suresini inceleyerek ayetlerde geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.
5. Nâs suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.
6. Nâs suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örnek ve durumlarla ilişkilendirerek suredeki örnek vesvese ve çözümüne dair kısa bir senaryo hazırlayınız.
7. Nâs suresinin mesajlarının kendi hayatınızdaki yerini düşününüz ve grubunuzla paylaşınız.
8. Grup olarak Nâs suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, konu ve olayları, ayrıca sizin için bu surenin önemini not ediniz.
9. Nâs suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.
10. Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.

Değerlendirme

Nâs suresine göre insanı yanlış davranışlara yönelten vesveselere karşı hangi yollarla korunabiliriz? Günlük hayattan bir örnek vererek açıklayınız.

.....

.....

.....

Medine’de indirilen Nâs suresi, adını ilk ayetinde geçen ve insanlar anlamına gelen nâs kelimesinden alır.¹¹⁰ Allah Teala, insanları yaratmış ve onlara hem maddi hem de manevi birçok nimet vermiştir. İnsanların hem bedenlerini hem de ruhlarını besleyip yetiştirdiği için Kur’an-ı Kerim’de kendisini “Rab” ismiyle tanıtmıştır. “Melik” kelimesinin anlamı ise insanları yöneten, onlara emirler veren ve yasaklar koyan yöneticidir. Bu kelime daha çok akıllı varlıkları yöneten kişiler için kullanılır.¹¹¹

Bütün insanları yöneten, onlara kanun koyan ve hükmeden gerçek hükümdar ve sahip yalnızca Yüce Allah’tır. Surede geçen “ilah” kelimesi de sadece kendisine ibadet edilmeye layık olan Allah (cc) anlamına gelir.¹¹² Allah (cc) bütün varlıkların Rabbidir (Görsel 4.9).¹¹³

Görsel 4.9: Kâf suresinin 16 ve 17. ayetlerinde Allah (cc) “İnsanı biz yarattık ve elbette içinden geçenleri biliriz, sağında solunda oturmuş iki alıcı (yaptıklarını) alıp kaydederken biz ona şah damarından daha yakınız.” buyurmuştur.

Nâs suresinde geçen **vesvese** kelimesi insanı kötü ve ahlaka uygun olmayan davranışlara yöneltten bir iç etki olarak hissedilir. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde şeytanın insanlara vesvese verdiği bildirilmiştir.¹¹⁴ Kötülüğü temsil eden şeytan insan üzerindeki etkisini daha çok psikolojik yollarla gerçekleştirir. Vesvesenin bir diğer kaynağı ise insanın kendi nefsi olabilir.¹¹⁵ Nâs suresi, kalbe gelen her düşüncenin doğru olmayabileceği konusunda insanı bilinçli olmaya çağırır.

Bu surede cinlerin ve insanların şerrinden Allah'a (cc) sığınmamız istenir. Aynı zamanda içimizden gelen bazı düşünce, duygu ve isteklere karşı dikkatli olmamız gerektiğini de hatırlatır. İnsan bu düşünceleri akıl, vicdan ve dinî değerler ile değerlendirerek doğru olanı seçmelidir. Surede şeytanın vesveselerine uyarak kötü işler yapan insanlardan bahsedilmektedir. Bunlar doğru değerleri kaybetmiş, nefsinin isteklerine kapılmış olanlardır. Bu kişiler çoğu zaman doğru ve iyi görünerek insanlara yaklaşır. Fakat sonunda insanları kötü ve zararlı davranışlara yönlendirebilirler.¹¹⁶ Dolayısıyla mümin hem görünmeyen varlıklardan hem de kötü niyetli insanlardan gelebilecek etkiler karşısında dikkatli olmalıdır.

Vesvese

İnsanın içine doğan şüphe, kuruntu, kötü düşünce ve olumsuz telkin anlamına gelir. Bu kelime; fısıldama, kuşku verme, kişiyi yanlış yönlendiren sözler söyleme gibi anlamlar da taşır. (Çağrıcı, "Vesvese", 43/70-72)

ETKİNLİK-32

30 dk.

Adı

Nâs Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Nâs suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Nâs suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Nâs suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
6. Nâs suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.
7. Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.
8. Nâs suresini ezberlemeye çalışınız.
9. Nâs suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.

Nâs suresinin okunuşu

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek altındaki boşluklara yazınız.

أَعُوذُ	الْخَنَاسِ	وَالنَّاسِ	فِي صُدُورِ

2. KONTROL NOKTASI

1. Aşağıda verilen 1-5. ifadelerin başına ilgili olduğu surenin harfini yazarak tanımlarla sureleri eşleştiriniz.

	1. Samed: Hiçbir şeye muhtaç olmamak	a) Fatiha
	2. Ebter: Soyu kesik, sonu olmayan	b) Kevser
	3. Sıratımüstakim: Dosdoğru yol	c) İhlas
	4. Rihle: Kış ve yaz yolculuğu (ticaret)	ç) Fil
	5. Siccil: Pişmiş çamurdan taş	d) Kureyş
		e) Felak

2. Aşağıda verilen 1-6. ifadelerdeki bilgiler doğru ise "D", yanlış ise "Y" kutucuğunu işaretleyiniz.

İfadeler	D	Y
1. Fil suresi Medine Dönemi'nde inmiştir.		
2. Kureyş, Hz. Peygamber'in mensup olduğu kabilenin adıdır.		
3. Felak ve Nâs sureleri Mushaf'ın en başında yer alan ilk iki suredir.		
4. Kur'an-ı Kerim'in ilk suresi olduğu için başlangıç anlamına gelen Fatiha adını almıştır.		
5. Felak suresi adını ilk ayette geçen ve insanlar anlamına gelen kelimedenden almıştır.		
6. Tebbet suresinde dünya malı ve makamının kişiyi kurtarmayacağı vurgulanır.		

PERFORMANS GÖREVİ

Amaç	Fatiha ve Fil ile Nâs surelerini anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme
Görev	İçerik çerçevesindeki dua ve surelerde geçen önemli kelime/kavramlardan oluşan bir sözlük hazırlayıp sunma
Ürün	Sunum
Ön Hazırlık	Derse gelmeden önce geçerli ve güvenilir basılı/dijital kaynaklardan Fatiha ve Fil ile Nâs surelerinin mealleri bularak inceleyiniz.

Yönerge

Bu performans görevini aşağıdaki uygulama adımları doğrultusunda hazırlayınız.

1. Bir çalışma planı oluşturunuz.
2. Çalışmanızda faydalandığınız kaynakların isimlerine yer veriniz.
3. Konuyu ele alırken sınırları iyi belirleyiniz ve konu dışına çıkmayınız.
4. Çalışmanızı destekleyecek yazılı materyal kullanınız.
5. Konuyu ele alırken araştırma süreci, kavramları belirleme, çıkarım yapma ve sunma aşamalarını takip ediniz.
6. Fatiha ve Fil ile Nâs suresinde geçen kavramları belirleyerek hazırladığınız sözlüğü arkadaşlarınıza sununuz.

Değerlendirme

1. Öz değerlendirme formunu doldurarak çalışmanızla ilgili kendinizi değerlendiriniz.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form, Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme ile ilgili becerileriniz hakkında öz değerlendirme yapmanız için düzenlenmiştir. İlgili ifadeler size uygunsa "Evet", biraz uygunsa "Kısmen", uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz.

Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

Değerlendirme Ölçütleri		Dereceler		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Hazırladığım çalışma planına uygun hareket ettim.			
2.	Araştırma sürecinde en az iki farklı güvenilir kaynaktan araştırma yapıp veri topladım.			
3.	Konuyla ilgili kavramları doğru bir şekilde belirledim.			
4.	İncelediğim bilgilerden çıkarım yaptım.			
5.	Kendi cümlelerimle sözlük hazırlayıp sunum yaptım.			
6.	Fatiha ve Fil ile Nâs surelerini anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabildim.			

2. Hazırladığınız performans görevi yandaki karekodla verilen dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilecektir.

Dereceli puanlama anahtarı

1-7. soruları verilen tablolara göre cevaplayınız.

1. Aşağıda verilen 1-5. ifadelerin başına ilgili olduğu sureye ait harfi yazarak tanımlarla kavramları eşleştiriniz.

☐	1. الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ	a) Felak Suresi
☐	2. وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ	b) Nâs Suresi
☐	3. فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا	c) Nasr Suresi
☐	4. مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ	ç) Kureyş Suresi
☐	5. الَّذِي يُوسُّوسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ	d) Tebbet Suresi
☐		e) Kâfirun Suresi

2. Aşağıda çeşitli surelerle ilgili bilgiler verilmiştir.

1. Surenin son dört ayetinde ibadetlerini gösteriş için yapanlar, iyiliğe engel olanlar ve her türlü iyilikten uzak durdukları için ihtiyaç sahiplerine ufak tefek yardımları bile esirgeyenler kınanır. Bazı âlimlere göre ise ayette namazlarını ciddiye almayan, eğlence kabilinden namaz kılan kimselere dikkat çekilmektedir.
2. Bu vesveseyi veren varlığın "hannas" kelimesiyle tasvir edilmesi müminin manevi düşmanının kendisine açıktan cephe almadığını, gizli saklı yollardan ona tuzak kurmaya çalıştığını gösterir.
3. Dördüncü ayette İslam dini tarafından yasaklanmış üfürükçülük, büyücülük gibi uygulamalar kastedilmektedir. Ayette büyücülere başvurulmaması, büyü ve sihirden uzak durulması gerektiği bildirilmektedir.
4. Surede Mekke müşriklerine bildikleri bir olayın acı sonu hatırlatılmakta, İslam'a ve Hz. Peygamber'e karşı çıkmayı sürdürmeleri hâlinde kendilerinin de benzer bir cezaya çarptırılacakları uyarısı yapılmakta ve Allah'ın (cc) evini yıkmaya gelen ordunun O'nun kudreti karşısında aciz kaldığı vurgulanmaktadır.
5. Tefsir âlimlerine göre bu surede bahsedilen yolculuklar; yazın Şam, kışın Yemen bölgesine giden ticaret kervanlarıdır. Kureyşliler; bu yolculuklar sayesinde bir yandan ekonomik durumlarını düzeltiyor, diğer yandan da çeşitli medeniyet ve kültürleri tanıma imkânı buluyorlardı.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangilerine ulaşılabilir? İşaretleyiniz.

☐	a) Birinci sure اَرَاَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْآيَاتِ ayetiyle başlamaktadır.
☐	b) Birinci surenin adı "çokluk" manasına gelmektedir.
☐	c) İkinci sure yedi ayetten oluşmaktadır.
☐	ç) Üçüncü surenin ikinci ayeti مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ayetidir.
☐	d) Dördüncü surede Fil Vakası anlatılmaktadır.
☐	e) Beşinci sure, Mekki suredir.
☐	f) Beşinci sure, tamamı bir defada indirilen son suredir.

3. Aşağıdaki tabloda bir öğrencinin günlük hayatından çeşitli durumlar verilmiştir. Verilen durumlarla ilişkili kavramları ve kişiye kazandırdığı tutumları yazınız.

Durum	Dualardaki Kavramlar	Kişiye Kazandırdığı Tutumlar
Bir öğrenci hata yaptığını fark edip hatasını düzeltmek istemektedir.		
Bir öğrenci gelecekle ilgili kaygı yaşarken Allah'a (cc) güvenmektedir.		
Bir öğrenci sadece kendisi için değil başkaları için de iyilik istemektedir.		
Bir öğrenci sahip olduğu nimetlerin farkına varmaktadır.		

Dualar	Kavramlar					
	Hamt	Salavat	Mağfiret	Tayyibat	Tenzih	İstiane
Kunut Duaları		X				
Rabbena Duaları			X			
Salli-Barik Duaları		X				
Sübthaneke Duası						X
Tahiyyat Duası				X		

4. Tabloda dualar ve dualara ait verilen kavramlardan hangileri yer değiştirdiğinde doğru eşleştirme sağlanmış olur?

.....

5. Verilen kavramlardan hangisi "yardım isteme" manasına gelmektedir?

.....

6. Verilen kavramlardan hangi ikisi aynı dua içinde geçmektedir?

.....

7. Verilen kavramlardan birini seçerek kısaca açıklayınız.

.....

.....

Aşağıdaki 8-9. soruların cevaplarını boş bırakılan alanlara yazınız.

8. soruyu aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Ahmet, dışarıda kar yağdığını görerek yatağından fırlamıştı. Arka sokakta oynayan çocukların sevinç çığlıkları duyuluyordu. Eline aldığı karları sıkıştırmış, o tarafa doğru koşmaya başlamıştı bile. Sınıf arkadaşı Cemil'in evinin önünden geçerken birden durdu. Cemil'in camdan kendisine baktığını görünce içi cız etti. Cemil, babasını bir yıl önce trafik kazasında kaybetmişti. Annesi ve küçük kız kardeşiyle bu evde yaşıyorlardı. Dün okuldan eve gelirken onu göz ucuyla süzmüştü. Ayakkabıları eskimiş, içine su alıyordu. Artık dar gelmeye başlayan ceketi iyice solmuştu. Birden babasıyla birlikte yatsı namazından sonra mealini okudukları Maun suresi aklına geldi. Okuduğu ayetler hâlâ aklında idi. Ahmet hemen eve gitti, annesiyle birlikte Cemil için yeni bir kışlık ceket, bot, eldiven hazırladılar ve Cemillerin evine gittiler. Bir saat sonra yeni kıyafetleriyle coşkuyla koşan arkadaşlarına kartopu fırlatan Cemil'in kahkahaları etrafı çınlatıyordu. Yatağına uzanmadan önce perdeyi aralayıp Cemillerin evine baktı. Huzurla yatağına uzandı. Yardım etmenin insanı bu kadar mutlu edeceğini hiç düşünmemişti. Dudaklarından Maun suresi dökülürken gözleri güzel rüyalar için kapanıyordu.

(bk. Gümölcine Seçilmiş Müftülüğü, *Meal ve Açıklamalı Namaz Sûreleri ve Duâlar*, 81)

8. Bu metinden yola çıkarak Maun suresinden çıkarılabilecek mesajları yazınız.

9. Ahmet, Maun suresindeki hangi ayetleri hatırlayarak Cemil'e yardım etmek istemiştir?

10-12. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Mekke Dönemi'nde Fatiha suresinden sonra nazil olmuştur. Beş ayettir. Adını "Elleri kurusun/ Yazıklar olsun!" anlamına gelen ilk kelimesinden alır. Surede Hz. Peygamber'e düşmanca davranan amcası eleştirilmekte, onun gibi servetine ve gücüne dayanarak inkâra sapanların acı sonu bildirilmektedir. Surenin ilk üç ayetinde amcasının sahip olduğu servetten ve çocuklarından bir fayda görmeyeceği, cehennem ateşine atılmaktan kurtulamayacağı haber verilmektedir.

10. Metinde açıklaması yapılan sure hangisidir?

11. Bu surenin iniş sebebini açıklayınız.

12. Surenin son ayetinde vurgulanan düşünce nedir?

13-14. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

İnsanlar her devirde Allah (cc) ile yarattıkları arasındaki ilişkiyi açıklamaya çalışmışlardır. Ne var ki çoğunlukla putlar, melekler, cinler gibi çeşitli yaratıklar ile Allah (cc) arasında insanlar arasındaki benzer bir akrabalık ilişkisi kurmuşlardır. Bazen mahlukları ilahlaştırırken bazen de Allah'ı (cc) mahluklara benzetme hatasına düşmüşlerdir. Hatta O'nun yarattığı varlıklara hulul ettiğini yani onların bedenine girdiğini düşünenler dahi olmuştur. Allah'ı (cc) âlemdeki varlıklarla tamamen ilişkisiz bir varlık olarak algılamak da O'nun hakkındaki yanlış inanışlardan biri olmuştur. Kur'an'daki birçok ayette bu tür batıl inançlar yerilmektedir.

13. Bu metinde anlatılan düşünceleri reddeden surenin adını yazarak surenin ana düşüncesini açıklayınız.

14. Bu metinde altı çizili cümleyi reddeden kısa surelerden bir ayet yazarak ayeti açıklayınız.

15. Bir okulda Gazze'deki savaş mağduru çocuklar için yardım kampanyası düzenlenecekti. Başlangıçta bu kampanyaya yalnızca birkaç öğrenci katıldı. Ancak zamanla diğer öğrenciler de bu yardım kampanyasının önemini fark ederek kampanyaya destek vermeye başladı. Kampanya büyüdü ve ihtiyaç sahiplerine birçok yardım ulaştırıldı. Başarıyla tamamlanan bu çalışmadan sonra öğrenciler gururlanıp övünmek yerine Allah'a (cc) şükrettiler ve yaptıkları iyiliklerin devam etmesi için çaba sarf ettiler.

Bu metin, hangi kısa surenin ana düşüncesine işaret etmektedir?

16-17. soruları aşağıdaki ayetlere göre cevaplayınız.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ فَادْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ
 رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَقٍ ﴿٢٠٠﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي
 الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٢٠١﴾ أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا
 وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾
 (Bakara suresi 200-202. ayetler)

16. Verilen ayetlerden hangisi namazda teşehütte okunan dualardan biridir?

17. Verilen ayetlerden 201. ayetin Türkçe anlamını yazınız.

Aşağıdaki 18-20. soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

18. Rabben dualarında aşağıdaki konulardan hangisine vurgu yapılmaktadır?

- A) Dünya nimetlerini her şeyden çok istemeye
- B) Dünya ve ahiret iyiliğini gözetmeye
- C) Bireysel başarıya yönelmeye
- D) Sadece ahiret için dua etmeye
- E) İnsanlardan uzak inzivada yaşamaya

19. Aşağıdakilerden hangisi Kunut dualarının mesajını yansıtmaktadır?

- A) İnsana güçlü olduğu zaman dua etmesi gerektiğini öğretir.
- B) İnsanın başkalarına ihtiyaç duymadan yaşamasını öğütler.
- C) Geçmişte yaşamış insanlarla ilgilidir.
- D) Sadece istiğfar anlamı içermektedir.
- E) İnsanın zor zamanlarda Allah'a (cc) sığınmasını ve ümitvar olmasını sağlar.

20. Felak suresi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnsanın maddi ve manevi kötülüklerden Allah'a (cc) sığınması gerektiğini vurgular.
- B) Müslümana korku ve endişe karşısında Allah'a (cc) yönelmeyi öğretir.
- C) Kötülüklerin varlığını kabul etmekle birlikte insana güven duygusu kazandırır.
- D) İnsanın yalnızca fiziksel tehlikelere karşı korunma istemesi gerektiğini anlatır.
- E) Müminin inancını güçlendiren ve manevi huzur veren bir sığınma duası niteliği taşır.

Tema ile ilgili daha fazla soruya yandaki
karekoddan ulaşabilirsiniz.

4. TEMA SONNOTLARI

- 1 bk. Serinsu vd., "Dua", 62.
- 2 Cilacı, "Dua", 9/529.
- 3 Bakara suresi 186. ayet.
- 4 Ebu Davud, "Salât", 119-120; Karaman vd., *İlmihal I*, 253.
- 5 Yurdagür, "Tesbiî", 40/527.
- 6 Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, 5/272-274.
- 7 Başoğlu vd., "Sübhâneke", 7/310.
- 8 Topaloğlu, "Hamd", 15/442.
- 9 Zemahşerî, *Keşşâf Tefsiri*, 1/80.
- 10 Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, 1/74.
- 11 Buhari, "Ezân", 148; Karaman vd., *İlmihal I*, 250.
- 12 Atar, "Teşehhüd", 40/563.
- 13 Karaman vd., *İlmihal I*, 250.
- 14 İbni Mace, "İkametü's-salat", 24.
- 15 Tirmizi, "Deavât", 64.
- 16 İbni Mace, "İkâmet", 27.
- 17 Özağşar vd., *Hadislerle İslam*, 2/169.
- 18 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 3/459; Başoğlu vd., "Ka'de", 4/519-520.
- 19 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/242, 253; Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 2/107, 237.
- 20 Buhari, "Enbiya", 10; Karaman vd., *İlmihal I*, 255.
- 21 Tirmizi, "Deavât", 64.
- 22 Özağşar vd., *Hadislerle İslam*, 2/169.
- 23 Tirmizi, "Deavât", 60.
- 24 Müslim, "Salât", 70.
- 25 Ahzap suresi 56. ayet.
- 26 Özağşar vd., *Hadislerle İslam*, 2/169.
- 27 Ahmed bin Hanbel, *el-Müsned*, 2/364; Özağşar vd., *Hadislerle İslam*, 1/200.
- 28 Tirmizi, "Salat", 117.
- 29 Ebû Davud, "Salât", 200, 201.
- 30 Topaloğlu, "Mecid", 28/238; Topaloğlu, "Hamid", 15/458; Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, 6/46; Özağşar vd., *Hadislerle İslam*, 2/169.
- 31 Müslim, "Zikir", 26.
- 32 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/319.
- 33 Özağşar vd., *Hadislerle İslam*, 3/625-626.
- 34 Kasas suresi 77. ayet.
- 35 Özağşar vd., *Hadislerle İslam*, 3/626.
- 36 Bakara suresi 200. ayet.
- 37 Bakara suresi 200. ayet.
- 38 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/318.
- 39 Ebu Davud, "Vitr", 26.
- 40 Karaman vd., *İlmihal I*, 264.
- 41 Çağrı, "Hasene", 16/376; Bebek, "Mağfiret", 27/313; Serinsu vd., "Rab", 371; Yüksel, "Hesap", 17/240.
- 42 Buhari, "Deavat", 58; Çakır, "Hadislere Göre Sabah Namazında Kunut Uygulaması: Metinler Arası Karşılaştırma", 434.
- 43 Özağşar vd., *Hadislerle İslam*, 2/63, 64.
- 44 Buhari, "Deavât", 58.
- 45 Serinsu vd., "Kunut", 265.
- 46 Başoğlu vd., "Sübhâneke", 5/236.
- 47 Koçak, "Kunut", 26/380.
- 48 bk. Yaşaroğlu, "Namaz", 32/350-357.
- 49 Yılmaz, *Kur'an-ı Kerim'i Nasıl Öğretelim*, 87-88.
- 50 Başoğlu vd., "Fâtiha Süresi", 2/553.
- 51 Başoğlu vd., "Fâtiha Süresi", 2/553.
- 52 Fatiha suresi 1. ayet.
- 53 İbni Mace, "Edeb", 55.
- 54 Ahmed bin Hanbel, *el-Müsned*, 3/450; Buhari, "Tefsirü'l-Kur'an", 3.
- 55 İbni Mace, "Nikâh", 19.
- 56 Akseki, *Namaz Surelerinin Tercüme ve Tefsiri*, 8.
- 57 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu Tefsiri*, 1/58-59.
- 58 Başoğlu vd., "Fatiha suresi", 2/553; Akseki, *Namaz Surelerinin Türkçe Terceme ve Tefsiri*, 8.
- 59 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu Tefsiri*, 1/58-59.
- 60 bk. Şimşek, *Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri*, 1/15.
- 61 bk. Şimşek, *Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri*, 1/16; bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu Tefsiri*, 1/58-59.
- 62 Fatiha suresi 6. ayet.
- 63 bk. Başoğlu vd., "Fâtiha sûresi", 2/555.
- 64 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu Tefsiri*, 1/64-65.
- 65 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu Tefsiri*, 5/689-691.
- 66 bk. Şimşek, *Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri*, 5/487.
- 67 bk. Başoğlu vd., "Kureys sûresi", 5/267.
- 68 bk. Başoğlu vd., "Kureys sûresi", 5/267.
- 69 bk. Çağrı, *Kur'an'ın Geliş Ortamında Ahlâk ve İnsan İlişkileri*, 167-168.
- 70 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu Tefsiri*, 5/693-694.
- 71 bk. Şimşek, *Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri*, 5/491.
- 72 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu Tefsiri*, 5/696-697.
- 73 bk. Başoğlu vd., "Mâün sûresi", 5/388.
- 74 Maun suresi 4-5. ayetler.
- 75 bk. Başoğlu vd., "Kevser sûresi", 5/147.
- 76 bk. Başoğlu vd., "Kevser sûresi", 5/147.
- 77 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/700.
- 78 bk. Başoğlu vd., "Kevser sûresi", 5/148.
- 79 bk. Şimşek, *Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri*, 5/496.
- 80 bk. Şimşek, *Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri*, 5/496.
- 81 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/710.
- 82 Yaşaroğlu, "Nasr Süresi", 32/416-417.
- 83 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/706.
- 84 Yaşaroğlu, "Nasr Süresi", 32/416-417.
- 85 Şimşek, *Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri*, 5/499.
- 86 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/707-708.
- 87 Müslim, "Salât", 218-220.
- 88 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/707-708.
- 89 Buhari, "Tefsir (Kevser)", 4; Buhari, "Tefsir", 110.
- 90 Birişik, "Tebbet Süresi", 40/212.
- 91 Birişik, "Tebbet Süresi", 40/212.
- 92 Şuara suresi 214. ayet.
- 93 Buhari, "Tefsir", 111.
- 94 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/710-712.
- 95 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/709-712.
- 96 Birişik, "Tebbet Süresi", 40/212.
- 97 Işık, "İhlâs Süresi", 21/ 537-538.
- 98 bk. Serinsu vd., "Tevhit", 365.
- 99 Topaloğlu, Bekir, "Ahad", 1/483-484.
- 100 Topaloğlu, Bekir, "Samed", 36/68-69.
- 101 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/716-717.
- 102 Işık, "Felak Süresi", 12/ 301-302.
- 103 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/718.
- 104 Işık, "Felak Süresi", 12/301-302.
- 105 Çağrı, "Haset", 16/378-380.
- 106 Işık, "Felak Süresi", 12/301-302.
- 107 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/721-722.
- 108 bk. Araf suresi 200. ayet; Müminun suresi 97-98. ayetler; Fussilet suresi 36. ayet.
- 109 Yaşaroğlu, "Nâs Süresi", 32/392-393.
- 110 Yaşaroğlu, "Nâs Süresi", 32/392-393.
- 111 Topaloğlu, "Melik", 29/50-51.
- 112 Yavuz, "İlâh", 22/64.
- 113 Enam Suresi 164. ayet.
- 114 bk. Araf suresi 20. ayet; Taha suresi 120. ayet; Buhari, "Bed'ül-halk", 11.
- 115 bk. Kaf suresi 16. ayet.
- 116 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/724-725.

A-B-C-Ç

aciz: Bir işi yapabilecek gücü, becerisi veya yeteneği olmayan kimse; güçsüz veya çaresiz olma durumu.

ahlak: İnsanın yaratılışından gelen özellikleri ile insanların iyiliğini ve mutluluğunu hedef alan kuralların hayata geçirilmesi ile kazanılan iyi ve güzel davranışlar; huylar, mizaçlar, karakterler, tabiatlar.

akıbet: Bir iş veya durumun sonu veya sonucu; se-
rencam.

âlim: Bilimsel çalışmalarla uğraşan kimse; bilim insanı, bilgin.

amel: Dinin buyruklarını yerine getirmek için yapılan iş, fiil veya hareket. Yapılmış, gerçekleşmiş davranış; edim.

broşür: Genellikle bir şeyi tanıtmayı amaçlayan, sayfa sayısı az, küçük kitap; risale, kitapçık.

bürümek: Bir nesnenin veya alanın üzerini tamamen kapatacak şekilde yayılmak, kuşatmak veya bir durumun kişiyi veya yeri tamamen etkisi altına etkisi altına almak.

cahiliye: İslamiye'nin doğuşundan önceki Arap Yarımadası'nın içinde bulunduğu dönemi, sosyal yapıyı ve inanç sistemini tanımlamak için kullanılan söz; bilgisizlik, gerçeği tanımama.

cemaat: Camide veya mescitte bir imamın arkasında toplanarak birlikte namaz kılan Müslümanların oluşturduğu topluluk.

D-E-F

dâhil etmek: Bir kimseyi veya bir kavramı bir bütünü, bir grubun veya bir sınırın içine almak veya ona katmak.

delil: Gerçeğe ulaştıran şey anlamında kelâm ve fıkıhta kullanılan terim.

ebedî: Başlangıcı ve sonu olmayan; sonsuz, ölümsüz.

Ebrehe: Tarihte Fil Vakası olarak bilinen olaydaki kişi, Habeş Krallığı'nın Yemen valisi.

ecir: İyi tutum ve davranışların karşılığı, sevap, ödül anlamında bir terim.

etkin: Faal, aktif, hareket hâlinde olan.

farzıayn: Mükelleflerin her biri tarafından bizatihi yerine getirilmesi gereken farzlar.

farzıkıfaye: Yerine getirilmesinden her bir mükellefin değil de toplumun sorumlu tutulduğu, bazı Müslü-

manların yapmasıyla diğer Müslümanlardan sorumluluğun kalktığı farzlar.

G-Ğ-H

gelenek: Bir toplumda bir toplulukta eskiden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, yaptırım gücü olan kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, bilgi, töre ve davranışlar; anane, örf.

gözetmek: Bir kişiden veya durumdan yana tavır almak; önem vermek, himaye etmek, korumak.

günah: Dinî bakımdan suç sayılan veya vicdanı rahatsız edecek kötü davranış, iş.

Habeşistan: Günümüzdeki adı Etiyopya, eski adı Habeşistan olan Doğu Afrika ülkesi.

hadis: Hz. Peygamber'in sözlerini, fiillerini ve tasviplerini ifade eden terim; hadisîşerif. Hadisleri tespit, nakil ve anlamaya yönelik ilim.

hafız: Kur'an-ı Kerim'i bütünüyle ezbere bilen, koruyan, saklayan kimse.

hakikat: Yalan olmayan, doğru olan şey; ciddi, gerçek.

has kılmak: İbadeti, duayı ve itaati çıkar beklentisinden veya başka varlıkları ortak koştırmaktan (şirk) arındırarak sadece Allah (cc) için yapmak.

hatim: Kur'an'ın tamamını okuma.

heva: Nefsin akıl ve din tarafından yasaklanan kötü arzulara karşı olan eğilimi; istek, heves, meyil.

hicret: Dinî sebeplerle bir yerden diğer bir yere göçme ve özellikle Hz. Peygamber'in Mekke'den Medine'ye göç etmesi olayı.

huşu: Yüreği ürperme ve korku ile dolu olarak Allah'a (cc) boyun eğme. Varlığının farkında olamayacak derecede kendini karşısında bulunduğu şeyin heybet ve cazibesine kaptırma.

hüküm: Kavrama, karşılaştırma, değerlendirme vb. yollara başvurularak kişi, durum veya nesnelerin eleştirici bir biçimde değerlendirilmesi; yargı.

I-İ-J

ibadet: İnsanın Allah'a (cc) kulluğunu göstermek üzere yaptığı hareketler; namaz niyaz, taat.

idrak etmek: Bir şeyi sadece yüzeysel olarak bilmek değil onun özünü kavramak, derinlemesine anlamak

ve zihinsel olarak algılamak.

inanç: Allah'a (cc), O'nun dinine inanma, iman, itikat.

irtibat: Kişinin Rabbi ile ibadetleri arasında bağ kurması, O'na manevî olarak yaklaşması.

işaret: Bir şeyi göstermeye, belirtmeye veya tanıtmaya yarayan iz, hareket, nesne.

itaat: Allah'ın (cc) emir ve yasaklarına uymak; ibadet etmek, boyun eğmek, buyruğa uymak.

K-L

Kâbe: Mekke'de bulunan, Müslümanlarca kible olarak kabul edilen, hac ve umre ibadeti yapılırken tavaf edilen kutsal yer.

kâinat: Allah (cc) tarafından yoktan var edilen her şey; gök varlıklarının bütünü, evren, cihan, âlem.

kelam: İslam dininin inanç esaslarını konu edinen, bunları ayetlerin yanı sıra akıl ve mantık delilleriyle ispat etmeye çalışan ilim dalı; Allah'ın (cc) sözü.

kiyam: Namazda ayakta durmayı ifade eden fıkıh terimi.

kıssa: Kur'an-ı Kerim'de tarihî kişilerle olaylara dair yer alan haberler ve bunlardan bahseden ilim.

kulluk: İnsanın Rabbi karşısındaki konumunu, acizliğini bilmesi, O'na gönüllü olarak teslim olması.

kurra: Kur'an-ı Kerim'i çok okuyan anlamına gelen ve tecvit ilminde Kur'an'ı usulüne uygun okuyan hafız. Kurra hafızı.

Kureys: Hz. Muhammed'in (sav) mensup olduğu Arap kabilesi.

kuşatmak: Çevresini sarmak, çevrelemek, çevirmek, sarmak, abluka etmek, ablukaya almak, ihata etmek, muhasara etmek.

lafız: Bir metinde anlatılmak istenen anlamı ifade etmek için kullanılan sözcük ve kelimeler.

lafzatullah: Allah (cc) lafzı anlamına gelen, tecvit ilminde okunuşu kuralla belirlenmiş kelime.

lütuf: Önem verilen ve saygı duyulan bir makamdan hiçbir karşılık beklenmeksizin bahşedilen iyilik, yardım, sevgi ve bağış.

M-N

mabet: İçinde ibadet edilen yapı; tapınak, ibadethane, ibadetgâh.

matbu: Kâğıda geçirilmiş, çoğaltılmış olan kitap, dergi veya gazete gibi eserler.

meal: Arapçadan kelime kelime çevirmeksizin, asıl anlatılmak istenileni ifade ederek yapılan Kur'an çevirilerinin ortak adı.

merasim: Toplumsal veya resmî kurallara göre yapılan, belirli bir düzeni ve akışı olan toplantı veya kutlamalar, tören.

millet: Çoğunlukla aynı topraklar üzerinde yaşayan, aralarında dil, tarih, duygu, ülkü, gelenek ve görenek birliği olan insan topluluğu; ulus, budun.

misal: Bir düşünceyi, kuralı, gözlemi veya savı desteklemek ve açıklamak amacıyla ileri sürülen söz, yapılan davranış; emsal, örnek.

mukaddes: Kutsal olan, kutsiyet.

Mushaf: Kur'an-ı Kerim ayetlerinin iki kapak arasında toplanmasından oluşan kitap.

müessese: Evlilik, aile, ortaklık, mülkiyet gibi köklü bir yapıyı içeren, genellikle devletle ilişkisi olan yapı veya birlik; kurum.

mükâfat: Bir başarı karşılığında verilen armağan, ödül.

mümin: Allah (cc) katından peygamberleri aracılığı ile gelen her şeyi, tereddütsüz olarak doğrulayan ve kabul eden kişi.

münacat: Yakarıшта bulunma, yakarma.

müracaat: Herhangi bir eserden yararlanma; başvuru, danışma.

müşahede: Gözlem yapma.

mütevâtir: Arkası kesilmeden birbirini izleyen, birbirini ardına gelen, toplumdan topluma kesintisiz olarak aktarılan, nakledilen.

müzakere: Bir konuyla ilgili fikir alışverişinde bulunma; olaşma. Herhangi bir konuda yapılan inceleme, araştırma; etüt.

nafile: Bir kimsenin dinen zorunlu olmadığı hâlde yalnızca Allah (cc) rızasını kazanmak amacıyla farz dışında kıldığı namaz, tuttuğu oruç ve yaptığı her türlü hayırlı iş ve davranış.

nakletmek: Bir olayı veya duyduğu bir sözü aynısı ile başka birine duyurmak, anlatmak.

nasihat: Bir kimseye yapması veya yapmaması gereken şeyler için söylenen söz, mevize.

nasip: Allah'ın (cc) her kişiye uygun gördüğü yaşama durumu; kismet, behre.

nesil: Yaklaşık olarak aynı yıllarda doğmuş; aynı çağın şartlarını dolayısıyla birbirine benzer sıkıntıları, kaderleri paylaşmış; benzer ödevlerle yükümlü olmuş kişilerin topluluğu. Bir kimsenin evlatları, torunları, soyu, sülalesi.

nitelik: Bir şeyin nasıl olduğunu belirten, onu başka şeylerden ayıran özellik; vasıf, keyfiyet.

nur: İlahi bir güç tarafından gönderildiğine inanılan parlaklık, ışık

O-Ö-P-R

örf: Toplumda genel kabul gören, sürekli veya baskın tatbikatı bulunan sosyal davranış biçimleri ve dildeki yerleşik kullanımlar.

özgü: Belli bir kimsede, şeyde veya türde bulunan; öze has, mahsus.

peltek harf: Dil ucu iki diş arasından dışarı çıkarılarak telaffuz edilen harf.

pişmanlık: Yaptığı bir işin veya davranışın olumsuz sonucunu görerek üzülmek, üzüme durumu, nedamet.

rağbet: Bir şeye veya duruma karşı ilgi gösterilmesi, talepte bulunulması durumu; beğenme, itibar, istek, arzu, ilgi.

rahle: Üzerinde kitap okunan, yazı yazılan, bazıları açılıp kapanabilen alçak ve küçük masa.

rahmet: Yüce Allah'ın bütün varlıkların iyiliğini arzu edip onlara her türlü yardımda bulunma isteği; incelik, sevgi, lütuf, ihsan.

rehber: Birinin doğruyu bulmasına yardımcı olan, yol gösteren kimse, şey.

rekât: Namazda bir kıyam, bir rükû ve iki secdeden oluşan bölüm.

rıza: Yapılan her işin, ibadetin veya iyiliğin Allah'ın (cc) hoşnutluğunu kazanmak amacıyla yapılması.

riayet etmek: Bir inanca, bir anlayışa, bir duruma veya egemen bir güce uygun davranışta bulunmak; uymak.

riyakâr: İkiyüzlü davranan kişi.

S-Ş

sığınmak: Tehlikelerden kaçarak güvenilir bir yere çekilmek.

sine: Bir şeyin içi, derinliği, özü; bağır, gönül, yürek.

soy: Bir atadan gelen kimselerin topluluğu; ev, asıl, cins, ırk, nesep.

sünnet: Hz. Muhammed'in (sav) Müslümanlarca uyulması gerekli sayılan davranışları, onayları ve herhangi bir konuda söylemiş olduğu sözleri.

şehit: Allah'ın (cc) dininin tüm insanlığa ulaştırılması ve bu esnada ortaya çıkan engelleri kaldırırken Allah (cc) yolunda ölen veya öldürülen Müslüman.

şeytan: Hz. Âdem'e secde etmediği için cennetten kovulan, insanları Allah'ın (cc) emirlerine karşı kışkırtan, kötülüğe yöneltten cinlerin inkârcı olanlarından gizli varlık.

şirk: Allah'a (cc) inanmakla birlikte başka varlıkları ilah kabul etme; denklik, ortaklık, ortak olma, eş koşma.

şükür: Kulun Allah'ın (cc) vermiş olduğu sayısız nimetlerin onun sonsuz iyilik ve bağışının sonucu olduğunu fark ederek kalbinin teşekkür duygusuyla dolması ve bunu diliyle ifade etmesi, tutum ve davranışlarıyla haramlardan kaçınarak ve farzları yerine getirerek Allah'a (cc) bağlanması.

T-U-Ü

talim: Belirlenen bir konu ile ilgili alıştırmaya yapma, öğretim.

tebliğ: Bildirme, haber verme.

tefsir: Kur'an-ı Kerim'in ayetlerini dil, hukuk, tarih, mantık ve hadisler ışığında inceleyerek Allah'ın (cc) bu sözlerle neyi kastettiğini insan gücü yettiğince açıklamaya çalışan ilim dalı.

telaffuz: Kelimenin ses, hece, ton ve vurgu bakımından söyleniş; sesletim, söyleyiş.

teşvik etmek: Bir kimseyi bir iş yapması için isteklendirmek, özendirmek.

V-Y-Z

vahiy: Allah'ın (cc) dilediği emir, hüküm ve bilgileri peygamberine bildirmesi.

yetim: Babası ölmüş çocuk.

KAYNAKÇA

- Ahmed bin Hanbel, Ebu Abdillâh Ahmed bin Muhammed bin Hanbel eş-Şeybani. *el-Müşned. Ürdün: Beytül-Efkarı'd-Düveliyye, Birleşik Baskı, 1405/1985.*
- Akseki, Ahmed Hamdi. *Namaz Sürelerinin Türkçe Terceme ve Tefsiri*, Ankara: DİB Yayınları, 21. Basım, 2012.
- Apaydın, H. Yunus. "Mütevâtir". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 32/208-211. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.
- Atar, Fahrettin. "Teşehhüd". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 40/563-564. İstanbul: TDV Yayınları, 2011.
- Başıoğlu, Tuncay vd. "Fâtiha sûresi". *Temel İslâm Ansiklopedisi*. 2/552. İstanbul: İSAM Yayınları, 3. Basım, 2020.
- Başıoğlu, Tuncay vd. "Hurûf-i Mukattaa". *Temel İslâm Ansiklopedisi*. 4/38. İstanbul: İSAM Yayınları, 3. Basım, 2020.
- Başıoğlu, Tuncay vd. "Kevser sûresi". *Temel İslâm Ansiklopedisi*. 5/147. İstanbul: İSAM Yayınları, 3. Basım, 2020.
- Başıoğlu, Tuncay vd. "Kur'an". *Temel İslâm Ansiklopedisi*. 5/236-252. İstanbul: İSAM Yayınları, 3. Basım, 2020.
- Başıoğlu, Tuncay vd. "Kureys sûresi". *Temel İslâm Ansiklopedisi*. 5/267. İstanbul: İSAM Yayınları, 3. Basım, 2020.
- Başıoğlu, Tuncay vd. "Mâûn sûresi". *Temel İslâm Ansiklopedisi*. 5/388. İstanbul: İSAM Yayınları, 3. Basım, 2020.
- Başıoğlu, Tuncay vd. "Takvâ". *Temel İslâm Ansiklopedisi*. 7/516. İstanbul: İSAM Yayınları, 3. Basım, 2020.
- Bebek, Adil. "Mağfiret". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 27/313-314. İstanbul: TDV Yayınları, 2003.
- Birişik, Abdülhamit. "Kur'an". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 26/383-388. Ankara: TDV Yayınları, 2002.
- Birişik, Abdülhamit. "Kıraat". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 25/425-432. Ankara: TDV Yayınları, 2022.
- Birişik, Abdülhamit. "Sûre". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 37/538-539. İstanbul: TDV Yayınları, 2009.
- Birişik, Abdulhamit. "Tebbet Sûresi". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 40/212. İstanbul: TDV Yayınları, 2011.
- Bozkurt, Nebi. "Hâfız". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 15/74-78. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.
- Buhari, Ebu Abdullah Muhammed bin İsmail. *Sahihu'l-Buhari*. Beyrut: Darü İbn Hazm, 2009.
- Cilacı, Osman. "Dua". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 9/529. İstanbul: TDV Yayınları, 1994.
- Çağrı, Mustafa. "Hasene". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 16/376-377. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.
- Çağrı, Mustafa. "Haset". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 16/378-380. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.
- Çağrı, Mustafa. *Kuranın Geliş Ortamında Ahlak Ve İnsan İlişkileri*. İstanbul: Kuramer Yayınları, 2017.
- Çetin, Abdurrahman. *Kur'an Okuma Esasları (Tecvit)*. Bursa: Emin Yayınları, 9. Basım, ts.
- Çetin, Abdurrahman. "Tilâvet". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 41/155-157. İstanbul: TDV Yayınları, 2012.
- Ebu Davud Sicistani, Süleyman bin Eş'as. *Kitâbü's-Sünen = Sünenü Ebi Davud*. thk. Muhammed Avvâme. 5 Cilt. Cidde: Darü'l-Kible İîs-Sekafet'İl-İslamiyye, 1998/1419.
- Erdoğan, Mehmet. *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Ensar Neşriyat, 2. Baskı, 2005.
- Hakkani, Nur Muhammed. *el-Kâidetü'n-Nûrâniyye*. thk. Muhammed Faruk er-Râî. 1. Baskı. Cidde: b.y., 1998.
- Işık, Emin. "Felak Sûresi". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 12/301-302. İstanbul: TDV Yayınları, 1995.
- Işık, Emin, "İhlâs Sûresi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 21/ 537-538. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.
- İbni Mace, Ebu Abdullah Muhammed bin Yezid er-Rebei el-Kazvini, *Sünen-i İbn Mace*. (s. 2477-2741; el-Kütübü's-Sitte, Mevsûatü'l-Hadis eş-Şerif içinde) haz. Salih bin Abdulaziz. Arabistan: Dâru's-Selam, 2000.
- Karaçam, İsmail. *Kur'ân-ı Kerîm'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*. İstanbul: İFAV Yayınları, 21. Basım, 2012.
- Karaman, Hayreddin vd. *İlmihal I. İman ve İbadetler*. Ankara: DİB Yayınları, 2001.
- Karaman, Hayreddin vd. *Kur'ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*. 5 Cilt. Ankara: DİB Yayınları, 2012.

- Kandemir, M. Yaşar. "Cüz". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 8/147-148. İstanbul: TDV Yayınları, 1993.
- Kılıç, Mustafa. *Kur'an Tilavetinde Usul ve Esaslar*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2022.
- Koçak, Muhsin. "Kunut". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 26/380. İstanbul: TDV Yayınları, 2002.
- Koçyiğit, Hikmet. "Kur'an'ın Bölümlenmesi", *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 0/39, (2013), 363-393.
- Maşalı, Mehmet Emin. "Mushaf". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 31/242-248. Ankara: TDV Yayınları, 2020.
- Müslim bin Haccac, Ebül Hasan Nisaburi. *Sahihu Müslim*. Beyrut: Darü'l-Kütübü'l-İlmiyye, 8. Basım, 2018.
- Özaşar, Mehmet Emin vd. (ed.). *Hadislerle İslam*. 7 Cilt. İstanbul: DİB Yayınları, 4. Basım, 2020.
- Paçacı, Mehmet. *Kur'an'a Giriş*. İstanbul: İsam Yayınları, 10. Basım, 2010.
- Pakdil, Ramazan, *Ta'lim, Tecvit ve Kıraat*. İstanbul: MÜİFV Yayınları, 2016.
- Parlatır, İsmail vd. *Türkçe Sözlük*. 2 Cilt. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1998.
- Sarı, Mehmet Ali. "Harf", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 16/163-165. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.
- Sarı, Mehmet Ali. *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*. İstanbul: MÜİFV Yayınları, 4. Baskı, 2013.
- Sarı, Mehmet Ali. "Med", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 28/288-289. İstanbul: TDV Yayınları, 2003.
- Serinsu, Ahmet Nedim (ed.) vd. *Dinî Terimler Sözlüğü*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2009.
- Şimşek, Mehmet Sait. *Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri*. 5 Cilt. İstanbul: Beyan Yayınları, 2012.
- Tirmizi, Ebu İsa Muhammed bin İsa bin Sevre. *Sünenü Tirmizi (el-Câmiu's-sahîh)*. thk. Halid Abdülganî Mahfûz, Beyrut: Darü'l-Kütübü'l-İlmiyye, 2017.
- Topaloğlu, Bekir. "Ahad". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 1/483-484. İstanbul: TDV Yayınları, 1988.
- Topaloğlu, Bekir. "Hamd". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 15/442-445-244. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.
- Topaloğlu, Bekir. "Mecid". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 28/238-239. İstanbul: TDV Yayınları, 2003.
- Topaloğlu, Bekir. "Samed". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 36/68-69. İstanbul: TDV Yayınları, 2009.
- Ünlü, Demirhan. *Kur'an-ı Kerim'in Tecvidi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1971.
- Yaşaroğlu, M. Kâmil, " Nâs Sûresi ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 32/392-393. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.
- Yaşaroğlu, M. Kâmil, " Nasr Sûresi ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 32/416-417. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.
- Yavuz, Yusuf Şevki & Çetin, Abdurrahman. "Âyet". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 4/242-244. İstanbul: TDV Yayınları, 1991.
- Yavuz, Yusuf Şevki. "İlâh". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 22/64. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.
- Yazır, Elmalılı Muhammed Hamdi. *Hak Dini Kur'an Dili*. 10 Cilt. İstanbul: Azim Dağıtım, t.s.
- Yurdağür, "Tesbih". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 40/527-528. İstanbul: TDV Yayınları, 2011.
- Yılmaz, Nazif vd. *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvit*. b.y., 2020.
- Yılmaz, Nazif. *Kur'an-ı Kerim'i Nasıl Öğretelim?*. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları, 2016.
- Yılmaz, Nazif vd. *Kur'an Okumaya Giriş*: Elif Ba. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1981.
- Yüksel, Emrullah. "Hesap". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 17/240-242. İstanbul: TDV Yayınları, 1998.
- Zemahşerî, Ebu'l-Kâsım Cârullah Mahmûd bin Ömer bin Muhammed el-Hârizmî. *Keşşâf Tefsiri*. ed. Murat Sülün. 6 Cilt. İstanbul: Mega Basım, 2020.

Cevap anahtarına bu karekod
üzerinden ulaşabilirsiniz.

Görsel ve Genel Ağ Kaynakçasına
bu karekod üzerinden ulaşabilirsiniz.

